

Revistă de asistență și pedagogie socială editată de FICE România
(Federația Internațională a Comunităților Educative - Secțiunea România)

Protecția socială a copilului Child Social Protection

Anul XXII - nr. 1-2 (77-78)/2022

**SERVICIILE DE PROTECȚIE SOCIALĂ
A COPILULUI ÎN SEC. 21**

**CHILD PROTECTION SERVICES
IN THE 21 CENTURY**

FONDATORI

Toma MAREȘ

Gerd SCHEMENAU

DIRECTOR

Prof. univ. emerit dr. Ioan NEACȘU

COLEGIUL DE REDACȚIE

Redactor șef:

Prof. univ. dr. **Sorin IVAN**

Redactor șef adjunct:

Florin ANTONESCU

Secretar general de redacție:

Dr. **Eugen SIMION**

Redactori limbi străine:

Irina Petronela CÎMPEANU

Roxana-Sorina CONSTANTINESCU

Loredana MANASIA

Daniela TORDOI

COLEGIUL ȘTIINȚIFIC

Dr. **Eugen SIMION**

Călin Aurel DRĂGOI (Germania)

Prof. univ. dr. **Walter DIETRISCH** (Germania)

Prof. univ. dr. **Liliane RIOUX** (Franța)

Prof. univ. dr. **Margit STEIN** (Germania)

Prof. dr. **Emmanuel GRUPPER** (Israel)

Dr. **Hermann RADLER** (Austria)

Prof. univ. dr. **Verginia CREȚU**

Prof. univ. dr. **Doru-Vlad POPOVICI**

Conf. univ. dr. **Roxana Ionela UREA**

Conf. univ. dr. **Gheorghia NISTOR**

Lia MERON-BERKOVITS (Israel)

Dr. **Mariana ARNĂUTU**

Dr. **Georgeta MATEI**

Dr. **Niculina KARACSONY**

Roxana ONEA

COLABORATORI PERMANENȚI

**Ioana PANAGOREȚ, Elena FILICHE,
Elisabeta VOICULESCU, Monica BĂRA, Ionel ARMEANU-ȘTEFĂNICĂ,
Pintilii PINCIUC, Alina FRUNZĂ, Liliana SIMION, Iuliana MATEI, Daniela BROTAȘ,
Anca RUSU-BODEA, Laura-Greta MARIN, Ștefania SAVIN**

Tehnoredactare: **Ameluța VIȘAN**

Concept copertă: **Christina DRĂGOI**

Fotografii: **Ioana DINU**

Responsabil de număr: **Dr. Eugen SIMION**

Copyright © 2022

Editura Universitară

Editor: Vasile Muscalu

Bd. Nicolae Bălcescu, nr. 27-33,

Sector 1, București

Tel./Fax (021) 315.32.47 / 319.67 27

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

www.editurauniversitara.ro

ISSN 1453-939X

CUPRINS / SUMMARY

SERVICIILE DE PROTECȚIE SOCIALĂ A COPILULUI ÎN SEC. 21 / CHILD SOCIAL PROTECTION SERVICES IN THE 21 CENTURY

Eugen SIMION, Camelia CANACHE, Roxana MILEA Familia și crizele determinate de migrație / Family and crisis determined by migration	5
Marian PÎSLARIU Particularități și forme de manifestare ale abuzului asupra copilului / Manifestations and particularities of child abuse	13
Nachum KATZ Din tineri cu risc în adulți adaptați / From young people at risk to adapted adults	30
Angel TÎLVĂR Copiii, victime inocente ale traficului de persoane! Implicarea legislativului în combaterea fenomenului / Children, innocent victims of human trafficking! Involvement of the legislative in combating the phenomenon	38
Adina Mihaela CODREȘ Dreptul copilului la opinie și participare în relație cu implementarea strategiilor INSPIRE pentru oprirea violenței împotriva copiilor / The right of the child to opinion and participation in relation to the implementation of INSPIRE strategies to stop violence against children	41
Nachum KATZ Din internat la case de tip familial. Transformarea campusului Hadassah Neurim din Israel / From boarding school to family houses. The transformation of the Hadassah Neurim Campus from Israel	47
Luciana-Georgiana MIHALCEA Protecția în serviciile rezidențiale a copiilor aflați în situații de vulnerabilitate. Managementul serviciilor în contextul pandemiei generate de COVID-19 / Protection of vulnerable children in residential services. Management of services in the context of the COVID-19 pandemic	51
Andreea-Alina NISTOR, Costel ZARĂ Educație și asistență socială, factori determinanți în combaterea violenței împotriva copiilor / Education and social protection, determinants in combating violence against children	54
Andreea Mariana VASLUIANU Modele de bună practică în comuna Bogdănești, județul Vaslui / Models of good practices in Bogdanesti commune, Vaslui county	58
Cristina PENIȘOARĂ Terapii complementare utilizate în recuperarea copilului cu dizabilități din cadrul Complexului de Servicii Comunitare pentru Copilul cu Dizabilități Vaslui / Complementary therapies used in the recovery of the child with disabilities in Community Service Complex for Children with Disabilities Vaslui	60

Mihaela VOICU

O comunitate întreagă, unită pentru bunăstarea copiilor ei / A whole community, united for the welfare of its children 63

Alina CIORTESCU

Niciun copil lăsat în urmă – Intervenții în comunitate / No children left behind - Community interventions 68

Florica Luminița MIHALCEA

Studiu comparativ la vârsta preadolescenței și adolescenței asupra sentimentului de victimizare în bullying / Comparative study in pre-adolescence and adolescence on the feeling of victimization in bullying 73

Luiza FLOREA

Școala de Meserii CONCORDIA / CONCORDIA Crafts School 80

DIN ACTIVITATEA FICE ROMÂNIA / FICE ROMANIA ACTIVITIES

ȘEDINȚA DE BIROU NAȚIONAL FICE ROMÂNIA / CAMPANIA 19 ZILE DE PREVENIRE A ABUZURILOR ȘI VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR ȘI TINERILOR (sinteză realizată de Cleopatra Ravaru) 82

IN MEMORIAM – CĂLIN A. DRĂGOI

Călin Aurel Drăgoi – Contribuții la dezvoltarea Fice România 85

SERVICIILE DE PROTECȚIE SOCIALĂ A COPILULUI ÎN SEC. 21 / CHILD SOCIAL PROTECTION SERVICES IN THE 21 CENTURY

FAMILIA ȘI CRIZELE DETERMINATE DE MIGRAȚIE

FAMILY AND CRISIS DETERMINED BY MIGRATION

Dr. Eugen SIMION

DGASPC Neamț

As. social **Camelia CANACHE**

Masterand, Universitatea A.I. Cuza din Iași
(Familia și managementul resurselor familiale)

Roxana MILEA

Masterand, Universitatea A.I. Cuza din Iași
(Familia și managementul resurselor familiale)

Abstract

The departure of the parents to work abroad represents a "moment to change the way the family works, to break or change the relationships within the family, to modify or cancel the mechanisms for resolving conflict situations.

Following the emigration of their parents, the children have a feeling of disorientation / confusion, resulting from the confrontation with the new situation to which they are exposed.

Many children whose parents have gone abroad to work often exhibit frustrating behaviors or even psychological and emotional distress.

Our article tries to put in highlight the characteristics of families who decide to go abroad for a better paid job as well the ways to support and intervention in such cases.

Key-words: migration, children home alone, families in crisis, model of intervention, parents leaving for work abroad

Plecarea părinților la muncă în străinătate reprezintă un „moment de schimbare a modului de funcționare a familiei, de rupere sau modificare a relațiilor din interiorul familiei, de modificare sau anulare a mecanismelor de rezolvare a situațiilor conflictuale. În urma emigrării părinților copiii trăiesc un sentiment de „dezorientare“, rezultat din confruntarea cu noua situație la care sunt expuși. Mulți copii care au părinții plecați la muncă în străinătate, prezintă deseori, comportamente de frustrare sau chiar suferință psihologică și emoțională ori au parte de libertate în exces, fiind supravegheați foarte puțin sau deloc. Articolul nostru încearcă să surprindă caracteristicile familiilor care decid să plece în străinătate

pentru un loc de muncă mai bine plătit precum și modalitățile de suport, de intervenție în asemenea cazuri.

Noțiuni introductive

Familia este una dintre cele mai vechi forme de comunitate umană ce asigură menținerea continuității biologice, culturale a societății, satisfacerea nevoilor personale precum și sentimentul siguranței și apartenenței.

Ea este forma superioară de comunitate care are la bază relațiile sociale și biologice în care are loc circulația eredității biologice, psihologice având scopul de a pregăti generațiile viitoare în vederea participării la dezvoltarea societății (Mănoiu, 1996).

Familia reprezintă grupul social care suscită interesul specialiștilor din multiple domenii: sociologie, asistență socială, psihologie, antropologie etc. și reprezintă grupul format din acele persoane direct legate între ele prin relații de rudenie. Sociologul român H. Stahl ne prezintă familia ca fiind grupul social cu o serie de roluri și funcții (Mihăilescu, 2000).

Funcțiile atribuite familiei fac referire la modul în care ea se raportează ca grup la societate (funcții externe) dar și la propriii membrii (funcțiile interne), asigurând acestora un climat de afecțiune, securitate și protecție. Amintim aici funcția biologică și sanitară, economică, de solidaritate familială și pedagogico-educativă. Dar, din punctul nostru de vedere, familia are rolul primordial de a oferi dragoste și suport emoțional membrilor săi, funcție pe care nici o altă instituție nu o poate substitui.

Socializarea și transmiterea valorilor familiale copiilor este primordială în familie, dar în contextul noilor provocări ale procesului de globalizare, familia tradițională a devenit o *familie transnațională*, în care cel puțin unul dintre părinți a plecat la muncă peste hotare.

Socializarea este procesul psihosocial prin care sunt transmise și asimilate atitudinile, valorile, concepțiile și modelele comportamentale specifice comunității din care facem parte, în vederea formării, adaptării și integrării sociale a viitorului tânăr-adult. Este un proces interactiv de comunicare, de învățare socială permanentă ca mecanism fundamental de realizare, de structurare a personalității, finalizându-se cu integrarea tinerilor în comunitate.

Dar ce facem atunci când familia lipsește, când cei care ar trebui să ofere toate acestea, părinții, lipsesc de lângă copil? După Revoluția din 1989, România s-a confruntat cu o serie de fenomene cărora a trebuit să la facă față: o economie aflată în tranziție, o rată a șomajului în continuă creștere, modificări structurale la nivelul familiei (creșterea vârstei la care tinerii se căsătoresc, scăderea ratei natalității, creșterea divorțialității, abandon școlar și absenteism etc.)

Și am mai preciza aici un fenomen cu implicații radicale asupra stabilității familiei:

migrația forței de muncă din România către state unde aceștia își găsesc un loc de muncă mai bine plătit.

Despre migrația forței de muncă din România

Prin apelarea la plecarea la muncă în străinătate pentru a face față dificultăților, în special materiale, părinții au abdicat de la rolurile lor, fiind nevoiți să își lase copiii în grija bunicilor sau a altor rude. Familia tradițională a devenit astfel o *familie transnațională*, în care cel puțin unul dintre părinți a plecat la muncă peste hotare.

Prin familie transnațională înțelegem grupul familial ai cărui membri trăiesc separat, peste granițele naționale o perioadă de timp, dar totuși au un sentiment de unitate.

Familiiile transnaționale servesc nevoilor materiale și emoționale ale membrilor săi în lumea globalizatoare a secolului al XXI-lea și sunt mai numeroase ca niciodată. În același timp, reprezintă un mediu de sprijin spațial și temporal multidimensional pentru migranți și oferă un impuls motivațional pentru migrație (Bryceson D.F., 2019). Unele familii prosperă, altele abandonează legăturile lor transfrontaliere de familie pe parcursul progresului generațional.

În ultimii ani, fenomenul migrației a intrat în atenția autorităților nu doar din perspectiva pierderii forței de muncă ci și a efectelor asupra familiei, respectiv a copiilor care au rămas în grija rudelor sau a serviciilor de protecție socială. Fenomenul migrației părinților a fost abordat prin prisma efectelor pozitive, a *remiterilor financiare* asupra economiei statului de origine sau a bunăstării celor rămași acasă, dar mai ales a efectelor negative, a *impactului absenței părintelui/părinților* asupra dezvoltării psihosociale a copiilor rămași acasă.

România a început să se confrunte cu fenomenul migrației după Revoluție, în special după anul 1995 când fabricile și uzinele au început să dispară iar rata șomajului a început să fie din ce în ce mai mare. Conform statisticilor oficiale din România doar în anul 2019 au emigrat 229473 persoane. Migrația reprezintă a doua cauză responsabilă pentru reducerea populației țării, prima cauză responsabilă fiind

natalitatea scăzută, respectiv sporul natural negativ. Analizând datele oferite de Institutul Național de Statistică pe ultimii ani, se poate vedea că cifra celor care migrează este în continuă creștere, cu o "reorganizare" a țărilor unde migrează. Dacă în anul 2013 ca țări de emigrare se aflau pe primele locuri Italia, urmată la mare distanță de Spania, în anul 2019, se situau pe primele locuri Germania (53000) și Marea Britanie (38935), cu cifre relative apropiate, ceea ce ne conduce să afirmăm că România „continuă să fie țară de emigrare” (I.N.S., 2020)

Dacă plecarea unui membru al familiei aduce un plus în zona satisfacerii necesităților primare (hrană, îmbrăcăminte, condiții de locuire mai bune etc.) există posibilitatea unei pierderi în zona satisfacerii necesităților de ordin afectiv, iar, în acest caz, membrii sistemului familial cei mai afectați sunt copiii.

Decizia de a migra și în cele din urmă actul migrației reprezintă un răspuns la un ansamblu de cauze, incitații și motivații. Consecințele fenomenului migrației sunt vizibile atât la nivel macrosocial din punct de vedere economic, demografic, dar și la nivelul microsociale reprezentat de nucleul familial.

Plecarea unuia sau ambilor părinți este în strânsă legătură cu găsirea și ocuparea unui loc de muncă pe piața forței de muncă externe, cu restabilirea echilibrului financiar, economic al familiei, cu creșterea nivelului de trai, manifestându-se ca un fenomen social (Irimescu, 2006).

Unitatea familială este cea care suferă transformări multiple în cazul plecării în străinătate. Trebuie făcută distincție între migrările temporare și cele definitive, cele în care pleacă ambii părinți, un singur membru al familiei sau părintele unic întreținător (familii monoparentale) și cele în care părinții aleg să plece împreună cu copiii. În fiecare dintre aceste situații avem de-a face atât cu avantaje cât și dezavantaje.

Migrația internațională (temporară sau permanentă) este un fenomen care a crescut în ultimii ani în România și a afectat structura familiei și funcționalitatea în general. Ea are, de regulă, un impact negativ asupra minorilor care rămân în țară, în grija unui părinte sau a

altor rude (Păduraru, 2014). Bunăstarea copiilor nu depinde numai de resursele economice ci în mare parte de îngrijirea părintească. Migrația îmbunătățește sau diminuează oportunitățile de viață ale copiilor și tinerilor.

Atât în mediile rurale cât și în cele urbane se înregistrează efecte pozitive ce constau în creșterea calității vieții cât și efecte considerate a fi nefaste sau negative care vizează modificarea structurii familiale, schimbări în exercitarea rolurilor și devianța comportamentală la copii. Se instalează astfel situația de *criză* în cadrul nucleului familial (Irimescu, 2006).

Criza, delimitări conceptuale, model de intervenție

Astăzi trăim într-o societate plină de evenimente generatoare de crize de tot felul atât la nivel social, cât și la nivel familial sau individual. Episoadele de criză au devenit situația prevalentă în lumea de astăzi. Din punct de vedere epistemologic evoluția fenomenelor de astăzi, fie ele sociale, economice, politice nu mai este liniară ci se realizează printr-o succesiune de crize. Însăși teoria evoluționistă postulează că trecerea de la un nivel la altul al evoluției unui fenomen, de la un ciclu la altul, s-a făcut și se face în continuare printr-un proces cataclismic, prin crize care au rolul de a segrega și purifica o variabilă adaptativă față de balastul nefolositor. Milioane de oameni se confruntă zilnic cu evenimente care nu le pot face față cu capacitățile proprii, fie ele dezastre naturale, foamete, secetă, probleme financiare, șomaj, incertitudini politice, revolte sociale sau cel mai des, crize personale.

Criza reprezintă manifestarea unor dificultăți temporare sau cronice ale modului de organizare a unui sistem, exprimând incapacitatea acestuia de a funcționa în modalitatea existentă. Există mai multe cuvinte pe care oamenii le folosesc pentru a descrie evenimente negative de viață, precum stres, nechez, urgență sau criză și uneori acestea se folosesc impropriu, lucru ce generează confuzie sau o suprapunere de semnificații. Stresul nu este criză, este un eveniment care declanșează o reacție nespecifică de apărare a organismului față de o situație amenințătoare, nechezul este o

situație neplăcută, percepută ca periculoasă sau jenantă, iar urgența este o combinație de circumstanțe care solicită acțiune imediată. Necazul sau urgența conduc la stres și stresul în sine are potențialul de a deveni o "criză". Dacă necazurile sau stresurile devin crize depinde de abilitatea fiecăruia de a trata astfel de circumstanțe ale vieții (Hoff, 1978).

Cuvântul „criză” derivat de la grecescul κρίσις (krisis) înseamnă decizie sau “punct de cotitură”. El a fost introdus în domeniul sănătății mentale de Erik Lindemann (1944) descriind reacția de doliu la pierderile suferite după un incendiu petrecut într-o discotecă și ulterior de Gerald Caplan (1964) și echipa lui de la Universitatea Harvard care au studiat reacția familiilor de emigranți evrei în Israel imediat după cel de-al 2-lea război mondial. Lindemann descrie reacția de doliu la familiile celor decedați în incendiul de la Boston's Coconut Grove Club în 1942, reacție acută și constantă la toți cei examinați de el și care se caracteriză prin tulburări somatice, preocupare cu imaginea celui decedat, vinovăție, reacții ostile și manifestări comportamentale disfuncționale.

Readaptarea după reacția la doliu a condus la formarea de noi relații cu cei din jur și astfel el a pus bazele teoretice ale crizei și a rezolvării ei. Percepută la nivel colectiv, criza afectează indivizii și destinul lor, aceștia făcând efortul de a înțelege și a găsi moduri de rezolvare.

Criza familială poate fi definită ca efect al întreruperii temporare a conduitelor normale de viață ale cuplului, caracterizându-se prin niveluri ridicate de tensiune. Comportamentul unui membru al familiei produce gânduri, convingeri, emoții și comportamente la ceilalți membrii ai familiei, care la rândul lor generează efecte asupra primului membru al familiei. Pe măsură ce această ciclicitate continuă, dinamica familială se modifică, accentuând vulnerabilitatea familiei la conflicte.

Prezența unor factori stresanți (stresori) poate exercita o presiune asupra membrilor familiei, forțându-i să realizeze schimbări majore în relațiile dintre ei, schimbări de obiective, roluri și modele de interacțiune.

Aceștia perturbă echilibrul familiei pentru că destructurează rutinele zilnice și pun în fața acestora obstacole care trebuie depășite prin eforturile depuse de către familie.

J. Guillaumin (1979) propune o definiție a crizei ca o dereglare, confuzie sau pierdere trăite la nivel intrapersonal, interpersonal (relații) sau transpersonal (raporturile unor ansambluri de persoane), nivelele ale sistemelor care se includ unele în altele, orice criză putând fi prinsă pe oricare din aceste planuri. Practic vorbind, nu există om care să nu piardă ceva sau pe cineva foarte drag, foarte apropiat sufletește de-a lungul vieții sale, pierdere care să-i provoace dureri și stări afective foarte puternice, necunoscute până atunci.

Criza familială reprezintă „orice situație care induce apariția stresului în familie, a tensiunilor între membrii ei, amenințând coerența familiei sau având ca rezultat ruperea ei.” (Ciofu, 1998).

Crizele familiale depind de tipul de familie, de stabilitatea și resursele emoționale și financiare.

În familiile în care nu există probleme emoționale grave pot fi considerate întâmplări inerente vieții. Ceea ce se întâmplă în crize este faptul că forțele și modalitățile noastre obișnuite de a ne descurca nu funcționează și nu reușim să ne adaptăm fie pentru că situația este nouă, fie pentru că nu a fost anticipată, sau pentru că o serie de evenimente au devenit copleșitoare.

După Caplan, crizele se autolimitează, ele au un început, un mijloc și un sfârșit. În faza de început are loc o creștere a tensiunii, o reacție a impactului produs de stres, în această perioadă făcându-se apel la modalitățile obișnuite de rezolvare a problemei. Dacă acest prin efort eșuează, tensiunea crește, persoana devine tulburată de ineficiență metodei de rezolvare aleasă.

Această stare de spirit conduce la faza finală în care problema este fie rezolvată, fie redefinită ca ceva mai puțin amenințător, fie ignorată.

O persoană/familie poate ieși din criză la un nivel superior (a învățat modalități de rezolvare și de adaptare la schimbare, poate

face față cu ușurință unei noi situații stresante), la același nivel sau la un nivel inferior (are loc instalarea unei forme de depresie). Persoanele, familiile nu experimentează în mod obligatoriu aceste stadii în ordinea prezentată, existând posibilitatea ca o stare să fie experimentată de mai multe ori. De exemplu, unele persoane, familii trăiesc în mod repetat negarea, rămân blocate în acest stadiu, blocaj ce poate conduce la tulburări psihice.

Factori de risc (stresori) în apariția crizelor familiale

Printre factorii de risc în apariția crizelor familiale se pot enumera veniturile scăzute, condițiile de locuit improprie și imposibilitatea de a asigura nevoile primare. Familiile în care numai unul dintre părinți este angajat sau cele în care ambii părinți sunt șomeri sunt supuse riscului dezintegrării sistemului familial. Un alt factor declanșator al crizei familiale poate fi locul de muncă al părinților.

Dacă părinții lucrează în ture momentele de intimitate și „întregire” a familiei sunt reduse, criza apărând inițial între soți și influențând, ulterior și relațiile dintre părinți și copii. Uneori, se recurge la soluția ca mama să stea acasă pentru îngrijirea copiilor, caz în care are loc o restructurarea rolurilor, mama preluând unele sarcini de conducere, iar soțul nu poate să se acomodeze cu noua redistribuire de roluri având sentimentul pierderii autorității. Deseori familiile sărace sunt familii numeroase în care planificarea familială este necontrolată iar educația părinților carentată.

Efectele plecării părinților la muncă în străinătate asupra copiilor rămași acasă

Copiii, adolescenții rămași singuri acasă, se confruntă cu probleme de sănătate și nutriție, cu o criză a modelelor culturale, dificultăți în formarea identității culturale, în transmiterea normelor, valorilor sociale etc. În dezvoltarea psiho-socială a copiilor pot apărea confuzii și lupte interioare legate de lipsa părinților, absență pe care aceștia încearcă să o compenseze prin cadouri, excursii și alte avantaje materiale.

Au fost identificate o serie de efecte negative asociate cu plecarea părinților: bullying în școală, amplificarea durerii, anxietății, furiei,

lipsa de speranță. Dacă la început efectele negative ale migrației erau asociate doar cu copiii, ulterior se aduc în discuție și rețelele comunitare.

În ambele contexte, rural și urban, se dezvoltă conflictele morale între cei care aprobă și susțin migrația pentru un viitor mai bun și cei care se focalizează pe asocierea migrație-abandon, și îndeosebi pe consecințele negative din viața copilului. Devin astfel necesare sistemele de suport complementar și proritar, înființarea acestora în comunitate.

Procesul de „parentificare” (Chase, 1999) poate fi văzut tot ca un efect negativ al plecării cel puțin a unuia dintre părinți la muncă în străinătate. Dacă mama este părintele emigrant, apare substituția de roluri, adică situațiile în care copiii mai mari preiau rolul mamei și dedică mai mult timp activităților gospodărești, au grijă de ceilalți frați sau alți membri ai familiei și nu mai acordă atenție școlii, mergând până la abandon școlar. În cazul migrației tatălui, apar situații în care mama intră în câmpul muncii și reduce astfel timpul petrecut în familie. Alte efecte evidențiate în studiu sunt: rolurile neclare, vulnerabilitatea emoțională, riscul de expunere la violență etc.

O altă problemă este cea a *deprivării emoționale*, cu efecte pe termen lung, carențele emoționale fiind cu atât mai grave și ireversibile, cu cât este mai precoce vârsta copiilor care experimentează lipsa părinților; apar sentimente ca tristețe, dor, generate de lipsa unui mediu securizant, anxietate, sentimentul vinovăției, disconfortul, revolta, insecuritatea, dezamăgirea, neajutorarea.

Apar o serie de atitudini justificative în fața unor situații care necesitau prezența părinților: unii copii își oferă explicații compensatorii și asociază plecarea părinților cu libertatea și lipsa de control. Pentru explicarea acestor atitudini este utilizat conceptul de *părinți care fac naveta*, pentru a justifica lipsa de reacție emoțională a copiilor. De aceea, părinții trebuie să conștientizeze care sunt riscurile la care își expun copiii atunci când migrează.

Modele de intervenție

De regulă, omul trece, în situații de criză, în general, prin următoarele momente sau stadii de evoluție afectivă precum șoc, neîncredere, derută, negarea pierderii, dorința puternică de căutare și regăsire a obiectului pierdut, a ființei pierdute, mânia, resentimentul, disperare, deprimare, retragere în sine, acceptarea situației, reorganizarea interioară a vieții, vindecarea rănilor sufletești etc.

În asemenea momente, însă, modalitățile noastre obișnuite de a reacționa, resursele utilizate, nu sunt eficiente. Incapacitatea de adaptare derivă fie din faptul că ne confruntăm cu o situație nouă, fie pentru că nu am putut-o anticipa, fie pentru că evenimentele ne-au depășit. Dacă un individ este "depășit" de forțe externe sau interne (intrapсихice) sau interpersonale, atunci, o vreme, echilibrul este pierdut.

Naomi Golan (1978) prezintă un model considerat printre cele mai complete legate de intervenția în criză, principalele direcții evidențiate fiind:

- fiecare persoană, grup sau organizație trece prin perioade de criză de-a lungul existenței;
- cauzele declanșării crizelor pot fi evenimente neobișnuite (previzibile – probleme ale adolescenței, căsătoria etc. sau neprevăzute - decese, incendii, inundații etc.) sau situații dificile;
- perioadele vulnerabile apar când aceste evenimente ieșite din comun duc la pierderi importante;
- evenimentele stresante pot fi văzute în trei ipostaze: amenințare, pierdere sau provocare – cu cât problemele din trecut au fost rezolvate cu succes, cu atât sunt mai la îndemână diverse soluții viabile de rezolvare a noii problem și cu atât este mai puțin probabilă apariția unei noi stări de criză;
- nerezolvarea cu succes a problemelor din trecut scade șansa rezolvării problemelor actuale și, prin urmare, posibilitatea instalării crizei este mai mare;
- toate crizele își găsesc o modalitate de soluționare în 6-8 săptămâni;
- persoanele aflate în situații de criză sunt deschise la sugestii;

- persoanele care au trecut cu succes peste o perioadă de criză învață noi metode de rezolvare a problemelor care le măresc astfel capacitatea de a face față problemelor viitoare.

Scopul comun al tuturor intervențiilor în criză este reprezentat de restaurarea și îmbunătățirea capacității de adaptare și de coping a individului în fața unei situații neprevăzute, stresante și generatoare de distres.

Se preferă acest model întrucât este aplicabil ori de câte ori plecarea unui părinte la muncă în străinătate afectează echilibrul emoțional al familiei. În cazul unor suferințe psihice evidențiate la copilul rămas singur acasă modelul se aplică timp de 4-6 săptămâni după plecare părintelui în cauză.

Modelul arată importanța intervenției focalizate și limitate ca timp asupra copilului incapabil să acționeze din cauza acestei crize, considerând că modelul orientat pe structura crizei, în speță, plecarea părintelui la muncă în străinătate poate rezolva cel mai bine criza emoțională determinată de acest proces.

Principalele obiective ale modelului sunt de susținere a copilului sau a unei alte persoane afectate de proces prin clarificare terapeutică imediată și orientare pe perioada crizei, să liniștească și să tempereze evenimentele stresoare.

Metoda Golan diferă de celelalte metode deoarece presupune apelarea imediată a cîntului (copilului) și răspuns rapid din partea acestuia, acțiune focalizată într-un timp limitat, atenția focalizată pe natura producerii crizei (situațiile stresante ce au determinat plecarea părintelui la muncă în străinătate), ajutorarea copilului pentru a înțelege mecanismele procesului, precum și, aspect foarte important mobilizarea resurselor de sprijin din cadrul rețelei sociale a copilului (rude, prieteni, școală, preot, asistent social, comunitate).

Consecințele migrației asupra familiei

Cercetările recente făcute asupra familiei contemporane, arată schimbări majore în structura dinamică și funcționalitatea acesteia. Astfel, apariția și creșterea șomajului, extinderea sărăciei, scăderea generală a nivelului de trai sunt doar câteva cauze care

au declanșat un proces al cărui efect este și disfuncționalitatea familiei actuale.

Transformările ce au marcat familia, au fost rezultatul acțiunii mai multor factori politici, economici, sociali, culturali și din acest context nu poate fi omis rolul migrației. Judecând după amploarea fenomenului migrațional și îndeosebi a migrației circulatorii pentru muncă în străinătate, se poate determina o influență reciprocă între familie și migrație.

Din acest punct de vedere, migrația trebuie privită ca rezultat al acțiunii mai multor factori, dar și ca punct de plecare pentru declanșarea și manifestarea altor procese și fenomene sociale.

Pe de o parte, dificultăți de asigurare al unui trai cel puțin decent, fără excese de găsimire sau menținere a unor locuri de muncă sigure și recompensate pe măsură îi determină pe ambii membri ai unei familii sau doar pe unul dintre ei să migreze spre alte destinații, unde își pot împlini nevoile (cel puțin cele materiale). Pe de altă parte, incertitudinea este înțeleasă ca nesiguranță în plan psihologic și blocaj și oscilație în plan comportamental. (Tufan, 2007)

Concluzii

Etichetați drept "copiii rămași singuri acasă", copiii ai căror părinți pleacă la muncă în străinătate suferă din punct de vedere emoțional, se simt adeseori abandonați și adoptă comportamente extreme pentru a atrage atenția asupra lor. Acești copii sunt mai expuși riscului de abandon școlar, riscului de a comite acte delincvente, precum și excluziunii sociale (Cătărașu, 2019).

Atunci când vorbim despre plecarea părinților la muncă în diferite țări în vederea asigurării unui viitor mai bun copiilor ne gândim inevitabil la mai mulți bani, mai puțină sărăcie, un serviciu bine plătit, asigurarea unei locuințe, de asemenea ne gândim și la durere, mâhnire, stres, abandon, supărare, griji, privire afectivă, separare de persoanele dragi. Acestea sunt diverse manifestări ale crizei prin care trece familia din cauza plecării părinților la muncă în străinătate (Bulai, 2006).

Funcționalitatea optimă a sistemului familial este asigurată prin distribuirea și exercitarea

corespunzătoare a rolurilor specifice la nivelul familiei. Confruntată cu fenomenul migrației, familia suferă schimbări structurale și întâmpină dificultăți întrucât trebuie să asigure îndeplinirea aceluiași set de nevoi, dar într-un context fundamental modificat. Prin plecarea la muncă în străinătate a unui membru al familiei se produce un dezechilibru la nivelul sistemului familial în planul exercitării rolurilor, iar disfuncția trebuie rezolvată printr-o redistribuție a sarcinilor specifice.

Creșterea, educarea și protecția sunt responsabilități ale părinților care evidențiază rolul fundamental în formarea descendenților. Maniera în care părinții plecați la muncă în străinătate exercită acest rol privește încredințarea copilului unui membru al familiei lărgite sau unei alte persoane spre creștere și educare.

Studiul realizat în anul 2006 relevă faptul că cei 16% în mediul urban și 7% în mediul rural dintre persoanele chestionate au lăsat copiii în grija fraților/surorilor mai mari ceea ce implică supraîncărcare cu sarcini și supra-solicitare de rol (Irimescu, 2006).

Dezvoltarea socio-psiho-afectivă a copilului este influențată de realizarea atașamentului și a legăturii de afecțiune dintre mamă și copil. Lipsa părinților și a unui mediu familial determină absența unor sentimente normale la copil, întâzieri în dezvoltare și tulburări de comportament.

Familiiile, din ce în ce mai numeroase, care au trăit sau trăiesc experiența migrației la muncă în străinătate s-au confruntat cu probleme de o gravitate ridicată, materializate în decizii de divorț, micșorarea ratei natalității, încurajarea vieții libertine, reducerea numărului căsătoriilor, creșterea vârstei de întemeiere a familiilor. Pe de altă parte, deplasarea unuia dintre membrii familiei pentru o perioadă în străinătate poate să ducă la modificări de roluri și funcții în familie: cel care rămâne în țară preia funcția de cap de familie iar efortul membrilor familiei de a îndeplini sarcinile celui plecat este adesea resimțit negativ.

Cele mai multe probleme apar atunci când părinții nu mai mențin deloc legătura cu copiii sau chiar nu le (mai) trimit bani pentru

întreținerea lor. În acest context, pe fondul lipsurilor materiale, relația dintre copii și bunici se deteriorează și mai mult. Bunicii, în general, nu beneficiază de posibilitatea de a-i întreține în bune condiții și pe nepoți. De multe ori, este nevoie să apeleze la măsuri de susținere (centre se zi) sau chiar de protecție. Există și cazuri de copii lăsați în grija fraților mai mari. De cele mai multe ori, aceștia au o rudă care îi „monitorizează”, în sensul că îi supraveghează de la distanță (care îi poate ajuta la unele treburi gospodărești, menține legătura cu ei prin telefon etc.). Însă faptul că acești copii nu au un adult în permanentă alături de ei îi face să se simtă în nesiguranță, să se simtă mai puțin motivați și susținuți. Din punct de vedere emoțional, copiii aflați în situația de a

trăi și de a se descurca singuri, devin mult mai sensibili și vulnerabili (Simion, 2017).

Migrația părinților, schimbările apărute în societate, necesitatea adaptării la tendințele culturale specifice mileniului trei, prezența tehnologiei tot mai mult în viața copiilor și adolescenților, impun actualizarea cadrului legislativ și luarea acelor măsuri de prevenire a problemelor sociale care pot apărea. Familia, indiferent de modelul și structura ei, trebuie să își îndeplinească rolurile și funcțiile privind satisfacerea necesităților tinerei generații. Mileniul trei aduce cu sine o serie de provocări, cărora familia trebuie să le facă față, fie că vorbim de familia tradițională sau familia transnațională, la fel ca și autoritățile implicate în promovarea și respectarea interesului superior al copilului.

BIBLIOGRAFIE

1. Apap, J., Radjenovic, A., Dobrova A. *Problema migrației*, analiză realizată pentru Serviciul de Cercetare al Parlamentului European, 2019, descărcat la data de 10.12.2021 de la adresa https://what-europe-does-for-me.eu/data/pdf/focus/focus04_ro.pdf
2. Bulai, T. (2006). *Fenomenul migrației și criza familială*. Iași: Editura Lumen
3. Ciofu, C. (1998) *Interacțiunea părinți-copii*. București: Ed. Amaltea
4. Coulshed, V. (1993) *Practica asistenței sociale*. București: Ed. Alternativa
5. Cătărașu, L.F. (2019) *Evaluarea impactului migrației părinților asupra comportamentului infracțional al copiilor rămași acasă*, Ed. Lumen, Iași, descărcat la data de 21.11.2021 de la adresa <http://www.upm.ro/gidni2/GIDNI-02/Spi/Spi%2002%2018.pdf>
6. Irimescu, G. (coord.) (2006) *Singur acasă! Studiu efectuat în zona Iași asupra copiilor separați de unul sau ambii părinți prin plecarea acestora la muncă în străinătate*, Iași: Asociația Alternative Sociale
7. Irimescu, G., (2004) *Asistența socială a familiei și copilului*, Iași: Ed. Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași
8. Mănoiu, F., Epureanu, V. (1996). *Elemente de psihologia cuplului*. București: Casa de Editură și Presă „Șansa” SRL
9. Mihăilescu, I. (1999) *Familia în societățile europene*. Ed. Universității din București
10. Lomacă, S., Lomacă C. (2004) *Emigrarea (foaie de parcurs)*. București: Editura Enciclopedia
11. Pădurariu, M.E. Romania- Emigration' s impact on families and children, în *Journal of Community Positive Practices*, Vol. XIV.7., 2014
12. Simion, E. - Prețul exodului românilor - Studiu privind situația copiilor lipsiți de îngrijirea părinților pe perioada în care aceștia se află la muncă în străinătate, în *Protecția socială a copilului*, nr. 63-64/2017, București, Ed. Universitară
13. Tufan, N. Consecințe sociale ale fenomenului migrațional după anul 1990, în România, în *Sociologie Românească*: Vol. 5 No. 4, 2007
14. <http://www.recensamantromania.ro/istoric/lista-recensamintelor-populatiei>
15. INS, 2020

PARTICULARITĂȚI ȘI FORME DE MANIFESTARE ALE ABUZULUI ASUPRA COPILULUI

MANIFESTATIONS AND PARTICULARITIES OF CHILD ABUSE

Marian PÎSLARIU,

Asistent social specialist, DGASPC Iași
Doctorand, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Școala Doctorală de Filosofie și Științe Social-Politice

Abstract

This paper is addressed to specialists in the field of child psycho-socio-educational assistance, social workers, psychologists, psychoeducational teachers, teachers involved in the process of educating children, and parents, wanting to draw attention to the phenomenon of child abuse and negative effects on which generates them. Children represent the future of us and of the nation, and the abuse manifested on the child, of any nature and in any form is exercised, endangers the harmonious development of children and thus society itself.

This paper represents the result of extensive literature review, providing a solid theoretical basis for child abuse forms, the causes, and the effects of psycho-bio-socio-emotional abuse on children.

We present also, the last statistical data which show the extent of the phenomenon of child abuse and the main measures, actions, and steps that are taken to combat this phenomenon.

Key-words: abuse, neglect, exploitation, child

Rezumat

Acest articol se adresează atât specialiștilor din domeniul asistenței psiho-socio-educative a copilului, asistenților sociali, psihologilor, psihopedagogilor, cadrelor didactice implicate în procesul de educare a copiilor cât și părinților, dorind să atragă atenția asupra fenomenului abuzului copilului și efectelor negative pe care le generează.

Copiii reprezintă viitorul nostru și al națiunii, iar abuzul manifestat asupra copilului, de orice natură și sub orice formă este exercitat, periclitează dezvoltarea armonioasă a copiilor și prin aceasta însăși societatea.

Articolul este realizat ca urmare a unui amplu demers de revizuire a literaturii de specialitate, oferind o bază teoretică solidă cu privire la formele de abuz asupra copilului, cauzele întâlnite și efectele abuzului înregistrate în plan psiho-bio-socio-emoțional asupra copilului.

De asemenea, sunt expuse ultimele date statistice care arată amploarea fenomenului abuzului asupra copilului de la nivel european, național și județean și principalele măsuri, acțiuni și demersuri care sunt

realizate pentru combaterea acestui fenomen.

I. Introducere

Fenomenul abuzului asupra copilului reprezintă o problemă socială cunoscută, care a început să fie studiat încă din anul 1960. De atunci s-au scris foarte multe lucrări științifice care au vizat acest fenomen, în încercarea de a identifica caracteristicile specifice și de a oferi o definiție exhaustivă acestui concept de abuz, însă fără ca acest scop să fie atins, deoarece s-a observat că natura acestui fenomen suferă modificări de la an la an (Cooper & Ball, 1993, p. 7).

Societatea nu a putut combate în totalitate acest fenomen, deși, organismele internaționale și naționale au promovat și implementat o serie de măsuri menite să prevină abuzul asupra copilului sau să diminueze numărul de cazuri de abuz asupra copilului. În timp, s-a observat că acest fenomen a devenit unul cronic, care generează consecințe grave asupra dezvoltării psiho-socio-educative optime a victimei.

Odată cu recunoașterea acestei probleme, aceasta a devenit de interes internațional. În

timp s-au dezvoltat noi organisme internaționale și europene care apară și promovează drepturile copilului, precum Organizația Națiunilor Unite (ONU) înființată în anul 1945, sau Fondul Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite, denumire care ulterior a fost prescurtată în Fondul pentru Copii al Națiunilor Unite (UNICEF), creat de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite în anul 1946, organizații non-guvernamentale precum Organizația Salvați Copiii înființată la un an după terminarea Primului Război Mondial în anul 1919 în Regatul Unit al Marii Britanii care are ca misiune în cele peste 120 de țări în care activează, obținerea de progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora sau Federația Internațională a Comunităților Educative (FICE International) fondată în anul 1948 sub patronajul UNESCO care urmărește să creeze rețele de-a lungul continentelor din întreaga lume pentru a sprijini acțiunile și pe toți cei care lucrează cu copiii expuși riscului, copii cu nevoi speciale și copii din sistemul de protecție specială.

Au apărut chiar organisme internaționale care aveau ca misiune combaterea acestui fenomen, precum Societatea Internațională pentru Prevenirea Abuzurilor asupra Copiilor și a Neglijării (ISPCAN), fondată în anul 1976, sau Asociația Britanică pentru Studiul și Prevenirea Neglijării Abuzului asupra Copiilor (BASPCAN) fondată în 1978 (Cooper & Ball, 1993, p. 10).

În Europa, interesul pentru drepturile copilului s-a intensificat în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și s-a concretizat prin deschiderea unui număr important de instituții de stat, centre de ocrotire destinate copiilor abandonați, celor cu tulburări de comportament sau cu probleme grave de sănătate, sau cu nevoi speciale. După Primul Război Mondial, misiunea de a apăra, garanta și promova drepturile copilului s-a transpus prin adoptarea Declarației de la Geneva de către Liga Națiunilor în anul 1924, document care a fost redactat de reformatoarea socială din Marea Britanie și fondatoarea mișcării internaționale Salvați Copiii (Save the Children Fund), Eglantyne Jebb, și care a

reprezentant o sursă de inspirație pentru Declarația drepturilor copilului adoptată de către Organizația Națiunilor Unite în anul 1989. Aceste două declarații au atras atenția întregii lumi asupra importanței drepturilor copilului. Conform acestor două declarații, copiii erau văzuți ca fiind membri fragili, slabi și vulnerabili ai societății și nu le era prevăzut dreptul de a participa la deciziile care îl priveau direct, aspect care a fost reglementat la sfârșitul anilor 1960, când, mai mulți lideri de opinie au admis că și copiii dețin competențele necesare pentru luarea unor decizii care vizează problemele cu care se confruntă și că participarea acestora la luarea unor decizii care îi privesc este indispensabilă.

În data de 20 noiembrie 1989, a fost adoptată Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, care a intrat în vigoare în luna septembrie a anului 1991, fiind ratificată de majoritatea țărilor din lume, cu excepția Statelor Unite ale Americii și a Somaliei.

România a ratificat Convenția pe data de 28 septembrie 1990 prin Legea nr. 18/1990, lege care a stat la baza elaborării ulterioare a Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată cu modificările și completările ulterioare.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului subliniază că în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, va prevala interesul superior al copilului (Truță, 2015, p. 11), fără deosebire de rasă, sex, culoare, apartenență religioasă sau orice altceva privind copilul sau părinții săi, de originea lor națională, etnică sau socială, de situația lor materială, de incapacitatea acestora, de naștere sau oricare altă situație (Gavrilă-Ardelean & Horvath, 2009, p. 11).

II. Delimitări conceptuale ale termenilor de abuz, neglijare, exploatare

II.1. Considerații generale privind abuzul asupra copilului.

Între anii 1965 și 1985 s-a remarcat un interes crescut pentru fenomenul abuzului asupra copiilor, mai ales în America și Anglia. Începând cu acea perioadă s-a propus

schimbarea denumirilor de la „copilul bătut”, la „răniri neaccidentale”, până la denumirea actuală de „abuz asupra copilului” (Cooper & Ball, 1993, p. 9).

În vederea combaterii și diminuării fenomenului de abuz asupra copilului este necesară intervenția specializată din partea mai multor instituții de asistență socială, de sănătate, educație și de siguranță publică.

Abuzul apare definit ca fiind o manifestare a violenței față de copii, profitându-se de diferența de forță fizică, psihică, economică dintre un adult și un copil „prin desconsiderarea personalității celui de-al doilea” (Irimescu, 2006, p. 43, apud. , Frude, 1989), fiind un act de violență intenționat care are ca efect sau care urmărește afectarea fizică sau psihică a acestora (Tăbăcaru, 2015, p. 19). Abuzul este privit ca fiind o *variantă activă a maltratării*(Irimescu, 2006, p. 43). Abuzul este incriminat de Codul Penal, deoarece poate aduce atingere integrității fizice, psihice, emoționale și sociale a copilului.

În Dicționarul de sociologie, „abuzul față de copil este definit ca vătămarea fizică sau mentală, sexuală, tratamentul neglijent, maltratarea unui minor de către o persoană care este responsabilă în ceea ce privește bunăstarea lui”(Zamfir & Vlăsceanu, 1998, p. 13).

Abuzul poate fi clasificat după mai multe criterii:

În ceea ce privește intenționalitatea, abuzul poate fi:

- a) activ, manifestat printr-o atitudine și acțiune ostilă, deliberată și agresivă din partea acelei persoane adulte responsabile de creșterea, îngrijirea și educarea copilului, cu intenția clară de vătămare și prejudiciere a stării fizice, psihice, sociale, morale, spirituale sau emoționale a copilului;
- b) pasiv, manifestat prin lipsă de interes, prin neglijarea nevoilor specifice copilului, sau omisiune

Mai jos, sunt prezentate semnele specifice abuzului sau neglijării.

Indicii ale abuzului sau neglijării	
La copil	La părinte (sau persoana care îl are în grijă)
Prezintă schimbări neașteptate de comportament sau de randament școlar.	Arată interes scăzut pentru copil.
Nu a primit ajutor pentru problemele fizice sau medicale supuse atenției părinților (sau persoanelor în grija cărora se află).	Neagă existența problemelor de acasă sau de la școală ale copilului sau dă vina pe acesta.
Are probleme de învățare care nu pot avea cauze fizice sau de natură psihică.	În vede pe copil ca fiind rău, fără valoare sau ca pe o epavă.
Este întotdeauna circumspect, ca și cum ar aștepta mereu să se întâmple ceva rău.	Cere perfecțiunea sau un nivel de performanță fizică sau academică la care copilul nu poate ajunge.
Îi lipsește supravegherea unui adult.	Îi cere copilului să îi arate grijă, atenție și satisfacerea nevoilor sale afective.
Se plânge tot timpul, se străduiește prea mult sau este prea responsabil.	
În raportul dintre părinte (ocrotitor) și copil	
<ul style="list-style-type: none"> - Se ating sau se privesc rareori. - Manifestă o atitudine negativă în relația lor. - Declară că nu se plac. 	

(ANPDC, 2006)

III. Forme ale abuzului exercitate asupra copilului

III.1. Abuzul fizic

Abuzul fizic implică utilizarea forței fizice de către cel care îngrijește copilul sau orice altă

persoană care are responsabilități în ceea ce privește asigurarea creșterii, îngrijirii și dezvoltării acestuia, având ca rezultat vătămarea integrității corporale și a sănătății minorului. Recurgerea la anumite pedepse

din partea persoanelor în grija cărora se află copilul sau față de care copilul a dezvoltat o relație de atașament și s-a bucurat de viața de familie, precum: forțarea copilului să stea în genunchi, imobilizarea lui prin diferite metode, lovirea, rănirea, otrăvirea, intoxicarea sau arderea intenționată a copilului intră în sfera abuzului fizic (Tăbăcaru, 2015, p. 23).

În funcție de efectele produse de actul violent, sunt înregistrate următoarele categorii de abuz fizic:

- vătămări corporale ușoare: echimoze, plăgi superficiale, excoriații la nivelul corpului sau a feței, care au forme neobișnuite și sunt în diferite stadii de vindecare;
- vătămări corporale grave caracterizate prin schimbarea colorației normale tegumentare, durere, deformare sau imobilitate: fracturi, rupturi de organe, arsuri termice, chimice sau electrice de diferite grade (ex. arsuri de țigară sau trabuc, arsuri pe fese și organele genitale, arsuri provocate de funie la nivelul membrelor, a feței sau a corpului), hemoragii, semne de mușcături etc.;
- acte periculoase, precum: inhalarea unor substanțe de către copil, fără recomandare medicală sau supraveghere de specialitate, care ar putea afecta temporar sau permanent funcțiile unor organe sau țesuturi; consumul de alcool sau substanțe psihotrope în mod abuziv de către femeile însărcinate, care pot genera anumite probleme neurologice, disfuncții sau deficiente fizice ale fătului nenăscut; administrarea unui regim alimentat drastic copilului, care poate avea repercusiuni asupra dezvoltării fizice și emoționale a copilului; (Tăbăcaru, 2015, p. 25); electrocutarea, înecarea sau sufocarea, trasul de păr, conducerea unui autovehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe halucinogene și având un copil în mașină, lovirea copilului cu diferite obiecte (ex. furtunul, cureaua, cablul, biciul), răsucirea forțată sau îndoirea părților corpului copilului, neluarea măsurilor de siguranță în ceea ce privește folosirea armelor de foc, sau a

armelor albe, obiectelor tăioase periculoase, în preajma copilului etc.

- pedepse crude sau inumane (gesturi/acte ce provoacă suferință fizică și/sau psihică extremă și care comportă un risc substanțial pentru sănătatea și integritatea corporală a copilului, chiar dacă au o singură aplicare): deprivarea intenționată a copilului de hrană și/sau apă în intervale de timp îndelungate, forțarea copilului de a sta în cadă în apă rece, deprivarea de somn, evacuarea copilului din locuință și expunerea lui la temperaturi extreme și fără vestimentație adecvată, încuierea copilului în locuri întunecoase pentru perioade îndelungate, constrângerea prin ingestie forțată de produse necomestibile (ex. săpun, țigări) sau materii fecale, expunerea copilului în diferite medii toxice, imobilizarea copilului prin orice mijloace (ex. cătușe, frânghii, lanț), folosirea unor șocuri electrice de joasă tensiune (Ion, 2013, p. 19), tunderea copilului cu diferite obiecte inadecvate (ex. cuțit, briceag, lamă, topor) cu scopul de a-i deteriora podoaba capilară (în special la fete).

De multe ori, rănille fizice sunt un rezultat al unei discipline exagerate sau a unei discipline inadecvate practicate de părinți sau persoanele în grija cărora se află copilul (Ion, 2013, p. 18). Mulți autori consideră că pedepsele minore aplicate în mod obișnuit, nu afectează sănătatea și integritatea fizică a copilului, însă pot genera asupra lui anumite efecte negative în plan psiho-emoțional (Gavrilă-Ardelean & Horvath, 2009, p. 37; Ion, 2013, p. 18).

Potrivit *Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului* (ANPDC), (2006), (în prezent instituția poartă titulatura de *Autoritatea pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopției*, conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 121/25.11.2021) în general, semnele abuzului fizic sunt următoarele:

Semne ale abuzului fizic	
Copil	Părinte (sau alte persoane)
Prezintă arsuri, mușcături, vânătăi, fracturi, echimoze, survenite în mod inexplicabil.	Oferă explicații neconvingătoare, contradictorii sau nu oferă nici-o explicație privind prezența rănilor copilului.
Are echimoze vechi sau alte semne vizibile, după o perioadă de absenteism de la școală.	Describe copilul ca fiind „rău” sau într-un mod negativ.
Pare înspăimântat de părinți și protestează sau plânge când trebuie să meargă acasă.	Recurge la pedepse fizice dure.
Se crispează la apropierea adulților.	A fost abuzat în copilărie.
Reclamă că a fost bătut de unul sau ambii părinți sau de o altă persoană care îl îngrijește.	Minimalizează efectele abuzului fizic și declară că „l-a mai atins”.

Cauze ale abuzului fizic

Pedeapsa fizică este în continuare cea mai controversată metodă folosită pentru disciplinarea copilului. Unul dintre motivele acestei controverse pornește de la oferirea unor asumții diferite asupra conceptului de „bătaie” care apar la nivelul societății românești. Unii părinți înțeleg prin „bătaie” numai o lovire ușoară a copilului la fund, pe când alții consideră bătaia un termen generic oferită pentru orice pedeapsă corporală care nu cauzează răni sau nu aduce o vătămare corporală gravă copilului.

Pedeapsa corporală este aplicată copiilor în diverse medii, fie că vorbim de mediul familial, școlar, în instituții de ocrotire a copilului, centre de plasament, mediul stradal sau în comunitate, în magazine sau la locurile de joacă amenajate.

Contrar faptului că mulți adulți dezavuează comportamentul agresiv fizic când este îndreptat spre un alt adult, în cultura noastră, lovirea copilului continuă să fie acceptată, fiind considerată o metodă de disciplinare. O parte dintre părinți consideră că prin „bătaie” copilul înțelege mai bine unde a greșit și își schimbă mai repede comportamentul nedorit pe care îl manifestă. Mulți dintre părinți cunosc și alte metode mai potrivite de a disciplina copilul și sunt de acord că metodele pozitive de disciplinare sunt mai adecvate, însă recurg totuși la „bătaie”, considerând că „există situații pe care numai o bătaie le-ar rezolva” (Gavrilă-Ardelean & Horvath, 2009, p. 51), considerând violența ca pe „o stare de normalitate” (Truță, 2015, p. 7).

Pe lângă urmările fizice pe care le produce bătaia, în literatura de specialitate apare descrisă „o reacție constantă și generală în toate asemenea cazuri, și anume traumatismul psiho-afectiv” (Irimescu, 2006, p. 50). Abuzul fizic poate provoca copilului cea mai insuportabilă stare de tensiune interioară, îi poate afecta sensibilitatea și aduce atingere demnității lui, făcându-l să-și piardă încrederea în sine și în ceilalți. De asemenea, „bătaia” îi poate diminua comunicabilitatea și sociabilitatea, fapt care poate dezvolta o tendință a copilului de a se izola sau de a adera la un grup de egali în care să urmărească să fie valorizat, indiferent de consecințele care pot apărea și riscurile la care se poate supune.

Argumentele cele mai des întâlnite care susțin aplicarea pedepselor corporale sunt:

- copiii au nevoie de metoda aceasta deoarece îi ajută să înțeleagă ce este corect și ce este greșit sau ce este bine și ce este rău;
- copiii respectă mai ușor regulile dacă sunt pedepsiți fizic;
- „bătaia este ruptă din rai” sau „unde dă mama, crește”, vorbe din popor care s-au născut din convingerea că aplicarea pedepselor corporale este cea mai utilă metodă de disciplinare, folosită de-a lungul multor generații, fără a cauza probleme majore în evoluția ulterioară a copilului;
- stresul cotidian generat de sărăcie sau de suprasolicitare atinge cote alarmante, iar părinții sau persoanele în grija cărora se află copii, nu reușesc să-și

gestioneze crizele de furie (Gavrilă-Ardelean & Horvath, 2009, pp. 50–51);

Consecințele produse de abuzul fizic

Abuzul fizic poate avea consecințe negative asupra stării de sănătate a copilului, iar în funcție de gravitatea actului de violență, poate avea ca efect, pe lângă vătămarea corporală și producerea unor traume psihice profunde sau dezechilibre psiho-emoționale severe.

Copilul abuzat fizic poate fi afectat în plan psihic-afectiv, fiziologic și educațional, putând dezvolta anumite disfuncții precum:

- În plan psihic-afectiv:
- tulburări de comportament: dificultate de autocontrol și de înțelegere; adoptarea unor comportamente agresive sau distructive, tendințe comportamentale de auto- și heteroagresivitate, ostilitate deosebită față de autoritatea adultului, hiperactivitate, delinvență; vulnerabilitate la situații stresante;
- tulburările de atașament: carențe afective, emoționale; atașament atipic, anxietate, neîncredere, teamă; stimă de sine scăzută, motivație scăzută; sentiment de inferioritate;

În planul dezvoltării fiziologice și neurologice:

- tulburări de dezvoltare: dezvoltare deficitară staturo-ponderală; întârzieri marcate în dezvoltarea psihomotorie și/sau în capacitățile logice de gândire, enurezis nocturn; tulburări de limbaj; nanism psihic-social; insomnii; tulburări ale comportamentului alimentar (anorexie sau bulimie);

În plan educațional:

- performanțe școlare scăzute, lipsa de motivație în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor școlare, dificultăți de învățare, risc crescut de abandon școlar, abandon școlar;

III.2. Abuzul sexual

Termenul de „abuz sexual asupra copilului” este unul generic, „ce acoperă mai multe tipuri de comportamente abuzive ce nu implică neapărat contact fizic direct, dar sunt considerate tratamente abuzive din punct de vedere sexual” (Irimescu, 2006, p. 63). Conceptul de abuz sexual asupra copilului

s-a dezvoltat începând cu anii `70 și în timp acest fenomen a constituit o preocupare majoră pentru orice stat civilizată.

S-au realizat numeroase cercetări în echipe pluridisciplinare formate din asistenți sociali, polițiști, magistrați, care nu au urmărit neapărat să clarifice problema, ci mai curând să descopere cât mai multe fațete ale acestei probleme (Cooper & Ball, 1993, p. 9).

În literatura de specialitate, abuzul sexual împotriva copilului reprezintă „obligarea sau îndemnarea acestuia de către o persoană adultă, să participe la activități sexuale care servesc plăcerii adultului” (Gavrilă-Ardelean & Horvath, 2009, p. 21).

În Art. 34 al Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului apare stipulat că „statele părți se angajează să protejeze copilul împotriva oricăror forme de exploatare sexuală și de violență sexuală”.

Abuzul sexual cuprinde „atragerea, convingerea, folosirea, coruperea, forțarea și obligarea copilului să participe la activități de natură sexuală sau asistarea unei alte persoane în timpul unor activități care servesc obținerea de către adult a plăcerii” (Gavrilă-Ardelean & Horvath, 2009, p. 21),

Abuzul sexual implică agresiuni sexuale sau exploatarea sexuală din partea adultului sau a unei persoane mai în vârstă decât copilul și are ca efect afectarea integrității corporale sau psihice a copilului. Acest tip de abuz, presupune implicarea de către adult a copiilor vulnerabili din punct de vedere psihic-emoțional în activități sexuale pe care nu le înțeleg și la care ei nu sunt în măsură să își ofere consimțământul în cunoștință de cauză (Irimescu, 2006, p. 63). Adultul, profitând de diferența de putere, se folosește de copil pentru a-și satisface nevoile sexuale și fanteziile erotice și aici vorbim despre contact sexual genital, oral sau anal, atingeri în zonele intime, nuditatea, penetrarea sexuală, masturbarea, actul sexual simulat, hărțuirea sexuală, exploatarea sexuală, sodomie, folosirea minorilor în mod obscen (Tăbăcaru, 2015, p. 28), obligarea copilului la pornografie, prostituție infantilă, trafic, manipularea organelor sexuale ale copilului sau obligarea acestuia de a manipula organele sexuale ale agresorului, intruziunea unor obiecte în organele sexuale ale copilului (Irimescu,

2006, pp. 9–10) sau adoptarea unor comportamente de tip exhibiționist, precum expunerea organelor genitale în mod ostentativ, manifestarea unor atitudini sau gesturi indecente cu caracter sexual în fața copilului, determinarea de către un major a unui minor să asiste la asemenea acte, expunerea copilului la imagini în care se prezintă explicit o activitate sexuală și punerea la dispoziție a unor materiale video, audio sau imagini cu caracter pornografic.

Actul sexual cu un minor este incriminat de către Codul Penal. În art. 220, alin. (1) apare menționat că „Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor cu vârsta între 13 și 15 ani se pedepesc cu închisoarea de la unu la 5 ani”. Alin. (2) prevede că „fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi” iar în alin (3) se stipulează că „fapta prevăzută în alin. (1), comisă de un major cu un minor cu vârsta între 13 și 18 ani, când majorul a abuzat de autoritatea ori influența sa asupra victimei, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi”.

În cazul în care, copilul abuzat este rudă în linie directă, frate sau soră cu făptuitorul, se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul acestuia, sau minorul a fost expus abuzului sexual în scopul procedurii unor materiale pornografice, pedeapsa se majorează de la 3 la 10 ani, conform alin. (4), art. 220, Cod Penal.

În alin. (5), art. 220, apare menționat că „faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu

depășește 3 ani. Observăm că dacă în cazul infracțiunii de viol (art. 218 NCP) și a infracțiunii de agresiune sexuală (art. 219 NCP), victima nu își oferă consimțământul, fiind constrânsă, pusă în imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința ori profitând de această stare, în unele cazuri, actul sexual cu un minor este săvârșit cu consimțământul acestuia, legiuitorul ia în calcul vicierea acestui consimțământ, având în vedere vârsta fragedă a victimei. În această situație, în care făptuitorul nu recurge la forță pentru a întreține relații sexuale cu un copil, fapta intră în sfera abuzului sexual. În cadrul familiei, abuzul sexual apare sub denumirea de incest, iar când vorbim de abuz în afara mediului familial, comis de o persoană din exterior, vorbim despre pedofilie. Dacă ne raportăm la tulburarea laturii sexualității, pedofilii au tendința de a crede că „sexul este modul cel mai potrivit și mai bun pentru a exprima dragostea dintre un adult și un copil (distorsiune cognitivă), iar acest comportament este practicat în majoritatea cazurilor de către persoanele de sex masculin (Irimescu, 2006, pp. 64–65).

La nivel European, datele prezentate de Eurostat arată 1 din 5 copii este victima unei forme de abuz sexual. De la debutul pandemiei de Coronavirus, numărul cazurilor de abuz sexual asupra copiilor a crescut. Dacă ne raportăm la abuzurile sexuale care au loc în mediul online, prin distribuirea unor materiale pornografice cu minori, datele arată că numărul cazurilor a crescut de la 23.000, cifră înregistrată în anul 2010, la 725.000 de cazuri înregistrate la nivelul Uniunii Europene în anul 2019, potrivit aceleiași surse.

Semne ale abuzului sexual	
<i>Copil</i>	<i>Părinte (sau altă persoană)</i>
Are dificultăți la mers sau când stă pe scaun.	Este excesiv de protector cu copilul, limitând sever contactul acestuia cu alți copii, în special de sex opus.
Refuză brusc să se schimbe pentru ora de educație fizică, sau refuză să participe la activități fizice.	Este secretos și izolat.
Dă dovadă de cunoștințe sau comportament sexual nefiresc, sofisticat sau neobișnuit.	Describe dificultăți în căsnicie care implică lupte pentru putere în familie sau relații sexuale.

Semne ale abuzului sexual	
Copil	Părinte (sau altă persoană)
Contractează o boală venerică sau, în cazul unei fete, rămâne însărcinată.	La apariția unei sarcini în cazul unei fete, părintele sau persoana în grija căreia se află copilul, dezvoltă scenarii care să motiveze prezența sarcinii.
Fuge de acasă.	Afirmă că fuge de acasă din „diverse motive”, având tendința de a învinovăți copilul.
Acuză abuzul sexual din partea unui părinte sau altei persoane în grija căreia se află.	Nu recunoaște abuzul sexual, acuză copilul că „inventează”.

Consecințele produse de abuzul sexual

Victimele abuzului sexual „sunt profund marcate în viața lor psihică, afectivă și sexuală” (Gavrilă-Ardelean & Horvath, 2009, p. 20) și au nevoie de suport de specialitate, consiliere psihologică, psihoterapie și în unele situații, tratament psihiatric, pentru depășirea traumelor suferite.

Abuzul sexual poate avea ca efect perturbarea laturii sexualității, hiperaccentuarea domeniului sexual, sexualizarea relațiilor, dezvoltarea precoce a laturii erotico-fantaziste și poate provoca sindrom de stres posttraumatic (post-agresiune sexuală), dezvoltare dizarmonică a personalității (de etiologie mixtă) cu acte parasuicidare. În cazul în care nu se intervine la timp prin oferirea de suport specializat victimei, aceasta poate dezvolta probleme induse de neglijența terapeutică, deficit al autocontrolului, expunere la situații de risc vital, căutarea acceptării și valorizării în grupuri marginale, care poate tinde spre auto-depreciere și sentiment cronic de vid interior.

Odată identificat un abuz sexual, este necesară expertiza medico-legală a victimei din punct de vedere ginecologic, neuropsihiatric și paraclinic.

Examinarea paraclinică presupune efectuarea unei electroencefalograme, care de cele mai multe ori se prezintă patologic cu paroxisme de unde delta intricate cu complex-vârf-undă degradate cu durată de 2-8 secunde în derivațiile centro-temporal bilateral cu tendință de generalizare.

Traumele de natură sexuală împiedică dezvoltarea capacității copilului de a se

bucura și poate deschide calea către inhibiții sexuale, frigiditate și mai ales fantasme și plăcere sadomasochistă (Thomson-Salo & Tognoli Pasquali, 2019, p. 25). Victimele abuzului sexual pot dezvolta comportamente autoagresive, depresii puternice și un comportament sexual inadecvat vârstei copilului. Impactul abuzului este mai sever în situațiile în care abuzul are o durată și o intensitate mai mare. Odată recunoscut și dezvoltat abuzul de către copil, este strict necesară susținerea din partea unui adult, în special a părintelui protector, a persoanei de îngrijire, față de care copilul a dezvoltat o relație de încredere (Grădinaru & Stănculeanu, 2013, p. 14) și a unui specialist, psiholog sau psihoterapeut, pentru a-l ajuta pe acesta să facă față dificultăților cu care se confruntă și pentru a înțelege ce i s-a întâmplat.

III.3. Abuzul emoțional

Abuzul emoțional, cea mai răspândită formă de traumă infantilă (Vachon și colab., 2015 apud. Stone et al., 2018, p. 4), afectează reglarea emoțiilor și crește riscul apariției unor tulburări depresive majore la vârsta adultă (Stone et al., 2018, p. 3). Deseori, această formă de abuz este folosită pentru a-i pedepsi pe copii. Insultele, apelativele injurioase, amenințările, izolarea sau respingerea unui copil sunt toate forme ale abuzului emoțional. „Cuvintele pot lovi la fel de tare ca pumnii”, dacă cuvintele sunt folosite cu intenția de a provoca o suferință copilului. Gesturile, tonurile vocii, maniera, frecvența și intensitatea acestora în contextul relațiilor anomice cu copilul vor transmite acestuia mesaje negative care să îl facă să creadă că nu este iubit, dorit sau apreciat.

Comportamentul parental ostil, respingător, lipsit de căldură și tendința părinților sau a persoanelor în grija cărora se află copilul de a critica permanent, sunt manifestări ale abuzului emoțional. Dar, în ciuda problemelor recunoscute care indică abuzul emoțional, acesta este cel mai dificil domeniu al maltratării copiilor de măsurat cu o acuratețe rezonabilă, deoarece comportamentul părinților și efectele asupra copilului (inclusiv dezvoltarea probabilă pe termen lung, competența și adaptarea socială) sunt greu de observat, presupunând o intruziune în spațiul familial (Iwaniec, 2006, p. 3).

Când un copil este abuzat fizic, sexual sau când este neglijat, aceasta are de suferit și în plan emoțional. Abuzul emoțional nu lasă urme vizibile asupra copilului, dar afectează direct dezvoltarea psihologică a acestuia, având consecințe asupra psihicului, stimei de sine și a dezvoltării armonioase a copilului. Abuzul emoțional se referă la o constanță a viciilor comportamentale, nu la evenimente sporadice, iar agresorul manifestă diferite acțiuni intenționate, de durată, menite să afecteze negativ starea psiho-emoțională a copilului (Păunescu, 1994, apud. Hașovschi N. & Hașovschi, G. 2018, p. 47).

Când un copil simte că gândurile și emoțiile sale au fost sistematic dezavuate și neglijate,

lumea lui emoțională și afectivă este afectată în întregime (Thomson-Salo & Tognoli Pasquali, 2019, pp. 25-26).

Abuzul emoțional înregistrează manifestări variate, de la forme mai evidente, precum: supunerea copilului la umilințe în particular sau în public; interzicerea relaționării cu alți copii, ca modalitate de pedeapsă; amenințarea în privat sau în public, spre exemplu la școală, cu diverse pedepse sau cu alungarea de acasă, distrugerea lucrurilor personale ale copilului, față de care copilul se simte atașat; criticile constante și reproșurile, până la forme mai subtile de abuz, precum: refuzarea gesturilor de afecțiune, ignorarea pe termen lung, ca formă de pedeapsă, compararea periodică a copilului cu frații sau alți copii, cu scopul de a-l denigra sau a-i arăta poziția sa inferioară; preferința evidentă și ostentativă pentru ceilalți frați ai copilului; refuzul de a recunoaște meritele copilului sau de a îi aprecia o realizare, o calitate, un rezultat pozitiv; forțarea copilului să participe la activități care nu îi fac plăcere sau chiar de care se teme, expunerea copilului la conflictele intrafamiliale, expunerea copilului la episoade de violență domestică dintre părinți etc. (Hașovschi N. & Hașovschi, G. 2018, p. 47)

Semne ale abuzului emoțional	
<i>Copil</i>	<i>Părinte (sau altă persoană)</i>
Are un comportament alcătuit din extreme, cum ar fi comportamentul servil sau revendicativ exagerat, pasivitate sau agresivitate extremă.	Acuză, ceartă și minimalizează în mod constant.
Este fie prea matur (de exemplu, îngrijește un alt copil), fie prea infantil (se leagănă sau dă din cap în mod frecvent).	Nu este preocupat de soarta copilului și refuză să ia în considerare problemele copilului de la școală (sau din grupul de egali).
Este întârziat în dezvoltarea fizică sau emoțională.	Respinge copilul în mod evident.
Amenință sau încearcă să se sinucidă	
Declară o lipsă de atașament față de părinți sau persoanele responsabile de creșterea și îngrijirea sa	

(ANPDC, 2006)

Consecințele produse de abuzul emoțional

Deseori, copilul abuzat emoțional are o capacitate scăzută de verbalizare a emoțiilor, a sentimentelor și dorințelor, interacționează cu dificultate, este mai curând tăcut, preferă retragerea, nu se simte valorizat sau iubit, are sentimentul că incomodează, se simte respins, își creează sentimentul că merită să fie în permanență criticat, considerând că mereu greșește și are convingerea că nu merită afecțiune, dezvoltă treptat tulburări afective, dar poate să își însușească la rândul său, tiparul abuziv transmis de părinți sau persoanele în grija cărora se află, tipar pe care îl va aplica, inconștient, în viața de adult. Deseori, copilul care este victima abuzului emoțional nu își manifestă suferința într-un mod evident, iar comportamentele care reclamă acest lucru, precum timiditatea, anxietatea, dificultățile de comunicare sau tulburările de comportament, sunt etichetate ca fiind specifice perioadei de adolescență. Abuzul emoțional are efecte pe termen lung asupra dezvoltării psiho-socio-emoționale a copilului. De regulă, contextele producerii abuzului emoțional asupra copilului sunt generate de consumul excesiv de alcool din partea părinților sau al ocrotitorilor. Pe fondul consumului, apar deseori conflicte intrafamiliale, ajungându-se în multe situații la violență domestică, la care copiii sunt martori. Divorțul dintre părinți poate provoca stări emoționale negative copilului, iar copilul poate fi expus abuzului emoțional din partea părinților aflați în conflict, când în cele mai multe cazuri apare alienarea parentală.

Este important de menționat că un copil abuzat emoțional, ca adult, poate înregistra o tendință mai crescută de a se victimiza, poate resimți deseori neîncredere în forțele proprii și în ceilalți, este într-o permanentă tensiune și stare conflictuală pe care nu știe cum să o gestioneze, simte frica de abandon, are sentimente de descurajare, poate prezenta un nivel al anxietății și ostilității crescut, dezvoltă tipuri de atașament dependente, forțe volitive scăzute, care nu pot mobiliza resursele personale în vederea finalizării activităților, atitudine delăsătoare în realizarea sarcinilor și chiar abandonul lor.

Din punct de vedere juridic, prin „prin abuz asupra copilului se înțelege orice acțiune voluntară a unei persoane care se află într-o relație de răspundere, încredere sau de autoritate față de acesta, prin care sunt periclitată viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, și se clasifică drept abuz fizic, emoțional, psihologic, sexual și economic (Art. 94, alin (1), Legea 272/2004)

Apare foarte des menționată în literatura de specialitate și legislație sintagma de „copil aflat în dificultate”, însă de multe ori, sunt vehiculate accepțiuni diferite asupra acesteia. Copilul se află în dificultate dacă dezvoltarea sau integritatea sa fizică sau morală a suferit anumite prejudicii. Responsabilitatea privind asigurarea drepturilor copilului aflat în dificultate și de a oferi protecție și asistență adecvată nevoilor specifice copilului, revine, în primul rând, colectivității din care face parte, iar Statul sprijină colectivitatea locală din care face parte copilul, în îndeplinirea obligațiilor ce îi revin pentru protecția copilului aflat în dificultate (Truță, 2015, p. 14).

III.4. Neglijarea

Neglijarea copilului reprezintă cea mai întâlnită formă de abuz exercitat asupra copilului. „Prin neglijarea copilului se înțelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creșterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilități, care pune în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului și poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educațională, neglijarea emoțională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare (Art. 94, alin. (2), Legea 272/2004)”.

Consecințele produse de neglijare

Un copil neglijat poate prezenta o dezvoltare psihică inferioară în raport cu vârsta cronologică, dar și semne fizice (Bonea, 2017, p. 269).

Neglijarea poate avea consecințe asupra dezvoltării fizice, psihice, sociale și cognitive a copilului, putând produce unele deficiențe: de atașament, comportament neconcordant situației, conjuncturii, reacție de teamă nejustificată față de oameni, deprinderi de viață independentă și auto-îngrijire slabe, etc. Totodată, neglijarea poate genera anumite afecțiuni precum: reacție la stres, sindrom de deprivare globală, tulburare emoțională reactivă, probleme induse de factori socio-economici și parentali și poate crește riscul dezvoltării unor dependențe de la vârste fragede de substanțe psihotrope, precum alcool, tutun și/sau droguri.

Într-un studiu realizat de Organizația Salvați Copiii (2013) apare menționat că „neglijarea severă mai ales a copiilor de vârstă mică afectează major creșterea și dezvoltarea fizică și intelectuală a copilului, iar în cazurile

extreme poate conduce la spitalizarea, instalarea unei dizabilități și/sau decesul copilului”.

Cel mai des întâlnite semne ale neglijării sunt: aspect fizic neîngrijit, igienă corporal-vestimentară precară, carențe în ceea ce privește traseul educațional, atașament deficitar. La maturitate, un copil care a fost neglijat, poate dezvolta anumite probleme de adaptare date de pierderea relațiilor afective din mica copilărie, precum: sociabilitate scăzută, teama de iniția o relație de cuplu, probleme de cuplu și/sau diverse probleme de sănătate dezvoltate de-a lungul copilăriei și neglijate sau netratate corespunzător. Prin urmare, un copil nedezvoltat corespunzător în plan psihic și emoțional, poate înregistra în evoluția sa carențe în plan: social, cognitiv, familial, colegial, educațional etc. (Bonea, 2017, p. 271).

Semne ale neglijării	
Copil	Părinte (sau altă persoană)
Nu a beneficiat de îngrijire medicală sau stomatologică necesară la timp, vaccinări sau tratament oftalmologic ori ochelari.	Pare să fie indiferent față de copil.
Prezintă o igienă corporal-vestimentară precară.	Pare apatic sau deprimat.
Are o vestimentație neadecvată sezonului și temperaturii de afară.	Se comportă irațional sau într-o manieră ciudată.
Consumă alcool sau alte droguri.	Consumă alcool sau alte droguri.
Susține că nu are pe nimeni acasă care să îl îngrijească.	Lasă copilul deseori nesupravegheat.

(ANPDC, 2006)

III.5. Exploatarea copilului

Exploatarea copilului poate lua forma exploatarea prin muncă a copilului prin obligarea acestuia la prestarea unor munci, sau la cerșetorie, exploatarea în scop sexual, exploatarea în scopul producerii unor materiale pornografice, pornografie infantilă.

Exploatarea copiilor corespunde definiției exploatarea unei persoane din Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane (art. 2 pct.2).

Potrivit art. 182 din Codul Penal, prin exploatarea unei persoane se înțelege:

a) supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat;

b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;

c) obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală;

d) obligarea la practicarea cerșetoriei;

e) prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în mod ilegal.

Când ne raportăm la exploatarea sexuală a copilului, facem referire la acele situații în care copilul este forțat sau constrâns prin diferite metode de către o persoană, de regulă adultă, sau un grup de persoane, să întrețină relații sexuale cu diferite persoane pentru obținerea unor foloase materiale, unor

plăceri sau a unor materiale pornografice de către persoanele abuzatoare, încălcând drepturile acestuia la demnitate, egalitate, autonomie și bunăstare fizică și psihică; exemple: prostituția, turismul sexual, comerțul cu căsătorii, pornografia, striptease-ul, video-chatul.

Organizația Salvați Copiii (2013) aduce clarificări în ceea ce privește reglementările legislative care vizează exploatarea copilului. Potrivit Protocolului Facultativ la Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, adoptat de Adunarea Generală ONU în 6 septembrie 2000 (art.2 lit.b și c) și ratificat prin Decretul Președintelui României nr. 690/2001, prostituția copiilor reprezintă folosirea copiilor pentru activități sexuale, contra cost sau contra oricărui alte avantaje materiale. În același articol (lit. c) apare definită pornografia infantilă ca fiind „orice reprezentare, prin orice mijloace, a copiilor angajați într-o activitate sexuală explicită, reală ori simulată, sau orice altă expunere a organelor sexuale ale copiilor, în principal în scopuri sexuale”.

Exploatarea copilului prin muncă corespunde definiției celor mai grave forme de muncă a copilului din Convenția Organizației Internaționale a Muncii (ILO) nr.182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor (art.3), ratificată prin Legea nr.203/2000, precum și în prevederile Convenției ILO nr.138 privind vârsta minimă de angajare.

Potrivit Convenției ILO nr. 138 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor (art.3), expresia cele mai grave forme ale muncii copiilor include:

- a) toate formele de sclavie sau practicile similare, ca de exemplu: vânzarea de sau comerțul cu copii, servitutea pentru datorii și munca de servitor, precum și munca forțată sau obligatorie, inclusiv recrutarea forțată sau obligatorie a copiilor în vederea utilizării lor în conflictele armate;
- b) utilizarea, recrutarea sau oferirea unui copil în scopul prostituției, producției de material pornografic sau de spectacole pornografice;

c) utilizarea, recrutarea sau oferirea unui copil în scopul unor activități ilicite, mai ales pentru producția și traficul de stupefiante, așa cum le definesc convențiile internaționale pertinente;

d) muncile care, prin natura lor sau prin condițiile în care se exercită, sunt susceptibile să dăuneze sănătății, securității sau moralității copilului.

În articolul 49 alin. 3 din Constituția României este stipulat că exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală sunt interzise.

Traficul de copii corespunde definiției traficului de minori din Legea nr.678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane (art.13 pct.1). Conform definiției, traficul de persoane, inclusiv de minori, se face cu scopul exploatarei. În domeniul protecției copilului este utilizată sintagma „trafic de copii”, în acord cu prevederile Convenției ONU privind drepturile copilului. Un alt aspect important de menționat îl reprezintă includerea exploatarei sexuale în scop comercial (prostituția și pornografia infantilă) și a traficului de copii printre cele mai grave forme de exploatare prin muncă (Convenția ILO nr.182).

Pe lângă aceste forme generale de abuz: fizic, sexual, emoțional, care apar menționate în legislație, în literatura de specialitate (Bahnaru & Runcan, 2018, p. 84) apar și alte forme de abuz particulare, precum:

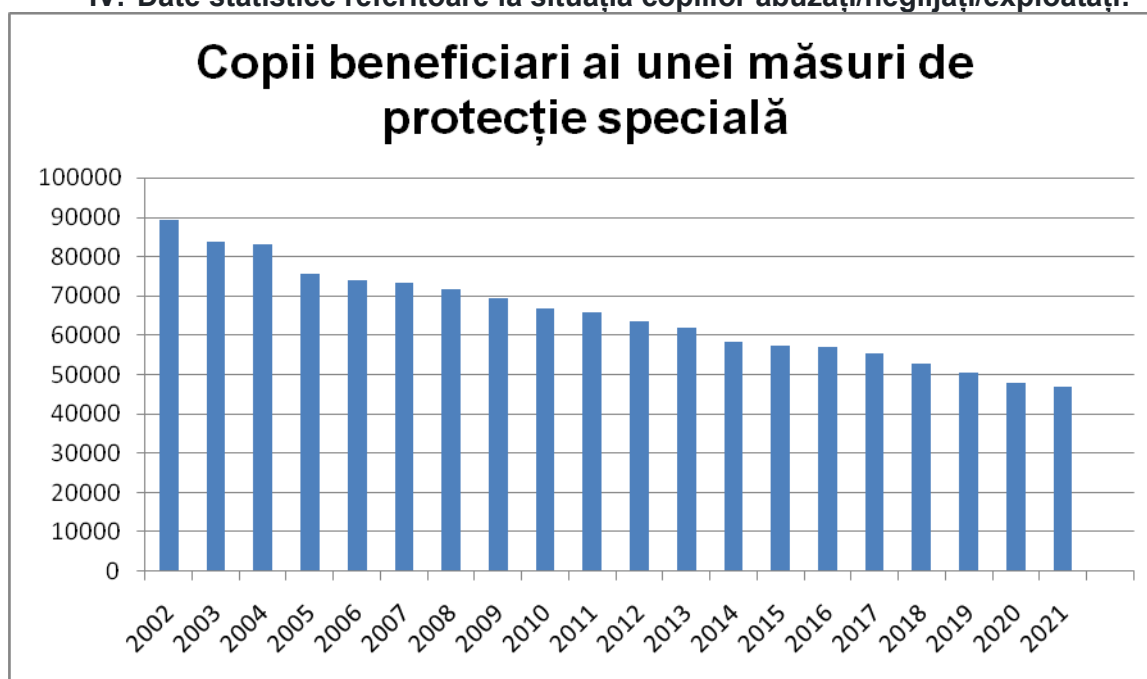
- abuzul economic sau abuzul financiar, care ține de controlul total al resurselor financiare ale victimei, la forțarea practicării cerșetoriei, refuzul de a asigura nevoile de bază ale copilului, precum hrana zilnică, îmbrăcămintea necesară, etc., utilizarea fără drept sau în mod nelegitim a bunurilor patrimoniale ale copilului moștenite, gestionarea alocației de stat a copilului în alte scopuri decât pentru asigurarea nevoilor specifice acestuia;
- abuzul de substanțe periculoase: expunerea copilului la un mediu promiscuu, în care se consumă substanțe psihotrope, medii toxice care îl poate face pe copil vulnerabil în fața consumului de

halucinogene, băuturi alcoolice, tutun; producerea sau comercializarea substanțelor interzise în prezența copilului, vânzarea sau distribuirea gratuită de substanțe interzise unui copil;

- abuzul reproductiv, coerciția reproductivă sau reproducția prin coerciție care se manifestă prin forțarea prin orice mijloace a unui copil de sex feminin să ducă la termen o sarcină sau să renunțe

la sarcină prin avort, dincolo de voința proprie a minorei însărcinate, excepție făcând situațiile în care sarcina poate pune în pericol siguranța fizică a minorei însărcinate sau a fătului, sau în situația în care minora a fost victima unui viol sau incest).

IV. Date statistice referitoare la situația copiilor abuzați/neglijăți/exploatați:

Sursa: prelucrarea autorului după: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA), 2021

Analizând datele puse la dispoziție de ANDPDCA (în prezent instituția este denumită Autoritatea pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopției, APDCA), se observă că numărul copiilor beneficiari ai unei măsuri de protecție specială (plasament la asistent maternal profesionist, plasament la un serviciu rezidențial sau plasament familial) este în scădere, datorită intervențiilor organizațiilor guvernamentale și non-guvernamentale din domeniul protecției copilului și a noilor reforme care pun accent în mod special pe o filosofie care vizează asigurarea tuturor demersurilor necesare în vederea prevenirii separării copilului de familie prin instituirea unei măsuri de protecție specială.

De asemenea, noile politici sociale urmăresc închiderea centrelor de plasament (centrelor

rezidențiale clasice) și dezvoltarea unor servicii sociale de tip familial, destinate copiilor, care din diverse motive neimputabile lor, nu pot fi reintegrați în familia naturală, nefiind îndeplinite condițiile necesare prevăzute de lege, nu pot fi ocrotiți în regim de asistență maternală sau nu se poate dispune plasamentul familial.

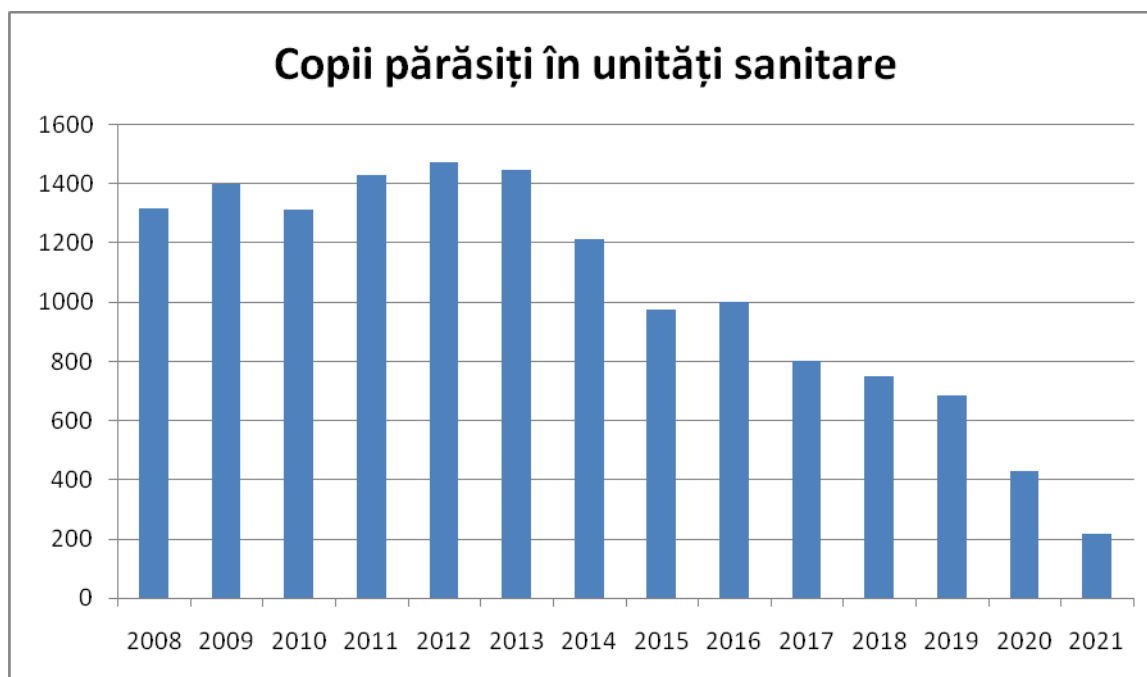
Dacă ne raportăm la numărul copiilor părăsiți în unitățile sanitare, observăm că numărul acestora este în scădere în ultimii 6 ani. Prezența asistenților sociali din spitalele clinice de obstetrică-ginecologie este esențială, aceștia având un rol extrem de important în ceea ce privește evaluarea inițială a situației unei mame care intenționează să își abandoneze copilul în unitatea medicală. Asistentul social angajat al

maternității are obligația de a sesiza de îndată Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului pentru luarea tuturor măsurilor care se impun în vederea prevenirii părăsirii copilului în unitatea sanitară.

De asemenea, asistentul social din cadrul spitalului, informează și solicită sprijinul autorităților publice locale (Serviciul Public de Asistență Socială, Direcția de Asistență

Socială), bisericii sau altor organizații non-guvernamentale pentru a asigura serviciile necesare cuplului mamă-copil după externare în vederea prevenirii separării copilului nou-născut de familie.

Din momentul în care România a aderat la Uniunea Europeană, situația statistică care urmărește numărul copiilor părăsiți în unitățile sanitare se prezintă astfel:

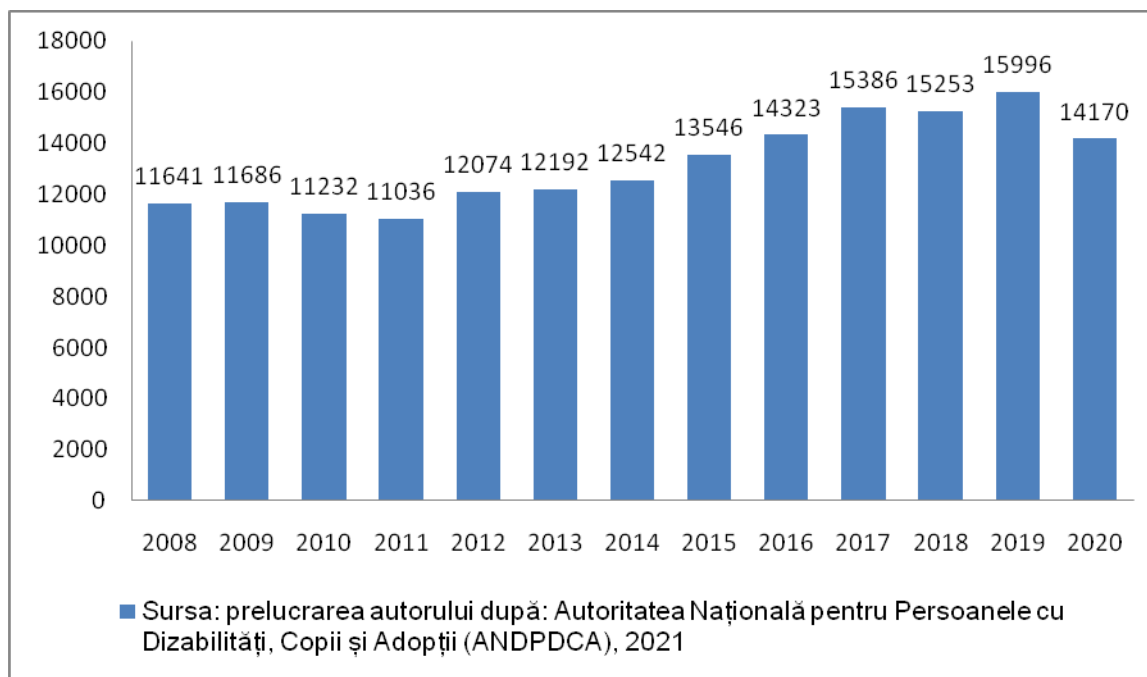

Sursa: prelucrarea autorului după: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA), 2021

În ceea ce privește situația cazurilor de abuz/neglijare/exploatare, potrivit aceluiași date prezentate de ANDPDCA, constatăm că numărul cazurilor a crescut în ultimii 9 ani, cu excepția anului 2020, când s-a constatat un număr mai scăzut al sesizărilor care vizau abuzul asupra copilului, cu 1.826 mai puțin cu perioada anului 2019.

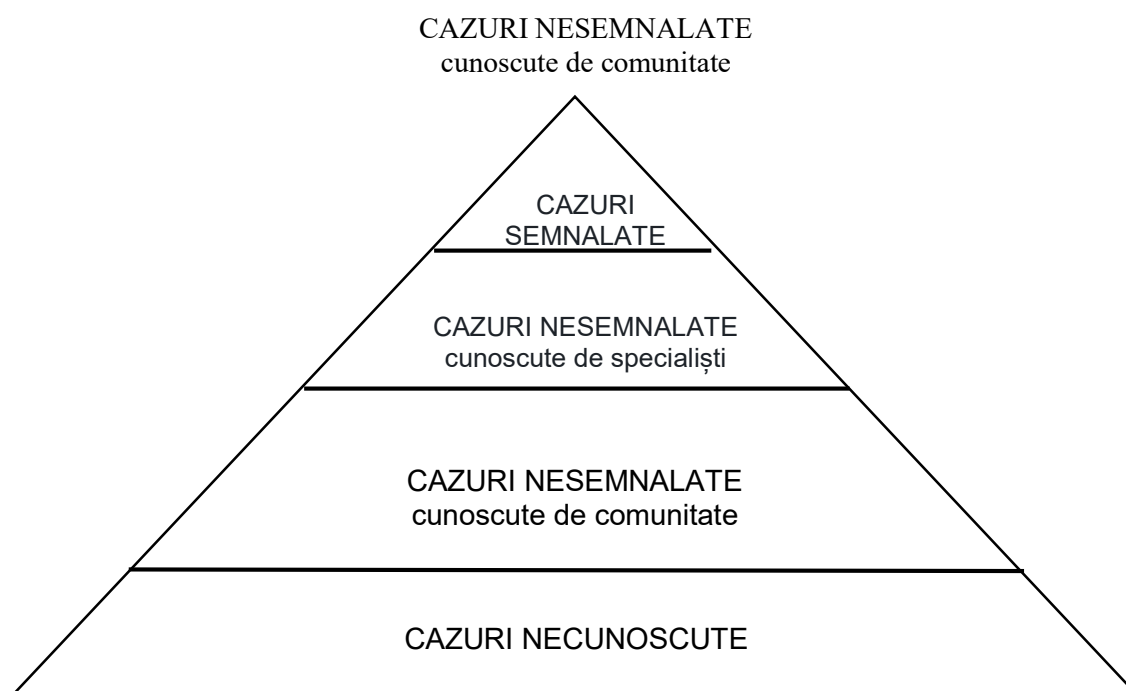
De la momentul pandemiei, numărul cazurilor a scăzut aparent, însă ipoteza specialiștilor din domeniul protecției copilului este că, în realitate, acest număr a crescut.

Dacă până la debutul pandemiei, cele mai multe cazuri de abuz asupra copilului erau semnalate de persoanele din comunitate, profesori, educatori sau alți membri ai familiei extinse, după impunerea restricțiilor care au vizat accesul la școală al copiilor și trecerea la învățământul online, regulile de distanțare fizică, libertatea de mișcare, au făcut ca multe dintre abuzurile asupra copilului să nu mai poată fi identificate și semnalate autorităților competente.

Modelul iceberg privind semnalarea cazurilor de abuz asupra copilului propus de Latimer (1998, apud. Irimescu, 2006) este în

continuare de actualitate și atrage atenția asupra problematicii fenomenului de abuz asupra copilului.

Modelul iceberg privind semnalarea cazurilor de abuz asupra copilului (Latimer, 1998, apud. Irimescu, 2006, p. 183)

Concluzii:

Deși de multe ori invizibil, neidentificat de autorități sau nesesizat de martori, abuzul

împotriva copiilor este un fenomen în creștere în România. „Statisticile și dovezile anecdotice arată că violența este în creștere,

în toate formele ei de manifestare” (Marin & Zaharia, 2017, p. 1).

Fiecare țară, indiferent de cultură, de contextul politic, economic sau social, este responsabilă de luarea tuturor măsurilor care se impun în vederea diminuării fenomenului abuzului asupra copiilor, nu doar prin luarea tuturor măsurilor legale care se impun față de agresori, ci mai ales prin realizarea tuturor demersurilor necesare de schimbare a mentalităților indivizilor și a condițiilor economice și sociale de bază asociate acestor comportamente manifestate de agresori (Truță, 2015, p. 7).

Pentru ca un copil să-și contureze în mod adecvat „propria matrice a personalității sale”, este necesar să se dezvolte într-un climat familial optim, în care să-i fie asigurate toate nevoile specifice. Datele prezentate în acest articol arată că dezvoltarea armonioasă a copilului este în strânsă corelație cu mediul în care crește, calitatea relațiilor pe care le dezvoltă cu părinții, tutorii /reprezentanții legali sau persoanele în grija cărora se află. De asemenea, modelele pe care copilul le observă de-a lungul copilăriei au o influență directă asupra lui, ca viitor adult, în exercitarea diferitelor roluri. Multe studii au demonstrat că un copil care a fost victima abuzului, riscă să manifeste la rândul său în perioada adultă anumite comportamente abuzive în relațiile cu partenerul, copiii săi sau alte persoane, deoarece acesta preia involuntar din comportamentul parvenit din relația cu părinții sau persoanele ocrotitoare (Hașovschi & Hașovschi, 2018, p. 47).

Potrivit datelor statistice referitoare la magnitudinea fenomenului abuzului asupra copilului și în urma revizuirii literaturii de specialitate, observăm că neglijarea rămâne în continuare cea mai des întâlnită formă de abuz

manifestată împotriva copilului (Thomson-Salo & Tognoli Pasquali, 2019, p. 38).

Fiecare experiență intersubiectivă a copilului asociată cu trecutul lui traumatic din copilărie, poate provoca suferințe psihice insuportabile, în situația în care aceste traume nu au fost tratate (Thomson-Salo & Tognoli Pasquali, 2019, p. 76). Important de menționat este că uneori durerea psihică este mult mai puternică comparativ cu durerea fizică. Așadar victimele care au suferit o formă de abuz în trecut, fac trimitere în primul rând la efectele psiho-emoționale pe care le-au suferit, înainte de a menționa durerea fizică resimțită.

Aproape fără excepție, copilul victimă a abuzului experimentează sentimente de frică profundă, anxietate, singurătate, sentimente de neajutorare, sentimentul că este nedorit și convingerea că nu este iubit. Majoritatea copiilor victimă se consideră neputincioși în fața abuzurilor din partea părinților sau a persoanelor în grija cărora se află (Iwaniec, 2006, p. 3) și nu se încred în sprijinul oferit de alte persoane din exteriorul familiei din frica de repercusiunile care ar putea să apară.

Dincolo de toate aceste cifre care arată magnitudinea fenomenului abuzului asupra copilului, în spatele lor, se ascund de multe ori drame cumplite ale unor copii. Salvarea acestor copii depinde de implicarea tuturor actorilor sociali, iar primul pas necesar este acela de a sesiza, în momentul în care există anumite suspiciuni de abuz asupra unui copil, autoritățile competente pentru luarea măsurilor care se impun.

„Salvarea copiilor din întreaga lume reprezintă un lucru imposibil doar dacă refuzăm să-l realizăm” Eglantyne Jebb.

BIBLIOGRAFIE

1. Bahнару, A., & Runcan, P.-L. (2018). Violența în familie: încercare de redefinire. *Revista de Asistență Socială*, (3), 79-90.
2. Bonea, V. G. (2017). Abuzul asupra copilului. *Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române*, (3)(XXVIII), 267-282.
3. Cooper, D. M., & Ball, D. (1993). *Abuzul asupra copilului*. Alternative.
4. Gavrilă-Ardelean, M., & Horvath, A. (2009). *Abuzul copilului*. Editura Mirton.
5. Grădinaru, C., & Stănculeanu, D. (2013). *Abuzul și neglijarea copiilor. Studiu sociologic la nivel național*. Speed Promotion. <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/a2/a271a06c-4e1e-4a6f-831a-b1c8de0917bd.pdf>

6. Hașovschi, N., & Hașovschi, G. (2018). *Abuzul emoțional, ca formă de violență asupra copilului*. 46-53. <https://doi.org/159.942-053.2>
7. Ion, O. (2013). *Abuzul asupra copilului: diagnoza problemei sociale și politici de protecție a copilului*. Editura Universității „Transilvania”.
8. Irimescu, G. (2006). *Protecția socială a copilului abuzat*. Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
9. Iwaniec, D. (2006). *The Emotionally Abused and Neglected Child. Identification, Assessment and Intervention: A Practice Handbook* (2nd ed.). John Wiley & Sons Ltd.
10. Marin, R., & Zaharia, R. (2017). *Ghid de lucru cu familia și comunitatea pentru profesioniștii locali*. UNICEF.
11. Stone, L. B., Amole, M. C., Cyranowski, J. M., & Swartz, H. A. (2018). History of childhood emotional abuse predicts lower resting-state high-frequency heart rate variability in depressed women. *Psychiatry Research*, 269, 681-687. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.08.106>
12. Tăbăcaru, I. (2015). *Neglijarea și abuzul fizic asupra copilului*. Editura Sfântul Ierarh Nicolae.
13. Thomson-Salo, F., & Tognoli Pasquali, L. (Ed.). (2019). *When a Child Has Been Abused. Towards Psychoanalytic Understanding and Therapy*. Routledge.
14. Truță, C.-C. (2015). *Prevenirea și combaterea violenței asupra copilului: repere teoretice și practice. Lucrare științifică*. Editura Ars Libri.
15. Zamfir, C., & Vlăsceanu, L. (1998). *Dicționar de sociologie*. Editura Babel.

Webografie:

<https://www.savethechildren.net/>
<https://www.ficeinter.net/>
<https://www.unicef.org/>
<https://ec.europa.eu/>

Acte normative:

- Noul Cod Penal actualizat;
- Constituția României, Titlul II, Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale. Capitolul I.;
- Convenția ILO nr.182 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor;
- Convenția ONU privind drepturile copilului;
- Decretul Președintelui României nr. 690/2001;
- Legea 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului republicată;
- Legea nr. 203/2000 pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor, adoptată la cea de-a 87-a sesiune a Conferinței Generale a Organizației Internaționale a Muncii la Geneva la 17 iunie 1999.

DIN TINERI CU RISC ÎN ADULȚI ADAPTAȚI FROM YOUNG PEOPLE AT RISK TO ADAPTED ADULTS

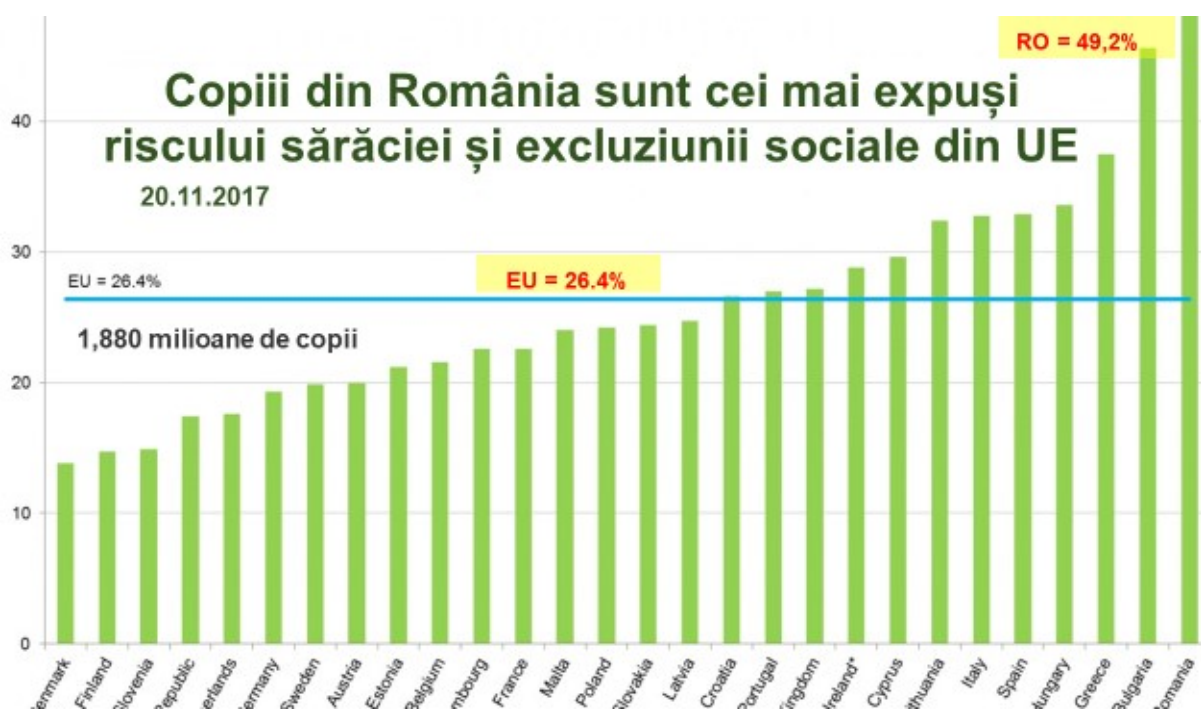
Nachum KATZ

Israel

Am fost rugat să vă împărtășesc câteva gânduri din experiența mea cu tinerii la risc, din perspectiva unui fost educator, fostul director unui campus de tineret și un antrenor executiv. Vă rog să tratați discursul meu ca gânduri, nu ca o teorie firmă. Acestea fiind spuse, aș dori să vă provoc modul de gândire a dumneavoastră, și dacă e posibil, să vă dau un pic de inspirație.

Sistemul de învățământ din România a înregistrat progrese impresionante în ultimele două decenii, cu o pondere crescândă a elevilor care dețin competențele de bază de care au nevoie pentru viață și muncă. Dar

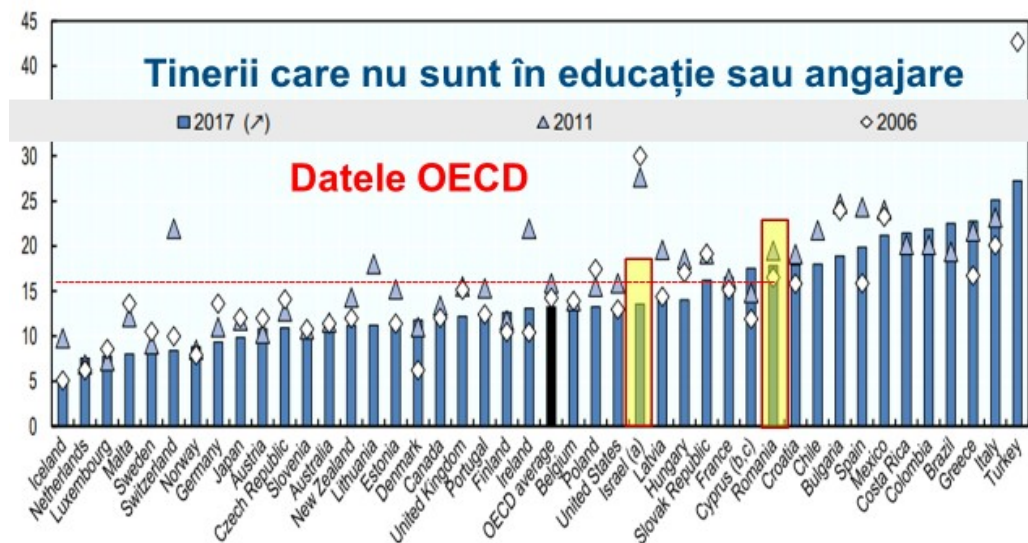
aceste îmbunătățiri medii maschează diferențe semnificative în ceea ce privește rezultatele învățării, cu o pondere crescândă a elevilor care părăsesc educația devreme fără abilități de bază.

Potrivit datelor publicate de Eurostat, biroul de statistică al Uniunii Europene, 49,2% dintre copiii din România erau expuși, în anul 2017, riscului sărăciei și excluziunii sociale. Asta e cel mai înalt procent din rândul statelor membre ale Uniunii Europene. De fapt, procentajul este aproape dublu față de

media de 26,4% înregistrată la nivelul UE, notează Agerpres.

Pentru o comparație, în Israel această rată este de 16,1%, sau 330 000 de copii (sub 18 ani). Nu sunt sigur că numărarea este efectuată prin criterii similare.

Sursa: OECD Education at a Glance; For Bulgaria, Croatia, Cyprus, Malta and România: Eurostat Education and Training Statistics (2018).

Tinerii care nu sunt în educație sau angajare

Sunt cei care nu lucrează și nu sunt în educație sau în formare. Tinerii sunt definiți ca cei cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani.

Israel 2017 – 13%, 2011 – 27%, 2006 – 32%.

Romania 2017 – 18%, 2011 – 21%, 2006 – 16.5%.

Media europeană este 16%.

Care este definiția pentru termenul "risc"?

Posibilitatea de a ajunge într-o primejdie, de a avea de înfruntat un necaz sau de suportat o pagubă; pericol posibil. – Din franceză - risque.

Posibilitatea de pierderea potențială a ceva de valoare, expunerea a unei persoane, animal sau obiect la posibile daune creează o situație de risc.

Posibilitatea ca o persoană va fi rănită sau ucisă, posibilitatea că se întâmplă ceva rău sau neplăcut (Miriam Webster)

A participa la o acțiune nesigură, a acționa la noroc

Înainte de formularea definiției noastre ar trebui să facem distincția între expunerea voluntară și cea non-voluntară la risc. În contextul actual, ne referim la expunerea nevoluntară

Tineret la risc: definiția

Pot să vă ofer cel puțin două definiții: Tineri care riscă să fie în măsură să nu realizeze întregul lor potențial uman.

Sau: Copii și tinerii care sunt în primejdie, afectând capacitatea acestora de a-și exercita drepturile lor de bază pentru securitate, protecție și respect.

În sensul cel mai larg, un tânăr aflat în situație de risc este un copil sau adolescent care se confruntă cu amenințări extreme pentru o tranziție de succes până la maturitate.

Pentru cine este riscul?

Cel mai puțin, trei puncte posibile de vedere sunt:

Pericol pentru tânărul în sine,

Pericol pentru familia lui sau

Pericol pentru societatea înconjurătoare.

De fapt, sunt mult mai mult de trei puncte de vedere. Fiecare punct de vedere este egal cu o direcție diferită de tratament, o abordare diferită, fiecare are o opinie diferită în ceea ce privește soluția problemei.

Putem găsi o varietate de soluții și programe, variind de la tratament psiho-social, continuat cu instructori de "bande de stradă", centre de comunitate, tratament prin sport, artă, arte marțiale, mentori, etc, și până la programul extrem de viață în deșert pentru perioade

variate, cum ar fi programul de Ascent Wilderness, în Utah, Statele Unite ale Americii, de exemplu, în care caz tinerii tulburi petrec câteva luni în condiții extreme în aer liber pentru a se reabilita.

Toate acestea se fac pentru a evita atingerea cât mai mult posibil al nivelului de bande stradale violente și criminale. Din păcate, nu este nici o abordare acceptabilă pentru toți agenții de tratare.

Caracteristicile tinerilor la risc

Ce credeți? Există un consens general că printre caracteristicile tinerilor aflați în situații de risc vor fi găsite și următoarele puncte:

- Stimă de sine scăzută
- Imagine scăzută a corpului
- Se simt "clasa a doua"
- Experiență de respingere
- Sentiment de non-capabil
- Abandon familial
- Lipsa de integrării sociale
- Comportamente de risc.

Doriți să adăugați orice alt punct important la această listă?

Cum se sparge ciclul vicios al riscului?

Nu abandonăm niciodată

Crem experiențe mici de succes

Punem cerințe ridicate

Avem așteptări ridicate

Crem oportunități

Facem "pași de bebeluș" – (Onesmall step at a time)

Eu cred că există un consens în jurul următoarelor principii. Sunt sigur că ați putea adăuga mai multe principii aici. Știu, desigur, că realitatea este mai complicată și mai complexă.

După cum am menționat la început, mi-ar dori să contest un pic paradigmele dumneavoastră.

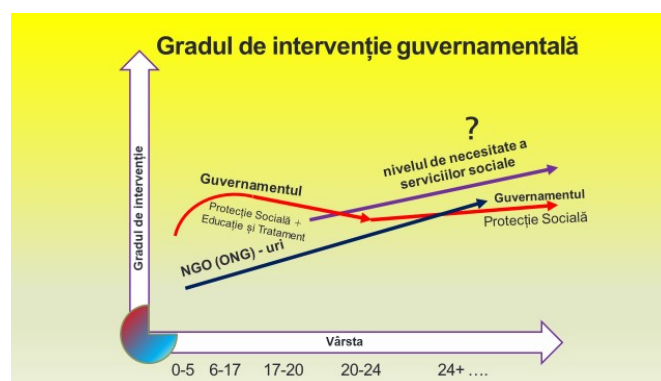
Explorăm gradul de intervenție guvernamentală

Slide-urile următoare se bazează pe concluzii din experiența mea, nu necesar pe fapte statistice exacte. Sper că veți fi de acord cu direcția generală pe care o voi descrie

În termeni foarte generali, intervenția guvernului scade cu timpul, adică cu vârsta. Până la vârsta de 16-17 ani, sunt disponibile mai multe programe și intervenții.

Pe măsura ce vârsta crește (14-30 ani), numărul și intensitatea intervențiilor guvernamentale scade și avem mai puțin servicii sociale care ar trebui să ajute tinerii aflați în situații de risc.

Pentru cei care rămân marginalizați, din jurul vârstei de șaptesprezece la douăzeci de ani în sus, nevoia pentru servicii de asistență socială cresc cu vârsta, care conduce la un decalaj mai mare între ei și societatea generală.

Acest lucru se reflectă în nevoia mai mare de *protecție socială*.

Această lipsă este completată de către organizații non-guvernamentale, și prin utilizarea unor metode mai inovatoare, metode despre care aş vrea să vorbesc acum.

În acest scop, aş dori să vă prezint următoarele patru stiluri de dezvoltare personală. Acestea sunt mai degrabă abordări, moduri sau practici posibile de acțiune, dacă vreți, și desigur nu sunt toate dintre ele.

În primul rând, și cea mai populară dintre toate, este **abordarea terapeutică**. Cred că sunteți destul de familiarizați cu această abordare, așa că nu voi pierde timpul pentru a o explica. Din nefericire, în majoritatea școlilor și instituțiilor de învățământ este abordarea dominantă și cea singură. Baza principală ale metodei este că terapeutul știe mai bine ce și cum este bun pentru copil, iar copilul trebuie să "ajute" procesul și să coopereze.

A doua abordare este **mentoratul**

Ce este mentoratul? Avem nevoie de o definiție?

"Rolul mentoratului este de a sprijini și de a încuraja oamenii să își gestioneze propriul proces de învățare, în sensul în care acesta poate maximiza potențialul lor, să dezvolte competențele lor, să îmbunătățească performanțele lor și să îi ajute să devină persoana care își doresc să fie."

Vom analiza pe scurt efectul mentoratului la școală, în viața de zi cu zi, în carieră.

La școală

Studiile au constatat că elevii care s-au întâlnit în mod regulat cu un mentor au fost absenți cu 52% mai puțin de la o zi de școală, și cu 37% mai puțin de la o lecție.

(Kennelly & Monrad, 2007) au cu 55% mai multe șanse de admitere la colegiu, ei au o atitudine mai pozitivă față de școală (Thurlow, Sinclair & Johnson, 2002).

În viața de zi cu zi

Elevii care au avut un mentor formal sau informal, au fost mai puțin deprimați, și au mai multă încredere în părinții lor (The Role of Risk, Herrera, DuBois & Grossman, 2013).

81% dintre ei au arătat mai multă participare la activități sportive și extracuriculare (The Mentoring effect, 2014). 46% dintre ei au avut mai puțin tendință de a începe utilizarea drogurilor, 27% mai puțin tendință de a utiliza alcoolul (Big Brothers Big Sisters study).

În carieră

Mentorii ajută cu lucrurile acestea:

- Determinarea obiectivelor de carieră și măsuri pentru a le atinge;
- Prezentarea resurselor și a organizațiilor care nu le sunt cunoscute;

- Dobândirea de competențe pentru căutarea, găsirea și păstrarea locurilor de muncă;
- Găsirea unui loc de muncă, stagiu, etc. cu ajutorul rețelelor lor de cunoștințe.

(Mentoring at the crossroad of education, business and community, Ernst & Young, LLC and Mentor, 2015).

Studiul actual a constatat un impact pozitiv al mentoratului asupra performanței academice și în reducerea criminalității, a violenței și a consumului de substanțe (droguri și alcool) (46 studii revizuite).

Efecte mai puternice au rezultat atunci când motivația mentorului a fost dezvoltarea profesională, și îmbunătățiri semnificative au fost găsite atunci când procese de advocacy și procese de mentorat și de sprijin emoțional au fost subliniate. (Tolan, P.H., Henry, D.B., Schoeny, M.S. et al. Mentoring programs to affect delinquency and associated outcomes of youth at risk: A comprehensive meta-analytic review, Journal of Experimental Criminology, 10: 179, (2014)).

S-ar întâmpla să cunoașteți pe **acest** domn?

O poveste interesantă despre el are o legătură cu prelegerea noastră și cu fenomenul cunoscut sub numele de "coaching". Puteți ghici la cine și la ce mă refer?

Este, desigur, baronul Karl Friedrich Hieronymus von Münchhausen, sau pur și simplu baronul Münchhausen.

Povestea e despre modul în care baronul a scos însuși și calul său din noroi, trăgând propriul său păr, referindu-se la una dintre principalele caracteristici ale coachingului, adică faptul că antrenatul este cel care "conduce" și trage "în sus", și așa se

deplasează în mod constant către obiectivul său.

Antrenorul (the coach) este "o oglindă" potrivită introspecției. E persoana ce își sprijină antrenatul să identifice și să atingă obiective specifice, furnizează instrumente și perspective care să îi folosească în atingerea scopurilor, și creează puncte de conștientizare la care clientul să reflecteze.

Efectul Coachingului este bazat pe:

- Punctele tari - psihologia pozitivă
- Forțele și agenda sunt cele ale antrenatului
- Antrenorul "servește" metodă și orientare
- "Istoria" este mai puțin importantă
- Pe ce lucrăm? Pe diferența dintre viitor și prezent

Acum am ajuns la ultimul stil de dezvoltare personală, dintre cele patru promise. Aveți dreptate, mă refer la networking.

Ce este networking-ul? Construirea unei rețele profesionale este unul dintre cele mai importante lucruri pe care trebuie să le faci dacă îți dorești să avansezi în carieră.

Grupurile de networking acționează ca o pârghie care face posibil dezvoltarea networkului profesional, un loc unde oameni diferiți se întâlnesc și fac schimb de experiențe pentru a promova noi oportunități profesionale.

Tinerii dezavantajați nu au nici o idee cum să creeze acest tip de rețea.

Facilitatorul grupului de networking vă ajută cu furnizarea unei platforme fizice și organizaționale. Grupul de networking este o "pârghie" care permite dezvoltarea rețelele relațiilor profesionale, și crearea oportunităților de angajare și de afaceri. Este un cadru și o sprijină care vă ajută să vă păstrați "în mișcare"

Un caz de relații

Acum că am acoperit aceste patru stiluri diferite de dezvoltare personală, aș dori să fac o comparație între ele, în ceea ce privește tipul de relație între dăruitor și receptorul în fiecare stil.

Relația dintre terapeut și pacient este inegală. Terapistul știe ce este bun pentru client și singurul lucru pe care clientul trebuie să îl facă este să coopereze.

Relațiile dintre mentor și mentorizat ele sunt, de asemenea, inegale. Mentorul este experimentat, copilul nu. Relația dintre antrenor și antrenat se bazează pe un puternic acord reciproc și pe baza unei cooperări continue. Antrenorul și antrenatul sunt la aceeași "înălțime", sunt parteneri egali.

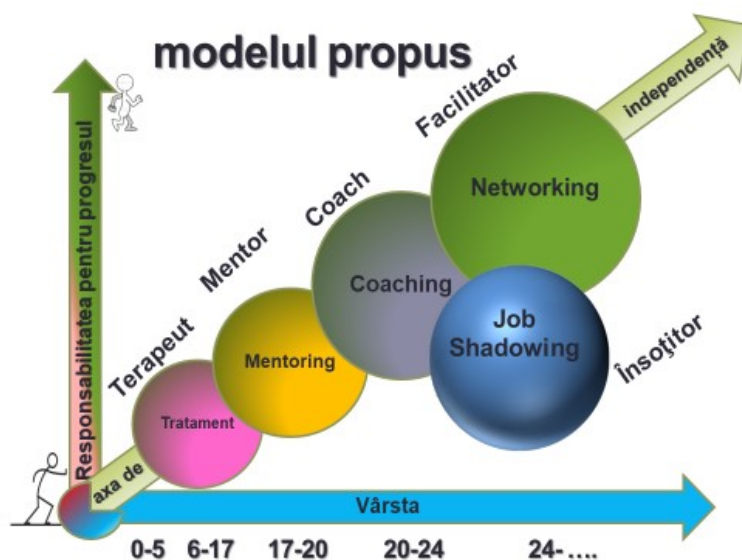
În sfârșit, relația dintre facilitator și networker este prima în care "clientul" este cel care conduce procesul și creează rezultatele.

După cum putem vedea destul de clar, rolul intermediarului-facilitatorului devine din ce în ce mai mic și mai mic pe măsură ce avansăm, ceea ce permite clientului nostru să aibă un rol tot mai semnificativ și să se dezvolte spre mai multă autonomie, ceea ce este exact ceea ce dorim.

Atunci când tineretul nostru trece prin toate aceste etape (de la intervenția terapeutică, prin la mentorat, coaching și, în final, până la crearea de rețele profesionale cu ajutorul networking-ului), putem spune, cu un nivel ridicat de securitate, că se maturizează și avansează de la dependență la independență.

De fapt, ce este ceea ce vă propun??

Odată ce am discutat chestiunea relației dintre cei care primesc și cei care dau, se observă că ordinul acesta reprezintă un progres de avansare de la dependență la independență personală.

Axa verticală indică tranziția responsabilității personale de la dăruitor la destinatar, adică la clientul nostru. Pe măsură ce ia mai multă responsabilitate, independența lui crește.

Mi-a fost important să clarificăm principiul, mai degrabă decât să promovăm un program specific. Bineînțeles că sunt și alte alternative, dar asta e conceptul general.

La toate acestea, aș dori să adaug și tehnica de "job-shadowing", în care un tânăr se alătură unui adult și îl "umbrește" la birou sau la muncă pentru câteva zile, ca în exemplul care va urma acum.

Now what?

În ultima oră v-am bombardat cu tot felul de informații, și întrebarea principală este: OK, acum ce facem cu toate acestea? Propunerea mea este ușoară de înțeles, dar mai greu de aplicat.

Mesajul meu este foarte simplu:

Toți tinerii vor avea acces la toate aceste mijloace

Și dacă asta se va întâmpla....atunci și asta va deveni o realitate:

Ei vor putea să-și îndeplinească potențialul și să devină "tot ce pot fi".

Visul este că fiecare fată și fiecare băiat în nevoie vor avea acces la terapie, la un mentor, la un proces de coaching, la job shadowing și, în final, la networking, la crearea de rețele profesionale, astfel încât o

să-și poată dezvolta întregul potențial uman și nu se vor întoarce de la un copil la risc într-un adult la risc.

Este greu, nu? Știu că este mai ușor de zis decât de făcut, bineînțeles. Ideea este să acceptați acest principiu (că fiecare copil va avea acces la toate aceste mijloace), apoi să facem un plan și să începem să lucrăm. Cu cât vom face mai mult, cu atât imaginea va deveni mai clară. Vom găsi mentorii din comunitate, mijloacele de finanțare a coaching-ului, oportunitățile de ocupare a locurilor de muncă etc. Unul câte unul, un copil câteodată, vom câștiga!

În cele din urmă, vreau să împărtășesc încă trei idei interesante, în opinia mea umilă. Prima este idea de "mindfulness". Sensul cuvântului mindfulness este literalmente "atenție". Dar aici mă refer la meditație mindfulness, adică "Meditația de Atenție". Sper că sunteți familiarizați cu acest concept. Dacă nu, în câteva cuvinte, este o meditație care vizează concentrarea asupra senzațiilor corporale și este îndreptată spre a fi conștient de momentul prezent.

Am ales trei articole reprezentatoare, care afișează o relație între utilizarea meditației și efectele pozitive pentru tineri la risc. Dr. Karen Bluth (Univ. North Carolina, publicat în Mindfulness) a găsit că tineretul în clasa mindfulness au prezentat o reducere mai mare a simptomelor de depresie, și niveluri mai scăzute de stres decât elevii din clasa de control, și că atitudini negative față de

meditație mindfulness se schimbă când aceasta se experimentează și când participanții își dau seamă de beneficiile sale.

John McCabe este un pastor pensionar care folosește meditația mindfulness ca o modalitate prin care tinerii să-și reducă nivelul de durere și alți factori de stres. Lucrează în închisori pentru minori și a descoperit că aproximativ 1/3 din grup consideră că meditația este foarte utilă, 1/3 că este puțin utilă și 1/3 că nu este de ajutor pentru ei.

Într-o cercetare în care s-au făcut intervenții yoga și meditație mindfulness în patru școli publice urbane, Tamar Mendelson și colegii ei au studiat intervenția cu "Mindfulness" la nivel de școală pentru tinerii urbani. Constatările sugerează că intervenția a fost atractivă pentru studenți, profesori și administratori școlari și că a avut un impact pozitiv asupra răspunsurilor problematice la stres, inclusiv gândurile intruzive și excitarea emoțională. gânduri îngrijorătoare

Meditația și tinerii la risc, un exemplu din România

"Tinerii care provin din zone defavorizate vor fi stimulați financiar pentru a nu abandona liceul sau facultatea, Guvernul urmând să aloce 200 de milioane euro, ca sprijin material, și pentru consultanță, meditații, consiliere, a anunțat Ministerul Educației". (Adriana MIHAI, Telegraf, 26 Iunie, 2015)

Job Shadowing în România

"Printre modalitățile de susținere pe care compania KRUK România (servicii de colectare de creanțe) le oferă beneficiarilor proiectelor implementate de fundație enumerăm și întâlnirile organizate la sediul firmei, pe parcursul cărora copiii și tinerii participă la sesiuni de *job shadowing*, cursuri de excel, cursuri de comunicare, discută cu reprezentanții companiei și li se prezintă elemente financiare de bază, primind astfel o explicație directă despre modul în care pot să-și administreze banii, să-și pregătească un CV, să se pregătească pentru un interviu de angajare, etc."

"30 de elevi vor participa la sesiunea de pregătire. Fiecare dintre elevi va avea un mentor, care se va ocupa de el pe

perioada *job shadowing*-ului. La sfârșitul perioadei de practică petrecută alături de echipa KRUK, elevii vor avea cunoștințe de bază de operare pe calculator: Word, Excel, Power Point, vor ști să își facă o adresa de e-mail și vor avea deja structurat primul lor CV. Cu ajutorul echipei KRUK, participanții la sesiune se vor pregăti pentru primul lor interviu, vor învăța unde să-și caute un job și mai ales vor înțelege cât de important este să învețe intens și susținut, să fie bine pregătiți pentru provocările vieții de adult, în care vor păși cât de curând".

Un gând final

Ultima idee pentru această prelegere aparține la programele de arte marțiale care pretind a beneficia cu tineretul la risc. De când am practicat arte marțiale în ultimii 49 de ani și am un workshop (atelier) unic în zilele noastre care se ocupă de "lecțiile de viață și de gestionare învățate din artele marțiale", aș dori să adaug opinia mea umilă.

Într-o revizuire științifică care a inclus 27 studii, s-au găsit rezultate contradictorii.

Unele studii arată o îmbunătățire a oportunităților personale și sociale pentru cei care se ocupă cu artele marțiale, în timp ce altele indică niveluri crescute de agresivitate și comportament antisocial.

Se pare că cercetările academice vor trebui să fie mai precise înainte de a putea oferi declarații mai clare cu privire la acest subiect. Din experiența mea, aș adăuga că cred că personalitatea instructorului și direcția în care conduce elevii săi este un factor semnificativ de influență și, da, eu cred că utilizarea artelor marțiale poate aduce beneficii copiilor expuși riscului, dat în contextul potrivit și de către profesorul potrivit.

În Israel există mai multe programe de intervenție, care urmează liniile directoare pe care le-am subliniat astăzi.

Vești bune, vești mai puțin bune

Pentru rezumat, am pentru dumneavoastră vești bune și vești mai proaste, sau mai puțin bune.

Vestea bună este că tot ce am menționat aici astăzi este bine să faceți și să aplicați și nici una dintre tehnicile și intervențiile nu se

contrazic una pe cealaltă. Vestea mai puțin bună este că trebuie să alegeți ceea ce

funcționează pentru dvs. și să depuneți eforturi pentru a reuși!

Nachum Katz este un antrenor Israelian certificat, născut în Bistrița, a copilărit în Șimleu Silvaniei până la vârsta de 14 ani, este lector și facilitator de ateliere, fost director al Satului de Tineret Hadassah Neurim, în Israel, fost director de liceu, director la diferite organizații neguvernamentale, colonel (rezervă).

Locuiește în Givatayim, Israel și poate fi contactat la nachumkatz@yahoo.com

COPIII, VICTIME INOCENTE ALE TRAFICULUI DE PERSOANE! IMPLICAREA LEGISLATIVULUI ÎN COMBATEREA FENOMENULUI

CHILDREN, INNOCENT VICTIMS OF HUMAN TRAFFICKING! INVOLVEMENT OF THE LEGISLATIVE IN COMBATING THE PHENOMENON

Angel TÎLVĂR

Președintele Comisiei pentru Afaceri Europene,
Senatul României

Abstract

The Romanian Parliament has initiated among the first national parliaments of the Member States of the European Union a procedure designed to outline the partnership and exchange of experience between relevant actors in all sectors of public administration and civil society, in order to prevent and combat trafficking in human beings effectively. In 2009, at the level of the Romanian Parliament, the Group for Combating Trafficking in Persons of the Romanian Parliament was established.

The main objectives of the Group were to identify those public policies whose application by the Government should lead to the prevention and combating of human trafficking in Romania, as a country of origin and transit, in the European Union and in the region, to ensure the necessary set of information. to substantiate decisions by increasing the effects of preventive action, increasing the number of criminal investigations and convictions of traffickers, optimizing the specific actions of law enforcement agencies, strengthening integrated border management systems, ensuring measures to protect victims.

Parlamentul României a inițiat printre cele dintâi parlamente naționale ale statelor membre ale Uniunii Europene o procedură menită să contureze parteneriatul și schimbul de experiență dintre actorii relevanți din toate sectoarele administrației publice și societatea civilă, în scopul prevenirii și combaterii eficiente a traficului de persoane. În anul 2009, la nivelul Parlamentului României, a fost înființat Grupul pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României.

Decizia de înființare a *Grupului pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României* s-a înscris în contextul existenței unui număr din ce în ce mai mare de victime cetățeni români.

Obiectivele principale ale *Grupului* vizau identificarea acelor politici publice a căror aplicare de către Guvern să conducă la prevenirea și combaterea fenomenului de trafic de persoane în România, ca țară de origine și de tranzit, în Uniunea Europeană și în regiune, să asigure setul necesar de informații pentru fundamentarea deciziilor prin sporirea efectelor acțiunilor de prevenție,

creșterea numărului de anchete penale și condamnări a traficantilor, optimizarea acțiunilor specifice ale organelor de aplicare a legii, consolidarea sistemelor de gestiune integrată a frontierelor, asigurarea măsurilor pentru protecția victimelor.

La nivelul Parlamentului, Grupul pentru combaterea traficului de persoane dorea să imprime o viziune pe termen lung, acționând independent de „politica de partid” și ca un partener al executivului și al societății civile în vederea identificării celor mai bune modalități de a crea politici publice, dar și de a pune în practică măsurile aferente.

Inițiativa constituirii unui grup pentru combaterea traficului de persoane în cadrul Parlamentului României a venit în urma unei propuneri din partea domnului Anthony STEEN, fost membru al Camerei Comunelor (Regatul Unit), transmisă domnului deputat Ștefan Valeriu ZGONEA, la acea dată secretar al Biroului permanent al Camerei Deputaților și membru al Comisiei pentru afaceri europene a Parlamentului României, propunere care se referea la crearea, la nivel

parlamentar, a unei viitoare rețele europene de luptă împotriva traficului de persoane.

Grupul s-a format în cadrul *Comisiei pentru afaceri europene* a Parlamentului României, în martie 2009, avându-se în vedere că Uniunea Europeană se manifesta deja substanțial în sensul construcției și succesului unei politici de prevenire și combatere a traficului de persoane. Cu un caracter transpartinic și având scopul de a identifica acele politici a căror aplicare de către Guvern să ducă la prevenirea și combaterea fenomenului de trafic de persoane în România, ca țară de origine și de tranzit, în Uniunea Europeană și în regiune, obiectivul principal al Grupului a fost să conducă la schimbarea atitudinii autorităților naționale, de la cea „reactivă”, la cea „activă”.

Includerea Grupului în cadrul *Comisiei pentru afaceri europene* a ținut cont și de necesitatea unei armonizări cât mai rapide și concrete cu legislația Uniunii Europene în domeniu, a unei participări substanțiale la formularea poziției naționale și la dialogul informal cu Comisia Europeană, având ca puncte de plecare propuneri ale Uniunii Europene în această materie, precum și a pregătirii cadrului instituțional național pentru a pune în aplicare în mod corespunzător programele și planurile de acțiune ale Uniunii.

S-a ținut cont de faptul că respectiva comisie are ca principal obiect de activitate examinarea proiectelor de acte ale Uniunii Europene, inclusiv a propunerilor privind obiectul principal de activitate al Grupului, în contextul amplificării preocupării instituțiilor Uniunii de a reglementa și de a promova instrumente nelegislative în domeniu. Hotărârea Comisiei a fost apoi aprobată de Birourile permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, la 27 aprilie 2009.

În realizarea atribuțiilor pe care le exercită, Grupul pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României gestionează din varii perspective, prin instrumente parlamentare, informațiile privind fenomenul traficului de persoane în România. Pe de o parte, Grupul organizează schimbul de informații (solicitând și primind – în cadrul controlului parlamentar – informații de la

instituții și autorități publice, în legătură cu activități desfășurate de acelea în domeniul prevenirii și combaterii traficului de persoane și asistenței victimelor).

Pe de altă parte, Grupul pune la dispoziția parlamentarilor interesați informațiile primite, care pot fundamenta inițiativele și deciziile în materie.

O contribuție semnificativă la perfecționarea și eficientizarea legislației, politicilor și mecanismelor în lupta împotriva traficului de persoane și exploatării prin muncă și la realizarea obiectivelor Grupului pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României a fost adusă prin organizarea de audieri, consultări și conferințe cu participare internă și internațională axate pe teme esențiale și concrete la concentrarea interesului diverselor segmente sociale asupra aspectelor deficitare care necesitau îmbunătățiri.

În plan național au fost purtate discuții cu reprezentanți ai instituțiilor specializate, în parteneriat cu organizații neguvernamentale cu preocupări în domeniu și organele de specialitate ale administrației publice centrale.

În plan european și internațional, cooperarea interinstituțională s-a putut evidenția prin organizarea și participarea la întâlniri, seminarii, conferințe, vizite cu omologii din parlamentele naționale ale statelor membre UE și cu alți participanți cheie la prevenirea și combaterea traficului din cadrul instituțiilor Uniunii Europene.

Activitățile diversificate ale Grupului pentru combaterea traficului de persoane al Parlamentului României, precum și datele privind traficul de persoane sunt consemnate într-un raport anual privind stadiul progreselor în combaterea traficului de persoane și într-un raport bienal de evaluare.

Până în prezent, au fost elaborate doar 4 rapoarte, bienale, cuprinzând perioada 2013-2019.

Potrivit ultimului raport bienal al Grupului și în urma documentării activității infracționale a membrilor grupărilor de trafic de persoane,

respectiv detalierea particularităților cauzelor de trafic, a profilului victimelor și autorilor acestui tip de infracționalitate, analiza datelor obținute indică tendințe și practici similare cu cele care au operat în anii anteriori:

- România își păstrează un caracterul pregnant de țară sursă a traficului de ființe umane, dar este pe cale să devină și țară de destinație pe fondul fenomenului migraționist;
- majoritatea victimelor de cetățenie română sunt recrutate în țară, pentru ca mai departe exploatarea să aibă loc pe teritoriul altor state, în special în state vest-europene, unde există cerere pentru forță de muncă ieftină, pentru servicii sexuale sau unde există contextul și se tolerează faptele de cerșetorie, creându-se astfel premisele victimizării.

Ca urmare a cererii din țările de destinație, acestea devin o atracție pentru persoane ce doresc să își îmbunătățească nivelul de trai, iar printre numeroasele persoane ce se deplasează benevol există și o parte ce ajung într-o situație de trafic – în special statele unde legislația este permisivă ori unde prostituția este tolerată, legalizată sau chiar reglementată (reprezintă destinații vizate de traficanții de persoane ori proxeneții având cetățenie română);

- în ceea ce privește exploatarea victimelor în plan intern, sunt preferate victimele minore, întrucât sunt ușor de recrutat și exploatat, în special prin obligarea la practicarea prostituției (traficul intern se menține la peste 50 % din totalul cauzelor de trafic investigate) și nu este necesară călătoria externă/ trecerea frontierei.

În acest sens, a fost organizată o conferință antitrafic la Oradea, ce a beneficiat de participare numeroasă, și o masă rotundă cu reprezentanți ai unor ONG-uri, care a avut ca obiect ameliorarea reintegrării persoanelor captive în activități de prostituție și a victimelor traficului de persoane din Romania.

În această privință, fost elaborat un raport cu recomandări, însă pandemia de COVID-19 a îngreunat urmărirea acestor recomandări.

Dinamica fenomenului infracțional, noile evoluții și tendințe impun monitorizarea implementării și aplicării legislației în materie și identificarea unor noi metode și modalităților de contracarare a acestui fenomen, monitorizarea gradului de realizare a prevederilor Strategiei naționale împotriva traficului de persoane și Planului național de acțiune pentru implementarea Strategiei.

„România trebuie să fructifice poziția deja câștigată pe plan european și să preia coordonarea strategiilor și operațiunilor din S-E Europei și din vecinătatea frontierei de Est a Uniunii Europene.

Toate prevederile legislației UE în materie, au fost preluate în legile interne.

România și-a asumat principalele instrumente internaționale referitoare la traficul de persoane și principalele instrumente internaționale.”

DREPTUL COPILULUI LA OPINIE ȘI PARTICIPARE ÎN RELAȚIE CU IMPLEMENTAREA STRATEGIILOR INSPIRE PENTRU OPRIREA VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA COPIILOR

THE RIGHT OF THE CHILD TO OPINION AND PARTICIPATION IN RELATION TO THE IMPLEMENTATION OF STRATEGIES INSPIRED TO STOP VIOLENCE AGAINST CHILDREN

Psih. Adina Mihaela CODREȘ
consilier superior, ANDPDCA

Abstract

To help Global Partnership countries to end violence against children, including Romania as a pathfinder country, and communities to step up their focus on prevention programs and services with the greatest potential for reducing violence against children, and disseminate INSPIRE Strategies (based on the best available evidence).

The aim of the INSPIRE Strategies is to raise awareness of the protection of children from all forms of violence worldwide and to increase the commitment of the world's countries to act through the Global Partnership to End Violence against Children in implementing the 2030 Agenda for Sustainable Development.

Contextul internațional în care ne găsim este dat de implementarea Strategiilor INSPIRE promovate în cadrul Parteneriatului Global - Opreți violența împotriva copiilor.

Scopul Strategiilor INSPIRE este creșterea gradului de conștientizare cu privire la protecția copiilor împotriva oricăror forme de violență la nivel mondial și creșterea angajamentului țărilor lumii de a acționa prin Parteneriatul Global pentru încetarea violenței asupra copiilor, în implementarea prevederilor Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Pentru a ajuta țările membre ale Parteneriatului Global pentru încetarea violenței asupra copiilor, inclusiv România ca țară pathfinder, cât și comunitățile să-și intensifice concentrarea acțiunilor asupra programelor și serviciilor de prevenire cu cel mai mare potențial de reducere a violenței împotriva copiilor, au fost elaborate și diseminate Strategiile INSPIRE (se bazează pe cele mai bune dovezi disponibile).

Strategiile INSPIRE vizează implementarea și ranforsarea reglementărilor legale la nivelul fiecărei țări și transfrontalier în:

- Norme și valori;
- Medii sigure;
- Sprijin pentru părinți și îngrijitori;
- Investiții și consolidarea economică;
- Responsabilitate și servicii de asistență și Educație și abilități de viață.

Strategiile INSPIRE includ suplimentar două activități transversale:

- cooperarea multisectorială;
- monitorizarea și evaluarea progresului în realizarea celor 7 strategii.

Contextul european este dat de Strategia Consiliului Europei privind drepturile copilului 2016- 2021 care asigură un cadru efectiv de implementare a obiectivelor și angajamentele asumate de Strategia Europa 2020, pentru a stabili prioritățile de finanțare ale UE, concepute astfel încât "să permită condiții de dezvoltare și formare a copiilor de la naștere și până la majorat".

Cele **cinci arii prioritare** ale documentului strategic european pentru garantarea drepturilor copilului, respectiv:

- Oportunități egale pentru toți copiii;
- Participarea tuturor copiilor;
- O viață liberă de violență asupra copiilor;
- Justiție prietenoasă pentru toți copiii;
- Drepturile copiilor în mediul online, sunt linii directe pentru următorul document strategic european cât și național privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Strategia Consiliului Europei privind drepturile copilului 2016 - 2021 asigură un cadru efectiv de implementare a obiectivelor și angajamentele asumate de Strategia Europa 2020, pentru a stabili prioritățile de finanțare ale UE, concepute astfel încât să pună în aplicare mecanisme care să promoveze participarea copiilor la luarea deciziilor; să permită copiilor și să-i încurajeze pe copii să-și exprime opiniile, asigurându-se că acele opinii se reflectă în principalele decizii care îi afectează; să implice copiii în elaborarea și planificarea politicilor pentru ei și să sprijine participarea copiilor din medii defavorizate.

Articolul 12 al *Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului* prevede dreptul copiilor de a fi ascultați și de a le fi luate în considerare opiniile, contribuind astfel, la îmbunătățirea comunității.

În ianuarie 2019, ca urmare a deciziei Ministerului Muncii și Justiției Sociale, prin Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Ministerul Afacerilor Externe, prin Ministrul delegat pentru afaceri europene, și UNICEF în România, de a colabora pe durata Președinției României la Consiliul Uniunii Europene pentru a promova la nivel european, ca o prioritate, **dreptul copiilor de a participa la toate deciziile care îi privesc**, au fost selectați patru **Ambasadori Juniori ai României** la UE și s-au pus bazele **Boardului Copiilor**.

Boardul Copiilor - Promovăm participarea copiilor, amplificăm vocea celor vulnerabili și încurajăm diversitatea (<https://www.unicef.org/romania/ro/boardul-copiilor-2020>).

Violența este una dintre cele mai mari amenințări cu care se confruntă copiii și care le pune în pericol sănătatea fizică și cea mentală, iar o mare parte din cazurile de violență se întâmplă în mediul școlar.

Contextul național este conturat în jurul prevederilor legale care promovează respectarea dreptului copilului de a fi protejat împotriva violenței ”(1) Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva abuzului, neglijării, exploatarei, traficului, migrației ilegale, răpirii, violenței, pornografiei prin internet, precum și a oricăror forme de violență, indiferent de mediul în care acesta se află: familie, instituții de învățământ, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/detenție, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate etc.” (art.89 din *Legea nr. 272/2004 cu privire la protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată*, cu modificările și completările ulterioare).

Legislația națională cuprinde în prezent și acte normative privind bullying-ul și cyberbullying-ul, la inițiativa Ministerului Educației și Cercetării care le-a realizat prin contribuția unui grup de experți din sectorul public și privat. A fost modificat și completat cu prevederi specifice art. 7 alin (1¹) din *Legea Educației Naționale nr. 1/2011*, prin *Legea nr. 221/2019* privind violența psihologică – bullying.

A fost promovat în același sens și Ordinul nr. 4343/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (11), art. 561 și ale pct. 61 din anexa la *Legea educației naționale nr. 1/2011*, privind violența psihologică – bullying.

Ghidul metodologic pentru aplicarea procedurilor specifice de prevenire, combatere și intervenție în bullying și cyberbullying este în finalizare.

Reglementările de mai sus au fost corelate cu alte acte normative, respectiv cu *Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată*, cu modificările și completările ulterioare, *HG nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți, victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state*, *Ordinul ministrului educației naționale nr. 1409/2007, privind*

aprobarea Strategiei pentru reducerea fenomenului de violență în unitățile de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare, Ordinul ministrului educației naționale și cercetării nr 5079/2016, privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare, Ordinul ministrului educației naționale și cercetării nr. 4742/2016 pentru aprobarea Statutului elevului.

Prevenirea și reducerea efectivă a nivelului de violență în școală, a bullying-ului și cyberbullying-ului în mod special sunt avute în vedere prin implementarea și consolidarea în unitățile școlare a măsurilor impuse de Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii educației naționale nr. 1/2011 privind violența psihologică – bullying, prin activități specifice:

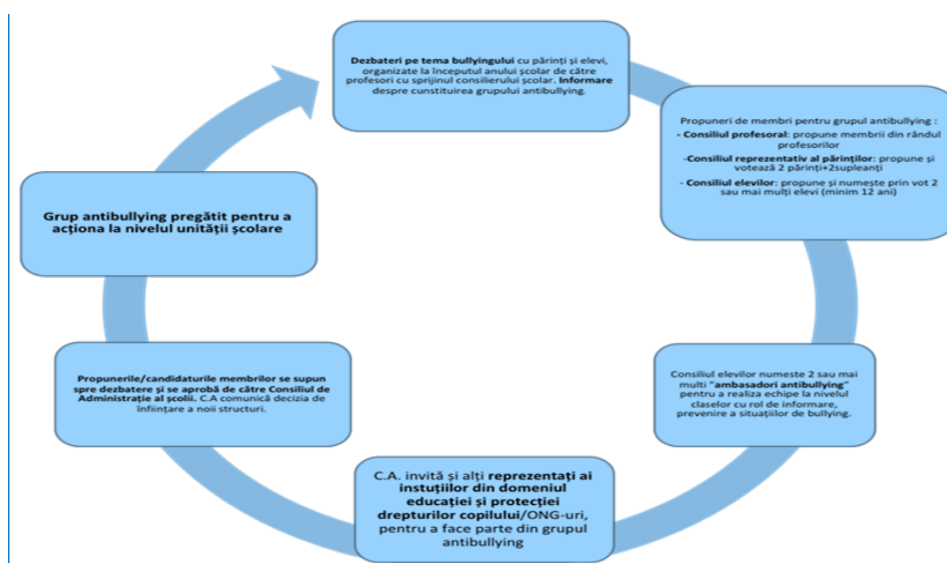
- Abordarea coerentă și globală bazată pe convingeri și principii comune a conceptului de violență psihologică de către profesioniștii implicați în prevenirea și intervenția în situațiile de bullying și cyberbullying;
- Organizarea unităților școlare astfel încât să se dezvolte continuu un climat de conviețuire armonioasă între copii și între copii și adulți, bazată pe valorizare, conlucrare și respect;
- Stabilirea de către fiecare școală a unui ansamblu de măsuri pentru conectarea unității de învățământ la nevoile comunității și implicarea elevilor în acțiuni în comunitate, cu scopul de a produce ameliorări pe termen scurt, mediu și lung

în prevenirea situațiilor de violență psihologică;

- Promovarea prin programa școlară a învățării și exersării competențelor sociale, afective și comportamentale a copiilor începând de la grădiniță;
- Formarea continuă a cadrelor didactice cu privire la interacțiunea cu copiii, prin asimilarea de noțiuni privind psihologia dezvoltării copilului, a psihologiei copilului victimă a violenței și a psihologiei copilului cu comportament agresiv, prin studii de caz pentru cunoașterea și consolidarea procedurilor de identificare, semnalare și intervenție interinstituțională în situațiile de bullying și cyberbullying și prin exerciții pentru obținerea de reacții adecvate și eficiente la manifestările de violență;

Cel mai eficient mod de prevenire a bullying-ului se face prin implicarea tuturor actorilor din școală – personal didactic și nedidactic, personal auxiliar, părinți, copii și alți membri importanți ai comunității, învățarea și manifestarea respectului reciproc între toți actorii școlii (cadre didactice, personal auxiliar, elevi) și luarea unor măsuri țintite pe următoarele obiective:

- prevenirea situațiilor de bullying prin dezvoltarea unui climat armonios în școală;
- monitorizarea și evaluarea climatului școlar – identificarea din timp a situațiilor de bullying;
- informare și conștientizare permanentă asupra fenomenului de bullying

Prevenirea consolidată a bullying-ului poate fi realizată prin împuternicirea copiilor și cunoașterea abilităților socio-emoționale a acestora. Sunt înființate echipe anti-bullying la nivelul claselor de elevi, cu rol de informare privind:

- creșterea gradului de conștientizare în rândul elevilor;
- identificarea situațiilor de vulnerabilitate și bullying;
- necesitatea solicitării medierii conflictelor cu potențial de pericol, care pot agrava relațiile între elevi și care pot conduce la acte grave de violență;
- încurajarea elevilor, în special a martorilor, de a adopta strategii de susținere a victimelor actelor de bullying;
- responsabilizarea elevilor de a raporta actele de violență psihologică către orice cadru didactic ori către grupul de acțiune antibullying;
- promovarea activităților grupului de acțiune antibullying din școală.

(studiile realizate în domeniul educației au relevat importanța învățării de la co-vârșnici - peer-education).

Abilitățile socio-emoționale reprezintă aptitudini prin care învățăm să resimțim constructiv propriile emoții și să le exprimăm adecvat în relație cu ceilalți. Sănătatea emoțională a copiilor este în relație cu mediul în care trăiesc sau învață. Cu cât nivelul de dezvoltare a abilităților socio-emoționale este mai ridicat cu atât el este asociat cu o stare de bine și o performanță academică ridicată. Un nivel scăzut este asociat cu probleme personale, sociale și academice. Gândirea critică, dezbateră, promovarea autonomiei personale și asumarea propriilor valori, determină posibilitatea asumată pentru decizii și consecințele propriilor acțiuni.

Identificarea emoțiilor pe care copiii le resimt în diverse situații; dezvoltarea abilităților sociale de a-și aștepta rândul și de a lucra împreună; dezvoltarea abilității de a asculta și de a se exprima asertiv; conștientizarea impactului pe care propriile acțiuni le pot avea asupra sa și asupra altor persoane; identificarea și folosirea unor strategii potrivite de exprimare a emoțiilor neplăcute (zone sigure etc.); dezvoltarea abilității de a

rezolva probleme/ conflicte; dezvoltarea abilității de a primi și de a oferi feedback constructiv; dezvoltarea capacității de a reflecta la consecințele comportamentelor lor; acceptarea validității opiniilor diferite de ale lor; îmbunătățirea cunoașterii de sine; dezvoltarea abilității de a recunoaște calitățile personale, dar și pe cele ale altor persoane.

Prevenirea situațiilor de violență psihologică, de bullying, se poate realiza prin identificarea și promovarea valorilor școlii.

Valorile care sunt promovate de școală și definesc climatul școlar îi transmit copilului mult mai multe informații puternice decât modelele dezirabile de comportament despre care vorbesc adulții, inclusiv cadrele didactice. Promovarea valorilor se face prin ceea ce adulții expun și încurajează, uneori implicit. Cu alte cuvinte, contează mai mult ceea ce fac cadrele didactice și de altfel întreg personalul din școală, decât ceea ce spun!

Astfel, stabilirea valorilor pentru fiecare școală și a modului în care școala le face cunoscute trebuie să fie un **proces participativ** (care să cuprindă deopotrivă personalul școlii, dar și copiii și părinții) și **autentic** (să fie ilustrate în toate mesajele pe care școala le transmite și în toate comportamentele membrilor comunității școlare).

Este dificil să spunem că promovăm grija și atenția la nevoile celorlalți, dacă cel mai frecvent, în clasă, scoatem în evidență și discutăm despre incidentele violente din școală.

Promovarea unor valori sănătoase și crearea unui climat educațional pozitiv în școală se poate realiza prin:

- Organizarea de întâlniri „altfel” cu părinții axate pe diferite teme menite să contribuie la crearea unui climat social pozitiv: cunoașterea copilului, așteptările părinților de la copil și de la viitorul adult, valorile familiei, „profesor pentru copilul meu”, ore pregătite de părinți cu sprijinul cadrelor didactice, în cadrul cărora: să organizeze cu copiii activități ilustrative pentru valorile prioritare ale școlii; să

ofere sprijin copiilor în cadrul unor seri de lectură (care pot fi punct de plecare în inițierea unor valori și norme morale); să susțină ore dedicate meseriilor și hobby-urilor;

- Organizarea de întâlniri informale cu colegii, care să reprezinte un moment interactiv și distractiv de inter-cunoaștere și îmbunătățire a relației cu aceștia și să ofere oportunitatea de a colabora în vederea identificării unor soluții inedite (outside the box) la problemele din școală, luând în considerare o viziune pe termen lung.

Foarte important în contextul prevenirii violenței în școală este într-o foarte importantă măsură și managementul clasei și modul în care acesta este înțeles și realizat de către personalul didactic. În acest sens,

fiecare profesor își canalizează în mod conștient eforturile în direcția găsirii unor soluții eficiente de a obține o participare activă și autentică a elevilor, fără comportamente disruptive care să perturbe lecțiile.

În loc de concluzii, este de subliniat că doar situațiile grave de violență petrecute în școală ajung în atenția cadrelor didactice, copiilor și părinților. Situațiile frecvente de abuz emoțional, agresivitate verbală, abuz fizic (palmuire, îmbrâncire etc), violență psihologică-bullying/ cyberbullying, rămân nevăzute sau deseori subestimate în consecințele lor, astfel încât necesitatea implementării unor programe bazate pe evidențe științifice pentru schimbarea vieții copiilor și a devenirii lor a devenit imperioasă în toate școlile din România.

Webografie

<https://www.unicef.org/romania/ro/boardul-copiilor-2020>

Legislație

- *Legea nr. 272/2004 cu privire la protecția și promovarea drepturilor copilului*, republicată,
- *Legea Educației Naționale nr. 1/2011*,
- *Legea nr. 221/2019 privind violența psihologică – bullying*,
- *Ordinul nr. 4343/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (11), art. 561 și ale pct. 61 din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică – bullying*,
- *Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
- *HG nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți, victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state*,
- *Ordinul ministrului educației naționale nr. 1409/2007, privind aprobarea Strategiei pentru reducerea fenomenului de violență în unitățile de învățământ preuniversitar*, cu modificările și completările ulterioare,

- *Ordinul ministrului educației naționale și cercetării nr 5079/2016, privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare,*
- *Ordinul ministrului educației naționale și cercetării nr. 4742/2016 pentru aprobarea Statutului elevului,*

DIN INTERNAT LA CASE DE TIP FAMILIAL. TRANSFORMAREA CAMPUSULUI HADASSAH NEURIM DIN ISRAEL FROM BOARDING SCHOOL TO FAMILY HOUSES. THE TRANSFORMATION OF THE HADASSAH NEURIM CAMPUS FROM ISRAEL

Nachum KATZ

Israel

Many boarding schools (placement centers, children home) in Romania are closing and starting to disappear. Their structures are nowadays transformed into social apartments. The remaining placement centers (boarding schools) will be transformed into family-type houses and that little by little, the boarding schools will disappear completely and only family-type houses will remain.

I would like to tell you now about a very different transformation in the Hadassah Neurim Youth Village in Israel, a few years ago.

Când m-am pregătit pentru această prezentare, am văzut pe internet că multe școli internat (centre de plasament - *n.n.*) din România se închid și încep să dispară. Structurile lor sunt transformate în zilele noastre în apartamente sociale. Am înțeles și că centrele de plasament (internatele) care rămân se vor transforma în case de tip familial și că încet, încet, internatele vor dispărea de tot și vor rămâne doar case de tip familial.

Mi-ar plăcea să vă povestesc acum despre o transformare destul de diferită la satul de tineret Hadassah Neurim din Israel, de acum câțiva ani.

Între anii 2003-2007 am avut onoarea de a servi în calitate de director general al satului de tineret Hadassah Neurim. În limba ebraică "Neurim" înseamnă "tineret", dar și "scuturări", și nu din greșeală!! De mulți ani, satul servește ca "stațiunea de ultimă șansă" pentru o mulțime de tineri cu risc.

După cum am menționat mai înainte, în ebraică îl numim un sat de tineret. Aici îl voi numi un campus de tineret.

Campusul este situat pe una dintre cele mai frumoase plaje ale Mării Mediterane, în centrul Israelului.

În anul 2003 am avut 520 de studenți, din care 260 au fost externi (elevi care călătoresc

la școală zilnic din localitățile și orașele apropiate), 200 la internat (provenind din toate părțile țării), și 60 la colegiu tehnologic care au vârsta dintre 18-22 de ani.

143 persoane sunt membrii cadrului educativ și terapeutic. Satul acoperă o zonă foarte largă și este unul dintre cele mai mari și mai "vechi" din Israel.

Profilul elevilor din campus a fost, în 2003: 10% Sabras (adică s-au născut în Israel), 20% imigranți din Etiopia și 70% din CSI (Comunitatea Statelor Independente - fosta Uniune Sovietică).

Aproximativ 55% aveau dizabilități de învățare, statutul socio-economic scăzut, proveniți din familii dezavantajate și mono-nucleare.

Școala internat a fost împărțită în grupuri de 40 de elevi, conduse de doi educatori fiecare, educatori care nu locuiau neapărat în campus și lucrau în schimburi, de facto lucrau fiecare în fața celor 40 de elevi în majoritatea timpului. Pe timp de noapte, erau unul sau doi educatori care patrulau la toată școala internat, care se ocupau de evenimente disciplinare, dacă era necesar.

Înainte de transformare, personalul didactic a fost supraîncărcat, fiind incapabil să ofere răspunsuri adecvate, personale sau optime la problemele și provocările elevului.

Finanțarea redusă pentru proiectele speciale și multe alte probleme bugetare au creat o situație în care soluții necreative au fost oferite provocărilor campusului. Majoritatea echipei de conducere a pierdut pasiunea și au pierdut încrederea în capacitatea lor de a reabilita instituția din criza profundă pe care a trecut-o în ultimii câțiva ani înainte de sosirea mea în funcția de director general. Infrastructura satului era învechită și într-o stare proastă, și multe dintre clădiri au necesitat o renovare profundă.

Pentru a schimba situația campusului, am conceput mai multe programe de intervenție. Unii manageri seniori au fost înlocuiți, bani au fost ridicați și au fost introduse schimbări în modelele de lucru ale echipei de conducere. Am propus și am implementat o serie de intervenții economice, educaționale, administrative și de altă natură.

O parte din planul de reabilitare al campusului era de a permite crearea a cât mai multor centre de excelență care să le ofere elevilor posibilitatea de a reuși, indiferent în care domeniu. Aceasta se bazează pe "efectul de halo" (aici în contextul "succesului într-un domeniu care se reflectă în succese în alte domenii de asemenea"), și pe "efectul Pygmalion" (dacă noi credem în ei, acest lucru se va reflecta în propria lor credință în ei înșiși și în acțiunile lor, și în cele din urmă se va reflecta în succesul lor).

Unul dintre aceste centre de excelență a fost noul centru național pentru atletism pentru tineri. Vechiul stadion athletic a fost complet reconstruit la nivel olimpic cu ajutorul donatorilor internaționali.

Printre altele, am deschis o școală de studii de artă pentru adulți (o întreprindere complet privată, care nu este legată la bugetul satului, un proiect de colaborare win-win avantajos cu o școală de artă existentă), și o turnătorie cu scopul de a crea sculpturi și am invitat mulți artiști să trăiască și să creeze în campusul nostru. Ei au fost rugați și oferiți ocazia de a interacționa cu elevii noștri, ca parte a unui concept de modelare. De fapt, am creat venituri prin renovarea și închirierea fiecărei infrastructuri neutilizate, aducând astfel sânge nou în sat și în vechile clădiri

dărăpănate. Acest venit a ajuns repede la aproximativ 10% din bugetul nostru adăugat.

De fapt, am creat venituri prin renovarea și închirierea fiecărei infrastructuri neutilizate, aducând astfel sânge nou în sat și în vechile clădiri dărăpănate. Acest venit a ajuns repede la aproximativ 10% din bugetul nostru suplimentar.

Campusul nu numai că devenea mai frumos și mai curat, dar elevii aveau mai multe căi de a învăța tot felul de meserii. De asemenea, am construit afaceri gestionate de studenți, cum ar fi o fabrică de bijuterii moderne și multe altele.

Una dintre principalele soluții educaționale a fost transformarea internatului dintr-o metodă de grupuri educaționale "obișnuite" într-un model de case de tip familial.

Acest model utilizează un cuplu căsătorit cu copiii lor biologici, alături de care, în același apartament, vor fi educați și crescuți încă 10-16 copii și tineri din familii dezavantajate. În acest scop a trebuit să renovăm clădirile într-un mod care creează, în afară de camerele studenților, un apartament separat pentru educatori și pentru familia lor, separat de o singură ușă.

Din motive sociale, prânzul este servit în sala de mese, restul meselor în casele elevilor. În majoritatea timpului, elevii sunt împreună cu membrii educatorilor de familie și a copiilor lor.

Așa cum aflăm adesea în viață, soluția ieftină este cea mai scumpă, iar soluția scumpă este cea mai ieftină. Înțelegând aceasta, abordarea noastră a fost de a crea o soluție optimă, deși necesită mai multe fonduri decât configurația anterioară.

La scurt timp după ce familiile au intrat în casele lor, copiii au început să doarmă la noapte, au fost mai treji dimineața și au început să funcționeze mai bine la școală. Gradurile de bacalaureat au crescut în primul an cu 45%. Încă nu am fost mulțumiți de rata aceasta. Aproximativ 25% din personalul didactic și administrativ au fost înlocuiți. Aceste schimbări au avut un efect pozitiv foarte clar.

Am reușit să economisim costurile prin faptul că nu mai aveam nevoie de personalul de noapte. Viața de zi cu zi, împreună cu educatorii de la casa de tip familial și familiile lor au ridicat nivelul de respect față de adulți și au oprit vagabondajul infinit în timpul nopților și weekend-urilor.

Efectul renovărilor și al echipării cu mobilier și echipamente noi a fost o reducere dramatică la rata vandalismului din sat.

În fiecare casă am pus o mașină de spălat și un uscător, echipament electric modern (cuptor cu microunde, cafetieră, etc.), și o bucătărie complet echipată. Toate camerele au fost echipate cu aer condiționat. Un colț pentru câteva calculatoare, cu internet și o imprimantă a fost aranjat pentru elevi.

Am redus numărul elevilor în grupurile de educație la maxim 16 în fiecare casă. Acest lucru ne-a permis să acordăm o atenție mai intimă fiecărui elev.

Patru luni mai târziu, după transformarea clădirilor și a sistemului, șase case de tip familial funcționau la capacitate maximă și cu mult succes. În fiecare casă am plasat cincisprezece elevi, fete și băieți împreună, ca orice familie obișnuită. Astfel, 50% din internat a fost deja transformat.

Dacă mă întrebați dacă am avut probleme de comportament sexual, este adevărat, am avut, din timp în timp, dar mult mai puțin decât în situația anterioară. În plus, credința mea a fost și mai este și astăzi, că deoarece asta se va întâmpla oricum, prefer să se întâmple într-un mediu sigur și respectuos, decât în condiții non-igienice, elevii ascunzându-se undeva într-un loc murdar, întunecat și nesigur. *Better safe than sorry!*

Acum, aș dori să discut pentru câteva momente avantajele noului model.

Modelul casei de tip familial permite condiții similare cu modul natural de viață – familia. Acesta este modelul pe care tinerii cu risc îl lipsesc atât de mult.

O atenție caldă și personală pentru fiecare elev în funcție de nevoile lui, o alternativă excelentă pentru elevii proveniți din familii

disfuncționale, unde educatorii servesc drept modele bune, casele de tip familial fac treaba. Personalului se permite să da o atenție personală la fiecare elev în funcție de nevoile lui.

Elevii au acces strâns la profesioniști de educație și de terapie, și la programe de îmbogățire cu o varietate de proiecte, mult mai mult decât dacă trăiau într-o casă de tip familial separată în comunitatea locală. Astfel se obțin cele mai bune lucruri din ambele lumi (internat și familie).

Casele de tip familial – rezultatele după trei ani

Până în 2006 am văzut o reducere semnificativă a problemelor comportamentale (violență, vagabondaj, vandalismul), o creștere a nivelului de realizări academice ale elevilor, și o creștere a satisfacției personale și a bunăstării elevilor, bazată pe rapoartele consilierilor, asistenților sociali și elevilor înșiși.

Această transformare a fost însoțită de o cercetare științifică condusă de mine și de asistenta socială principală a satului, Lior Carmeli, și cu sprijinul altor membri ai personalului. Rezultatele studiului vor fi prezentate în continuare.

Acum aș vrea să vorbesc puțin despre aceste rezultate. Studiul a comparat elevii externi cu elevii din grupurile educaționale obișnuite și cei din casele de tip familial.

Metoda de cercetare. Prezentul studiu a fost realizat în primăvara anului 2006, trei ani după implementarea tranziției către sistemul de case de tip familial. Chestionarele au fost distribuite la 150 de elevi din campus. Au fost oferite chestionare și absolvenților pe care i-am avut înainte de începerea transformării. De fapt, ei au fost grupurile noastre de control.

Componența eșantionului a fost următoarea: am examinat șase grupuri de participanți - 31 elevi noi în case de tip familie (care nu cunoșteau forma de educație ce a fost înainte de transformare) (20.7%), 12 "veterani" în case de tip familie (8%, care au cunoscut cele două metode de educație,

casele și grupurile de înainte), 36 elevi noi în grupuri de tip "vechi" (24%), 17 elevii noi externi (11.3%), 13 absolvenți externi (8.7%) și 23 absolvenți de înainte de transformare (15.3%).

Aceștia sunt **parametrii** pe care i-am măsurat în timpul cercetărilor noastre:

Adaptare - auto-raport

Bunăstare (well being) - chestionar

Stima de sine - chestionar

Locul de control - chestionar

Sensul vieții - chestionar

Opinia funcțională - de către personal

Aici voi prezenta doar un rezumat al rezultatelor cercetării, restul apare în articolul științific complet în limba ebraică. S-au constatat următoarele rezultate:

- Am găsit relații pozitive semnificative între durata învățământului la internat, auto-raportul nivelului de adaptare și opiniile funcționale ale personalului.
- Elevii din casele de tip familial arată locul controlului (Locus of Control, Eng.) cel mai ridicat (semnificativ) dintre elevii celor trei grupuri (case de tip familial, grupurile obișnuite și elevii externi).
- Elevii din casele de tip familial au obținut scorurile cele mai ridicate la chestionarul "sensului vieții."
- Elevii din casele de tip familial au o imagine de sine mai bună decât alte grupuri de cercetare.

Nu este necesar să menționăm că bunăstarea elevilor din casele de tip familial sa îmbunătățit mai mult decât cea a tuturor celorlalți elevi și că foarte repede au fost

invidiați de cei care nu au fost incluși în noul model.

Pe deasupra acestea, în comparație cu elevii din trecut (vara 2003), s-a constatat că membrii caselor de tip familial au o imagine de sine mai bună decât elevii din trecut. De asemenea, în toate dimensiunile de adaptare au apărut îmbunătățiri mai bune la fete decât la băieți.

Am fost mereu uimiți și mișcați de acest nou aranjament și cât de mult educatorii au avut grijă de grupurile lor și cât de respectuoși sunt copiii față de noii "părinți" și de alții din grupurile lor. Aceasta a fost ceva nou și foarte răcoritor pentru noi. Când mă uit înapoi, după toți acești ani (mai mult de șaisprezece), nu am un răspuns absolut cu privire la ceea ce a fost cauza adevărată care a adus îmbunătățirea imensă la care am fost martori în satul de tineret Hadassah Neurim în timpul mandatului meu ca director general. A fost transformarea care a făcut treaba, sau a fost conducerea noastră, noua speranță și credința că putem schimba lucrurile care au creat schimbarea ?

Nu cred că o să știm vreodată... Dar nu cred că contează de loc ...

Principalul lucru este că am făcut treaba!

Vreau să mulțumesc tuturor membrilor personalului dedicat care au crezut în mine, în șansa de a aduce schimbări, într-un viitor mai bun pentru elevii noștri și au făcut toată munca grea, care a determinat ca acest vis să devină realitate.

Prelegere susținută la Conferința internațională pentru educația copiilor aflați în situații de risc, Șimleu Silvaniei, 25 iunie 2019

Nachum Katz este antrenor israelian certificat, născut în Bistrița, a copilărit în Șimleu Silvaniei până la vârsta de 14 ani, este lector și facilitator de ateliere, fost director al Satului de Tineret Hadassah Neurim, Israel, fost director de liceu, director la diferite organizații neguvernamentale, colonel (rezervă).

Locuiește în Givatayim, Israel și poate fi contactat la adresa nachumkatz@yahoo.com

PROTECȚIA ÎN SERVICIILE REZIDENȚIALE A COPIILOR AFLAȚI ÎN SITUAȚII DE VULNERABILITATE. MANAGEMENTUL SERVICIILOR ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI GENERATE DE COVID-19

PROTECTION OF VULNERABLE CHILDREN IN RESIDENTIAL SERVICES. MANAGEMENT OF SERVICES IN THE CONTEXT OF THE COVID-19 PANDEMIC

Luciana-Georgiana MIHALCEA

asistent social practicant, DGASPC Ialomița

Abstract

Children are a category of beneficiaries who are most often vulnerable to vulnerabilities, given that they are totally dependent on an adult. They are the most precious achievement of any family, being, in fact, the human beings who may be most exposed to situations of risk. Vulnerability can occur in the lives of minors, either from birth (children abandoned in health facilities) or throughout life, when their families face various problems and they are collateral victims. Although they grow up in the biological family, sometimes this environment is no longer favorable, due to the inability of parents to exercise their parental role and the negative effects that this environment has on their development. Once the state of vulnerability is installed, it is necessary the intervention of specialists who, through specific actions for each situation, to eliminate the risk factors. The various situations of vulnerability that have arisen in the life of the minor may lead to the establishment of a special protection measure, so as to protect the best interests of the child. The special protection of the child corroborates all the measures, benefits and services offered to the child who is deprived of the protection of his parents, temporarily or permanently, or in the case of those who, for the protection of his interests, cannot be left in their care. Special child protection measures include: placement, emergency placement and specialized supervision.

1. Cadrul teoretic

Copiii reprezintă o categorie de beneficiari ce pot fi cel mai adesea supuși vulnerabilităților, dat fiind faptul că sunt total dependenți de o persoană adultă. Sunt realizarea cea mai de preț a oricărei familii, fiind, de altfel, ființele umane ce pot fi cele mai expuse la situații de risc, precum: “neglijare, izolare, imposibilitatea asigurării condițiilor optime de dezvoltare, evoluție unilaterală a personalității, abandon și alte asemenea riscuri uriașe” (Buzducea, 2005, p. 93-94). Vulnerabilitatea se poate instala în viața minorilor, fie de la naștere (copiii părăsiți în unitățile sanitare), fie de-a lungul vieții, când familiile lor se confruntă cu diferite probleme, iar ei sunt victime colaterale. Deși cresc în familia biologică, uneori acest mediu nu mai este favorabil, din cauza incapacității părinților de a-și exercita rolul parental și a efectelor negative pe care acest mediu îl are asupra dezvoltării lor. “Copilul în dificultate sau în

situație de risc reprezintă o categorie socială largă ce necesită, pe de o parte, o abordare comprehensivă, iar pe de altă parte, solicită soluții specifice pentru fiecare categorie”. (Buzducea, 2005, p. 94). Odată instalată starea de vulnerabilitate este necesară intervenția specialiștilor care, prin acțiuni specifice fiecărei situații, să elimine factorii de risc. Diversele situații de vulnerabilitate apărute în viața minorului, pot conduce la stabilirea unei măsuri de protecție specială, astfel încât să fie protejat interesul superior al copilului. Protecția specială a copilului coroborează totalitatea măsurilor, prestațiilor și serviciilor oferite copilului care este lipsit de ocrotirea părinților săi, temporar ori definitiv, sau în cazul celor care, pentru protejarea intereselor sale, nu poate fi lăsat în grija acestora. Măsurile de protecție specială a copilului sunt: plasamentul, plasamentul în regim de urgență și supravegherea specializată. Plasamentul copilului este o

măsură cu caracter temporar, putând fi dispusă la o persoană sau familie, un asistent maternal sau un serviciu de tip rezidențial. Se stabilește măsura plasamentului de urgență în cazul copilului abuzat, neglijat sau supus oricărei forme de violență, precum și a celui găsit sau părăsit în unitățile sanitare. (Legea 272/2004, art.62, art.68).

Serviciile de tip rezidențial sunt acele servicii prin care se asigură, ca urmare a dispunerii plasamentului, protecția, creșterea și îngrijirea copilului. Sunt incluse în categoria serviciilor rezidențiale, toate serviciile care asigură găzduire pe o perioadă mai mare de 24 de ore. (Legea 272/2004, art.123). Noul context al pandemiei de COVID-19 a necesitat luarea unor măsuri legislative, care să permită buna funcționare a serviciilor rezidențiale, pentru a oferi continuitate, iar calitatea serviciilor să nu fie afectată. În acest sens, s-au produs schimbări în organizarea acestui tip de servicii, precum și la nivelul resurselor umane și a beneficiarilor. Necesitatea continuității serviciilor rezidențiale este evidentă, dată fiind starea de vulnerabilitate în care se află beneficiarii, acest aspect fiind menționat în cadrul legislativ adoptat în noul context: “se interzice, pe perioada stării de urgență, încetarea sau suspendarea activității serviciilor sociale de tipul centrelor rezidențiale de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice, centrelor rezidențiale pentru copii și adulți, cu și fără dizabilități, precum și pentru alte categorii vulnerabile” (Ordonanța militară nr.8/2020, art.9). Conform “Ghidului metodologic pentru prevenirea infecției COVID-19 în serviciile sociale pentru copii și serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități”, aprobat prin Ordinul comun al Ministerului Sănătății și președintelui ANDPDCA nr.1808/1466/2020, au fost furnizate informații și măsuri pentru prevenirea infecției cu virusul SARS COV-2, astfel încât să vină în sprijinul specialiștilor din cadrul serviciilor sociale în demersurile de prevenire a infecției. La nivelul fiecărui serviciu rezidențial a fost elaborată o metodologie pentru prevenirea transmiterii infecției cu SARS COV-2, care a ținut cont de toate dispozițiile legale aflate în vigoare.

2. Metodologia cercetării

Scopul cercetării este surprinderea și analiza provocărilor și a dificultăților pe care coordonatorii serviciilor rezidențiale pentru copii le-au întâmpinat în contextul pandemiei de COVID-19. Prezenta cercetare analizează perioada de debut a pandemiei, respectiv, primele șase luni. Universul cercetării a fost reprezentat de totalitatea coordonatorilor de servicii rezidențiale pentru copii din subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Ialomița, respectiv un număr de nouă coordonatori. Metoda de cercetare folosită este cea calitativă, iar instrumentul de cercetare folosit este interviul semi-structurat format din treisprezece întrebări cheie. Obiectivul general al cercetării a presupus identificarea provocărilor și a dificultăților întâlnite de managerii de servicii rezidențiale în contextul pandemiei și modul de depășire al acestora. Obiectivele specifice ale cercetării sunt în număr de trei și anume: identificarea problemelor generate de implementarea măsurilor pentru prevenirea infecției COVID-19; studiul problemelor identificate în procesul de planificare a resurselor umane în contextul pandemic și strategiile de soluționare a acestora; analiza efectelor resimțite de beneficiari în perioada pandemiei și modul de gestionare a coordonatorilor de centre.

3. Rezultate

Măsurile necesare în prevenirea infecției COVID-19 au generat o serie de probleme, și anume: măsura izolării personalului a generat probleme în ceea ce privește adaptarea spațiului necesar pentru personalul ce urma să fie carantinat, acoperirea turelor de lucru în urma pozitivării în rândul personalului. Limitarea circulației beneficiarilor, purtarea măștilor și respectarea măsurilor igienico-sanitare suplimentare, a generat probleme la nivelul înțelegerii acestora, pentru coordonatorii serviciilor reprezentând o provocare educarea în vederea respectării noilor măsuri. Efectele resimțite, în cazul copiilor fără deficiențe, sunt cele legate de activitatea școlară care a fost îngreunată de participarea la lecții în mediul online și, de asemenea, limitarea circulației și izolarea au fost resimțite acut de beneficiari. Diversele activități,

jocuri, dar și consilierea, au fost soluțiile găsite pentru o adaptare mai ușoară a copiilor în perioada pandemiei. Stagnarea și regresul în starea de sănătate fizică și psihică, în cazul copiilor cu dizabilități, sunt efecte resimțite de către aceștia în contextul pandemic, în care serviciile din exterior au fost mai dificil de accesat. Astfel, coordonatorii serviciilor și personalul, au încercat, prin activități specifice, să suplinească rolul specialiștilor în recuperarea acestora.

4. Concluzii

În contextul pandemic, coordonatorii serviciilor rezidențiale, destinate copiilor aflați în situații de vulnerabilitate, au întâmpinat o

serie de dificultăți și provocări la nivelul implementării măsurilor pentru prevenirea infecției, măsurile generale, cele de la nivelul personalului și al beneficiarilor, fiind o situație nouă la nivel general, care a necesitat adaptare în modul de furnizare al serviciilor. În contextul pandemiei de COVID-19, dificultățile și provocările apărute au putut fi gestionate prin bunăvoința personalului și a beneficiarilor, pe care, dorința de a depăși acest risc, i-a apropiat mai mult, dar și printr-un management de calitate, coordonatorii serviciilor rezidențiale, punându-și la dispoziție abilitățile personale și profesionale, pentru identificarea de strategii care să ducă la rezolvarea tuturor problemelor determinate de pandemie.

BIBLIOGRAFIE

1. Buzducea, D. (2005). Aspecte contemporane în asistența socială. Iași, Polirom
2. *Legea nr. 272 din 21 iunie 2004* privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată în *Monitorul Oficial*, nr. 159 din 5 martie 2014
3. *Legea nr. 55 din 15 mai 2020* privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, publicată în *Monitorul Oficial*, nr. 396 din 15 mai 2020
4. Ministerul Sănătății, ANDPDCA (2020). *Ghid metodologic pentru prevenirea infecției COVID-19 în serviciile sociale pentru copii și serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități*. [Online] Disponibil la <http://andpdca.gov.ro/wp-content/uploads/2020/11/GHID-COVID.pdf>
5. *Ordonanța Militară nr. 8 din 9 aprilie 2020* privind măsuri de prevenire a răspândirii COVID-19, publicată în *Monitorul Oficial*, nr. 301 din 10 aprilie 2020

EDUCAȚIE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ, FACTORI DETERMINANȚI ÎN COMBATAREA VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA COPILOR

EDUCATION AND SOCIAL PROTECTION, DETERMINANTS IN COMBATING VIOLENCE AGAINST CHILDREN

Andreea-Alina NISTOR, profesor educație socială
Costel ZARĂ, asistent social, DGASPC Vaslui

Abstract

Such a complex subject, either by its vastness or by its causality, can be treated only under an analysis that faithfully reflects reality, and respects the principles and characteristics that are necessary for the education of the human being. Beyond the general theoretical issues related to the current intervention mechanisms, support and contribution, it is necessary to add the research undertaken and the case studies, in order to outline a pragmatic dimension and adapted to the moment on this phenomenon.

Key-words: educație, protecția copilului, familie, școală

O temă atât de complexă, fie prin vastitatea ei, fie prin cauzalitatea ei, poate fi tratată doar sub o analiză care să reflecte fidel realitatea, și să respecte principiile și caracteristicile care trebuie educației ființei umane. Dincolo de chestiunile teoretice de ordin general referitoare la mecanismele de intervenție, sprijinul și contribuția actuale, neapărat trebuie adăugate cercetările întreprinse și studiile de caz, pentru a contura o dimensiune pragmatică și adaptată momentului asupra acestui fenomen.

Protecția copiilor împotriva oricărei forme de violență este un drept fundamental, garantat de Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, ratificată de 194 de țări, membre ale Națiunilor Unite, precum și de alte protocoale, tratate și standarde cu privire la drepturile omului. Conform prevederilor Convenției, copiii trebuie tratați cu respect, iar statul este obligat să le respecte tuturor, fără discriminare, drepturile și normele de protecție și să le asigure cele mai bune condiții de dezvoltare.

În România, se confirmă preocuparea permanentă a autorităților pentru implementarea unor noi strategii care să ajute la descoperirea timpurie a situațiilor de abuz/neglijare-exploatare și a formelor de violență asupra copilului; cel mai recent exemplu este lansarea proiectului "Telefonul Copilului Număr Unic Național pentru Copii 119", lansat în data

de 05 ianuarie 2022 în 47 de DGASPC-uri la nivel național.

Minorii care au fost supuși abuzului, neglijării sau exploatarei au de multe ori întârzieri de dezvoltare, dificultăți de învățare sau rezultate școlare slabe. Toate acestea produc o serie de repercusiuni nocive, de la o stimă de sine scăzută și depresie, până la comportamente de risc sau de auto-vătămare.

Minorii care au crescut într-o familie sau într-o comunitate violentă au tendința de a internalize violența ca pe o metodă de soluționare a disputelor, repetând modelul de abuz și violență asupra propriilor soți, parteneri și copii. Pe lângă efectele dramatice asupra indivizilor și familiilor, violența împotriva copiilor are un cost important din punct de vedere social și economic – de la ratarea unui potențial uman, la productivitate economică redusă.

Abuzul asupra copilului a fost și continuă să fie o problemă extrem de gravă și delicată, în același timp, luând în considerare consecințele și influențele negative asupra personalității adultului de mai târziu precum și a comportamentului pe care îl adoptă în relațiile cu cei din jur. (Rădulescu, 2010).

În ultimii ani, deși s-a vorbit din ce în ce mai mult despre violența împotriva copiilor, despre răspândirea și impactul ei, fenomenul rămâne în mare măsură necunoscut și puțin

documentat. Unele forme de violență sunt acceptate din punct de vedere social, permise în mod tacit sau nu sunt percepute ca abuzuri, iar multe victime sunt prea mici sau prea vulnerabile ca să poată vorbi despre ce li s-a întâmplat sau să se poată proteja. Și de mult prea multe ori, atunci când cazurile sunt raportate, nu există instrumente legale și suficiente servicii pentru protecția victimelor.

De aceea trebuie să vorbim despre violența împotriva copiilor, care trebuie cunoscută pentru a putea fi prevenită, pe de o parte și denunțată, sancționată, pe de altă parte, atunci când are loc.

Comportamentul care trebuie modificat este utilizarea de către părinți a pedepselor - fizice, verbale sau psihologice - pentru disciplinarea copiilor. Pentru respectarea dreptului tuturor copiilor de a fi protejați de orice formă de violență și pentru a le oferi cele mai bune condiții de dezvoltare emoțională în cadrul familiei, părinții trebuie sprijiniți în adoptarea metodelor de disciplinare pozitivă și construirea strategiilor de răspuns constructiv la comportamentele nedorite ale copiilor.

Părerii încetățenite conform cărora „copiii sunt răi”, incriminează copilul în mod nejustificat, iar în marea lor majoritate, actele „rele” comise de copii cu intenție, au în spate o motivație asupra căreia, de multe ori, părinții nu se apleacă. Analizată în profunzime, această motivație poate aduce la suprafață spaime, temeri sau nevoi ale copiilor care, odată rezolvate, pot înlătura conflictele cu adulții. Cu alte cuvinte, există un tabu al relațiilor sociale, care nu permite celor din afară să se implice în problemele de familie. În consecință, pe de o parte, oamenii nu cred că este de datoria lor să ia atitudine împotriva abuzatorilor părinți atunci când sunt martorii unui act de violență împotriva unui copil iar, pe de altă parte, se tem că intervenția lor ar putea rămâne fără rezultat sau că ar putea fi ei înșiși agresați.

Este util și propunem elaborarea unui pachet de documente și recomandări destinate informării, sensibilizării și creării condițiilor necesare decidenților astfel încât Guvernul să poată lua măsurile de prevenire și combatere a abuzurilor asupra copilului. Prin intermediul serviciilor oferite la ora actuală se

ameliorează semnificativ situația dar problema violenței este departe de a fi rezolvată.

Încălcarea drepturilor copilului aduce efecte grave asupra societății, copilului, familiei, școlii, bisericii, țării în ansamblu, a familiei ca instituție și „celulă de bază a societății” (Finkel, 2009: 278). Este vorba de un efort comun al tuturor țărilor Uniunii Europene, nu doar al României, privind protecția copilului împotriva abuzului și sensibilizarea populației cu privire la această problemă.

Există politici de stânga care își propun să dezvolte rețele de servicii publice accesibile tuturor, precum: direcții de protecție a copilului, grădinițe, școli, universități, palate ale copiilor, teatre, case de cultura, tabere de vacanța, etc. Principiile după care funcționează aceste politici sunt de garantare a dreptului la demnitate umană și de asigurare a accesului tuturor cetățenilor la instrumentele care îi formează în cetățeni informați și responsabili.

Acolo unde dreapta ajunge la putere, în schimb, lasă exclusiv pe seama individului și a familiei rezolvarea tuturor problemelor și privatizează rețelele de servicii sociale și, în unele cazuri, chiar educația. La serviciile private au acces cei care au bani, restul fiind lăsați să se descurce pe cont propriu. Aceste politici duc la o polarizare a cetățenilor între cei care au avut într-adevăr resursele necesare pentru a deveni activi în societate și cei care, din cauza lipsurilor materiale, nu au capacitatea de a-și apăra interesele. (Crețu Gabriela, „În căutarea Copiilor Pierduți ai României – 30 de ani de imaturitate politică”, în vol. ”Convenția O.N.U. cu privire la drepturile copilului: O Magna Carta a demnității umane 1989-2019”, coord. Gh. Nistor, I Neacșu, E. Simion, 2020)

Instituțiile și factorii implicați trebuie să ia toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative adecvate pentru a proteja copilul împotriva tuturor formelor de violență fizică sau psihică, vătămare sau abuz, neglijență sau tratament neglijent, maltratare sau exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul îngrijirii de către părinte (părinți). Pentru a deveni cu adevărat cetățeni implicați, copiii trebuie să crească în medii familiale care să îi responsabilizeze de mici.

Aici subliniem că atât familia cât și societatea joacă un rol esențial; familia, prin proximitate și atașament emoțional, societatea, prin crearea spiritului de apartenență la o comunitate; ele trebuie să lucreze împreună pentru a informa copiii cu privire la drepturile fundamentale pe care le au, dar și pentru a îi responsabiliza în așa fel încât, odată ajunși la vârsta maturității, să își poată asuma toate responsabilitățile aferente unui cetățean implicat în viața comunității din care face parte. (Gabriela Crețu, Crețu Gabriela, „În căutarea Copiilor Pierduți ai României – 30 de ani de imaturitate politică”, în vol. „Convenția O.N.U. cu privire la drepturile copilului: O Magna Carta a demnității umane 1989-2019”, coord. Gh. Nistor, I Neacșu, E. Simion, 2020)

Școala are un rol important în prevenirea violenței și asta nu numai în condițiile în care sursele agresivității sunt în mediul școlar, ci și în situația în care sursele se află în exteriorul granițelor școlii. Este recunoscut faptul că obiectivul major al școlii este să ofere un context adecvat pentru învățare și dezvoltare în care toți copiii să se pregătească, să înțeleagă lumea în care trăiesc și în care vor deveni activi. După toate cele menționate mai sus aducem la cunoștință și faptul că, asistența socială ca sistem complementar și subsidiar, are menirea să faciliteze acestor obiective. Scopul fundamental al serviciilor de asistență socială în școală se subordonează finalităților educației, dorind să creeze condițiile necesare pentru ca elevii să-și satisfacă trebuințele educative de bază, să-și dezvolte capacitatea de adaptare la schimbare. (Neamțu G., 2003).

De-a lungul timpului, a avut loc o evoluție în obiectivele și metodele educației, dar putem spune că a avut loc și o democratizare a educației, odată cu această democratizare crescând și rolul educației în societate. Mediul violent este factor determinant atunci când asistăm la inadaptarea socială sau insuccesul școlar; aceste fenomene necesită sprijin profesional.

Necesitatea asistenței sociale în școală este generată de faptul că elevii ajung în școală cu un bagaj socio-cultural foarte divers, cu competențe de interacțiune socială foarte variabile, realitate la care se mai poate

adăuga și pregătirea psiho-pedagogică deficitară a unora dintre cadrele didactice. „Bagajele” sociale de acasă sunt sancționate adesea prin etichetări care i se pun copilului în cadrul școlii, atât de colegi, cât și de profesori; în loc să se trateze cauzele cu înțelegere și metode adecvate, se transformă copilul în dublă victimă – a lipsei de educație din familie și a lipsei de înțelegere din școală.

Consilierea școlară și psihologică au rolul de a identifica cât mai devreme elevii cu comportamente deviate sau cu risc de inadaptare școlară; consilierul școlar poate lucra direct cu cadrele didactice sau cu părinții, deoarece ei pot observa cu ușurință modificările de comportament ce apar la copil. După identificarea elevilor cu risc de inadaptare școlară, asistentul social are rolul de a-i consilia, de a le oferi informații, sfaturi, sugestii, îndrumare și apoi să discute cu părinții.

Se pot realiza ședințe de consiliere, individuale sau de grup cu părinții, cu scopul de a înțelege trebuințele copiilor lor, stimularea părinților la viața școlară, dezvoltarea abilităților de rezolvare a conflictelor, modalități de a face față stresului, fără a se revărsa pe copii, identificarea de resurse și oportunități în cazul familiilor cu posibilități financiare reduse.

Cadrele didactice trebuie să observe comportamentul elevilor pentru a putea preveni manifestările violente ale acestora prin discuții atât cu elevii în cauză, cât și cu familiile lor. Doar o bună colaborare a familiei cu personalul didactic va reuși revenirea/stoparea/îndreptarea unor deviații comportamentale. Școlii îi revine sarcina de a corija abaterile, de a defini clar diferența dintre moral și imoral, deoarece copilul se va manifesta în mediul școlar influențat de imaginile vizualizate pe internet, la televizor sau în afara școlii.

În continuare, amintim faptul că, elevii trebuie învățați ce înseamnă a trăi în societate: a te înțelege reciproc, a asculta opiniile celor din jur, a exprima problemele în cuvinte nu în fapte, a lua decizii colective și a te supune deciziei majorității, a-și controla pornirile violente. În cadrul orelor de consiliere școlară, unele lecții abordează această temă

atât de actuală a societății contemporane și nu este greu să constați că unii dintre elevi cred că este normal să apelezi la violență pentru a-ți apăra statutul în cadrul colectivului sau al grupului social din care faci parte; cel mai mult m-a șocat agresivitatea în creștere a fetelor care își pierd feminitatea atunci când este vorba să-și apere „cuceririle vremelnice”.

Menționăm faptul că a elabora strategii, proiecte de prevenire a violenței școlare implică a ține cont de toți factorii (temperamentali, sociali, familiali) care pot determina comportamentul violent al copilului, iar misiunea școlii nu este doar de a pregăti forța de muncă, ci trebuie să profileze caractere, să-l educe tânărului plăcerea de a învăța, dorința de a reuși și de a face față schimbărilor de pe piața muncii.

În combaterea inegalităților, inclusiv în prevenirea viitoarelor crize, educația joacă un rol cheie. Factorii decidenți au responsabilitatea de a investi în copii, tineri și instituțiile de învățământ, pentru a înregistra progresele remarcabile necesare.

Investiția în resursa umană este relevantă politic pentru toți, nu doar pentru Stânga mai preocupată de crearea oportunităților egale de afirmare, cum ar putea presupune unii; ar trebui să fie importantă și pentru Dreapta care-și propune construirea unei națiuni puternice sau pentru cea care urmărește înalte standarde economice. (Crețu Gabriela, Cuvânt de deschidere, în vol. *„Egalitate de șanse în educație, dezvoltare personală și integrare socială”*, coord. T. Mareș, S. Ivan, București, Ed. Universitară, 2014).

BIBLIOGRAFIE

1. Bonea, G. V., Sistemul nonguvernamental românesc destinat victimelor violenței domestice: Așezământul Social „Patriarhul Justinian Marina”, Asociația Diaconia, în *„Revista de Asistență Socială”*, nr. 2, 2011, pp. 133–150
2. Finkel, M. A., Medical aspects of prepubertal sexual abuse, în Reece, R. M., Christian, C. W., (Eds), *Child Abuse în Medical Diagnosis and Management*, New York, American Academy of Pediatrics, 2009, pp. 269–319
3. Crețu, Gabriela, „În căutarea copiilor pierduți ai României – 30 de ani de imaturitate politică”, în vol. *„Convenția O.N.U. cu privire la drepturile copilului: O Magna Carta a demnității umane 1989-2019”*, coord. Gh. Nistor, I. Neacșu, E. Simion, Editura Universitară, București, 2020
4. Crețu, Gabriela, Cuvânt de deschidere, în vol. *„Egalitate de șanse în educație, dezvoltare personală și integrare socială”*, coord. Mareș Toma, Sorin Ivan, Ed. Universitară, București, 2014

Legislație

5. Legea educației naționale, nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 10 ianuarie 2011

MODELE DE BUNĂ PRACTICĂ ÎN COMUNA BOGDĂNEȘTI, JUDEȚUL VASLUI

MODELS OF GOOD PRACTICES IN BOGDANESTI COMMUNE, VASLUI COUNTY

Andreea Mariana VASLUIANU

asistent social, Primăria Comunei Bogdănești, județul Vaslui

La nivelul comunei Bogdănești funcționează Compartimentul de Asistență Socială care este acreditat conform legislației în vigoare și are rolul de a identifica și de a soluționa problemele sociale din domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap și a oricăror persoane aflate în nevoie.

La nivelul compartimentului este angajat un asistent social cu studii de specialitate.

Asistentul social are responsabilitatea de a asista persoanele pentru ca acestea să obțină maximum de independență. În relația de consiliere și de sprijin, profesionistul întărește încrederea în sine a asistatului și demnitatea individului, încurajând manifestările de independență. Asistența socială are responsabilitatea de a interveni pentru modificarea acelor factori sociali care au o acțiune defavorabilă asupra indivizilor, familiilor și grupurilor.

Principiul după care se ghidează activitatea din cadrul compartimentului este că orice metodă de rezolvare a cazurilor de asistență socială trebuie să aibă în vedere faptul că mijloacele de a ajunge la un scop sunt tot atât de importante ca și scopul. Mijloacele folosite de asistentul social respectă demnitatea, dreptul la autodeterminare și confidențialitate al asistatului.

Obiectivele compartimentului au în vedere:

- Furnizarea serviciilor sociale de calitate care să conducă la creșterea calității vieții;
- Scăderea cazurilor de copii neglijanți, a familiilor aflate în dificultate.

La nivelul Primăriei Bogdănești serviciile oferite de către personalul cu atribuții în asistență socială, sunt orientate spre promovarea autonomiei persoanei vulnerabile și favorabile incluziunii sociale.

În comuna Bogdănești există numeroase probleme sociale, însă printr-o implicare activă și gestionare corectă, de cele mai multe ori, găsim soluții eficiente.

Printre acțiunile întreprinse de Compartimentul de Asistență Socială Bogdănești care au contribuit semnificativ la scăderea numărului de cazuri de copii neglijanți, menționăm: realizarea activităților de informare individuală și consilierea părinților care intenționează să plece la muncă în străinătate, precum și a persoanei desemnată reprezentant legal, vizite periodice la domiciliul familiilor care se află în dificultate, la domiciliul persoanelor vârstnice, la domiciliul persoanelor cu dizabilități, întocmind pentru fiecare beneficiar un dosar de monitorizare;

- realizarea unor campanii de conștientizare și prevenție prin informare, programe și cursuri de educație parentală, educație medicală - deprinderi pentru o viață independentă, caravane medicale (Caravana Zânei Merciluță - UiPath Foundation și Fundația Bună Ziua, Copii din România, Fundația Betania Bârlad, Fundația OvidiuRO).

În prezent avem implementat un proiect socio-educational finanțat de către UiPath Foundation și Fundația Bună Ziua, Copii din România, în cadrul căruia 26 de elevi din comuna Bogdănești beneficiază de o bursă lunară în cuantum de 350 lei, meditații la limba română, matematică și limba engleză, consiliere psihologică, rechizite școlare, produse sanitare și de igienă, excursii și consultații stomatologice, endocrinologice. Cei 26 de elevi au primit câte o tabletă pentru a o folosi la meditațiile online.

Datorită sprijinului acordat în cadrul acestui parteneriat o parte dintre acești elevi au avut șansa să își continue studiile deoarece sunt

copii cu potențial însă provin din familii cu resurse financiare limitate, și cel mai probabil părinții nu ar fi reușit să facă față cheltuielilor apărute în cazul în care respectivul copil ar fi continuat studiile.

De ce este Compartimentul de Asistență Socială de la nivelul comunei Bogdănești un exemplu de bună practică?

Este un exemplu de bună practică, deoarece:

- și-a dovedit utilitatea prin serviciile oferite, care sunt extrem de utile, indispensabile am putea spune;
- am obținut rezultate bune - Compartimentul de Asistență Socială oferă servicii respectând principiile etice, dispune de proceduri, regulamente și metodologii de lucru în concordanță cu legislația în vigoare; dosarele de caz cu instrumentele de lucru sunt complete și complexe;
- este un serviciu eficient: având în vedere serviciile oferite atât individual, cât și în cadrul diverselor proiecte împreună cu partenerii și colaboratorii implicați, se

previn anumite situații grave și costisitoare (copii abandonați, victime ale violenței domestice, delincvență juvenilă, alte situații de abuz).

Compartimentului de Asistență Socială de la nivelul comunei Bogdănești oferă servicii care asigură creșterea gradului de independență a beneficiarilor (consiliere psihologică, mediere în diferite situații).

Mai mult, la nivelul comunei Bogdănești s-a înființat Centrul de zi "Stejarul" din Unțești pentru copii aflați în situații de risc , unde 25 de copii preponderent din satele Unțești, Ulea și Hupca beneficiază de o masă caldă, sprijin în efectuarea temelor, activități de socializare și recreere. În cadrul Centrului sunt oferite servicii specializate la standarde de calitate. Centrul este finanțat de către Primăria Comunei Bogdănești, fiind considerat un serviciu util în comunitate, venind atât în sprijinul copiilor cât și al familiilor vulnerabile.

BIBLIOGRAFIE

1. Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;
2. Centru de Mediere și Securitate Comunitară: www.cmsc.ro
3. Bocancea, C., Neamțu, G. - Elemente de Asistență Socială, Iași, Ed. Polirom, 1999
4. Irimescu, Gabriela - Tehnici Specifice în Asistență Socială, Iași, Ed. Universității "Al. I. Cuza", 2002
5. Manual de bune practici în Asistența Socială Comunitară- Material elaborat de către World Vision România - Biroul Iași în cadrul proiectului " Formarea lucrătorilor sociali din mediul rural"

TERAPII COMPLEMENTARE UTILIZATE ÎN RECUPERAREA COPILULUI CU DIZABILITĂȚI DIN CADRUL COMPLEXULUI DE SERVICII COMUNITARE PENTRU COPILUL CU DIZABILITĂȚI VASLUI

COMPLEMENTARY THERAPIES USED IN THE RECOVERY OF THE CHILD WITH DISABILITIES IN COMMUNITY SERVICE COMPLEX FOR CHILDREN WITH DISABILITIES VASLUI

Cristina PENIȘOARĂ,
Psiholog, DGASPC Vaslui

Abstract

Animal-assisted therapy is a therapeutic intervention aimed at improving emotional, physical, social and cognitive being a complementary therapy, conducted by a multidisciplinary team of specialists consisting of: psychologist, psychotherapist, speech therapist, physiotherapist, occupational therapist, in which a specially trained animal is an integral part of the therapeutic process. Starting from an intervention plan established by specialists, elements of animal-assisted therapy are introduced, which facilitate the achievement of objectives, based on the positive interaction between man and animal. TAA sessions are integrated into individual or group therapies and have been used in various age and diagnostic classes.

Terapia asistată de animale este o intervenție cu scop terapeutic ce vizează îmbunătățiri la nivel emoțional, fizic, social și cognitiv fiind o terapie complementară, realizată de o echipă pluridisciplinară de specialiști formată din: psiholog, psihoterapeut, logoped, kinetoterapeut, terapeut ocupațional, în care un animal special pregătit este parte integrată a procesului terapeutic. Pornind de la un plan de intervenție stabilit de specialiști, se introduc elemente de terapie asistată de animale, ce facilitează atingerea obiectivelor, având la bază interacțiunea pozitivă între om și animal. Sesiunile TAA sunt integrate în terapii individuale sau de grup și au fost utilizate pe diverse clase de vârstă și de diagnostic.

Terapia asistată cu animale este utilizată în cadrul Complexului de Servicii Comunitare pentru Copilul cu Dizabilități Vaslui care furnizează servicii de recuperare pentru copii cu dizabilități de pe raza județului Vaslui având în componență două centre, Centrul de Zi de Recuperare pentru Copilul cu Dizabilități înființat în 2004 și Centrul de Consiliere și Asistență Specializată pentru Copilul cu TSA, înființat în 2017 ca urmare a creșterii numărului de copii diagnosticați cu tulburare de spectru autist.

Serviciile furnizate pentru beneficiarii ambelor centre sunt: servicii de consiliere psihologică, logopedie, servicii de recuperare/reabilitare motorie prin hidroterapie, masaj, kinetoterapie și terapie ocupațională, servicii de recuperare cognitivă, meloterapie, ludoterapie, arterapie.

Terapia din cadrul Complexului s-a diversificat prin adoptarea „colegilor patrupezi” care completează echipa de specialiști: doi câini labradori - Beni și Ciupa și trei ponei - Nicholas, Sabrina și Vera.

Rolul lor este de a-i ajuta pe copii să depășească mai ușor procesul terapeutic sau obstacolele pe care le întâlnesc și să-i motiveze să vină cu plăcere la ședințele de terapie.

Beneficiarii activităților cu animale sunt copii diagnosticați cu tulburare de spectru autist, deficiențe mintale, deficit de atenție cu hiperactivitate, tulburări emoționale, deficiențe motorii (paralizie cerebrale infantilă, tetrapareză, scolioză), sindrom Down. Numărul de participanți la terapiile cu animale e în continuă creștere, ajungând în acest an la aproximativ 70 de copii.

Cele mai comune obiective pe care le-am urmărit în terapia asistată cu animale la nivel psiho social:

- Aduce plăcere și afecțiune

- Îmbunătățește stima de sine și imaginea de sine;
- Îmbunătățește memoria;
- Îmbunătățește abilitatea de orientare spațio-temporală;
- Îmbunătățește abilitatea de cooperare;
- Îmbunătățește abilitatea de rezolvare de probleme;
- Îmbunătățește capacitatea de concentrare a atenției;
- Descrește comportamentele manipulative;
- Reduce anxietatea;
- Reduce comportamentele agresive;
- Îmbunătățește abilitatea de a avea încredere;
- învață despre apropiere și atingere;
- facilitează apariția și dezvoltarea limbajului.

Tehnicile comune de consiliere asistată de animale sunt mijloace prin care copilul:

- da și primește afecțiune (mângâie sau stă lângă animal);
- învață modalități blânde de a trata un animal;
- învață să comunice cu un animal;
- află despre cum învață animalele;
- observă și discută răspunsul animalelor la comportamentul uman (imediat consecințe);
- perie animalul;
- află despre îngrijirea și hrănirea unui animal;
- învață să hrănească și să aibă grijă de un animal;
- se joacă cu animalul;
- vorbește cu animalul;
- află și repetă informații despre animale;
- împărtășește povești despre animale;
- cere animalului să facă trucuri sau comenzi pe care le știe;
- poate să urmeze o secvență de instrucțiuni cu un animal;
- învață să plimbe câinele sau calul;
- discută despre modul în care un animal s-ar putea simți în anumite situații;
- află despre comportamentul animalelor;
- prevede comportamentul animalelor.

Tehnicile enumerate mai sus pot fi încorporate în sesiuni de consiliere pentru a ajuta la satisfacerea unei varietăți de obiective psihosociale. De exemplu, pentru a lucra

îmbunătățirea abilităților sociale ale unui copil, interacționează cu câinele de terapie prin împărtășirea legăturii de îngrijire, jucându-se împreună și învățând comenzi sau trucuri. Copilul, în funcție de potențialul său, a fost pus să descrie și să demonstreze realizările altcuiva sau învață o altă persoană aceleași abilități. Stima de sine poate să fie îmbunătățită de realizarea cu succes a unei sarcini dificile cu un animal de terapie, cum ar fi curățarea copitelor unui cal, perierea acestuia sau predă un truc simplu sau un complex de comenzi de agilitate. Compasiunea și blândețea pot fi învățate și consolidate unui copil care trebuie să învețe să călărească cu o postură și o atitudine care insuflă un simț de încredere într-un cal. Copiii care lucrează împreună în activități de echipă facilitat de animale, cum ar fi obediența câinilor sau călăria, trebuie să practice o bună comunicare și cooperare pentru a realiza cu eficacitate o activitate cu animale. Reducerea anxietății generale la un copil a fost realizată prin mângâierea și îmbrățișarea unui câine de terapie.

Atenția și memoria au fost îmbunătățite prin învățarea și repetarea informațiilor despre câini și cai.

Un exemplu important este beneficiul terapierilor asistate pentru copilul cu autism. Astfel că, pentru ei eficacitatea terapiei se realizează la nivelul următoarelor paliere:

- ✚ Unii copii cu autism sunt solitari, iar alții pot avea anxietate. Aceasta este o caracteristică a copiilor cu autism, de a nu avea abilități sociale care sunt egale cu ale altor copii de aceeași vârstă. Animalele pot reduce anxietatea și singurătatea copilului. Animalele au acest efect asupra copiilor, plus efectul adăugat al companiei.
- ✚ Animalele pot îmbunătăți comunicarea copilului. Dacă copilul devine atașat de animal și percepe că animalul are nevoie de ceva, cum ar fi plimbare, hrană sau apă, aceasta este o motivație puternică de a comunica mesajul unui adult. Având un animal de companie poate inspira copilul să muncească mai mult asupra abilităților sale de comunicare.
- ✚ Animalele de companie învață compasiune pentru copiii cu autism.

Animalele de companie predau, de asemenea, aceeași lecție copiilor care nu sunt autiști. Toți copiii învață sentimentul de bunățate față de ceilalți, ajutându-i să aibă grijă zi de zi de un animal de companie ori de un alt copil cu nevoi speciale.

- ✚ Pentru copilul care este neliniștit în jurul altor copii, un animal de companie poate fi un pod prin care să se conecteze cu ei. Majoritatea copiilor sunt atrași de un câine prietenos, iar copilul cu autism va fi mai accesibil cu un animal de companie în preajmă.
- ✚ Animalele de companie pot face un copil cu autism să se simtă mai bine, mai în siguranță. Animalele de companie nu judecă, iar dragostea și atașamentul lor sunt necondiționate. Deci, dacă un copil autist are obiceiuri care îi fac pe alți copii să se simtă incomod, animalul de companie va ignora aceste obiceiuri și îl va iubi pe copil oricum.
- ✚ Pentru copiii cu deficiențe motorii, obiectivele urmate în terapiile asistate cu animale au vizat:
 - ✚ îmbunătățirea funcțiilor motorii mari prin utilizarea întregului corp (mersul în sincron cu câinele sau calul, alergarea pe lângă animal)
 - ✚ îmbunătățirea funcțiilor motorii fine (periatul, mângâiatul, prinsul hățurilor, mânuirea biciului, hrănirea câinelui cu bucățele de mâncare pentru consolidarea pensei tridigitale);
 - ✚ îmbunătățirea echilibrului și stimularea reacțiilor de redresare, în special prin activitățile de călărie;
 - ✚ creșterea capacității de coordonare a mișcărilor (mers sincron pe lângă câine sau cal);

- ✚ Îmbunătățirea forței musculare la nivelul tuturor segmentelor (mâini, abdomen, membre inferioare);

- ✚ Îmbunătățirea respirației verbale și nonverbale.

Rezultate importante se obțin la copiii cu un grad crescut de impulsivitate, agresivitate care pot fi incluși în categoria copiilor cu **deficit de atenție cu hipekinetism**. Astfel că, prin n terapia cu cai am observat o îmbunătățire la nivel comportamental prin creșterea comportamentelor pozitive și o descreștere a celor negative. Căii sunt buni observatori și sunt vigilenți la mișcări și emoții. Foarte des ei oglindesc emoțiile și comportamentul copiilor. Dacă la începutul terapiei, copiii aveau tendința de a lovi, împinge calul, treptat ei au observat că animalul este mai cooperant dacă ești atent și te sincronizezi cu el. Dacă copilul este agitat calul nu va răspunde adecvat însă, dacă, copilul se focusează și reduce agresivitatea față de cal, acesta îi va da feed-back-ul pe care copilul și-l dorește.

Pentru psihoterapie, cel mai important rezultat identificat este acela că prin intermediul câinelui, relația terapeutică capătă mai ușor calitatea de autenticitate, empatie și încredere câinele demonstrând, astfel că este un real ajutor pentru copii, un factor care îi ajută să depășească momentele grele și să înregistreze progrese, constituind baza pentru viitoarele abilități de interacțiune socială.

Beneficiile terapiei cu animale sunt multiple și pot fi cuantificate cu ușurință la fiecare participant însă, poate, ce este mai important este creșterea calității vieții copiilor cu dizabilități, rezultatele acestei terapii se văd în timp, însă bucuria, atât din ochii copiilor cât și a părinților, se vede imediat.

BIBLIOGRAFIE

1. Aubrey, F. (2015). Handbook on Animal Assisted Therapy. San Diego: Academic Press

O COMUNITATE ÎNTREAGĂ, UNITĂ PENTRU BUNĂSTAREA COPILOR EI

A WHOLE COMMUNITY, UNITED FOR THE WELFARE OF ITS CHILDREN

Mihaela VOICU

Fundația World Vision România
Manager proiect Vaslui ADP

Coordonator centrul multifuncțional „ROUTE Poienești - Revitalizarea relațiilor comunitare din Poienești prin furnizarea de servicii integrate”

Materialul următor descrie rolul pe care Structurile Comunitare Consultative (SCC) îl au la nivelul unei comunități, precum și modul în care Fundația World Vision România a lucrat împreună cu acestea, în cadrul programelor de dezvoltare comunitară implementate în județul Vaslui, în perioada 2009- 2021.

Datorită responsabilităților acestora și a implicării lor în dezvoltarea comunitară și protecția copilului de la nivel comunitar, World Vision România a constituit un catalizator pentru crearea și funcționarea acestor structuri comunitare consultative, sprijinind în această perioadă inițiativele și intervențiile în domeniul Protecției Copilului pe care membrii SCC-urilor le-au avut.

1. Ce sunt Structurile Comunitare Consultative (SCC)

Structurile comunitare consultative sunt structuri fără personalitate juridică, non-guvernamentale, care desfășoară activități cu caracter social la nivel local, pe bază de voluntariat.

SCC se constituie ca o formă de sprijinire la nivel local a autorităților reprezentate de primar, consiliul local și serviciile de asistență socială.

Prin componența lor specializată se constituie ca o alternativă la soluționarea problemelor apărute în familiile vulnerabile din comunitate.

Aceste structuri sunt parte a angajamentului comunitar și se bazează pe informare, consultare și susținere în ceea ce privește luarea unei decizii pe plan local.

Definiția SCC-urilor

Sub aspect funcțional, structura comunitară consultativă este un grup format din

„persoanele interesate” dintr-o comunitate locală care se consultă, ori de câte ori este necesar, cu privire la necesitatea și modul de furnizare a serviciilor sociale și a altor servicii în beneficiul unei persoane vulnerabile dintr-o comunitate locală, precum și în legătură cu elaborarea și aplicarea de programe și proiecte de asistență socială de interes local sau alte intervenții punctuale.

Ce NU este o Structură Comunitară Consultativă

SCC nu este un organism decizional, organism de reglementare sau de avizare și nici de negociere.

SCC nu se substituie competențelor, funcțiilor primarului sau consiliului local.

Structura nu este furnizor de servicii și ca atare nu se substituie acestora- Serviciului Public de Asistență Socială, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului sau oricărui alt furnizor de servicii sociale acreditat.

Cadrul legal

În România, structurile comunitare consultative au apărut în anul 2005, sub efectul Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Ulterior, prin Legea asistenței sociale nr. 292/2011 s-a redefinit statutul legal al

structurilor comunitare consultative și a fost extinsă aria de activitate pentru toate grupurile vulnerabile.

La nivel local crearea lor reprezintă inițiative ale Consiliilor Locale și dispoziția primarului comunei pentru constituirea acestora, pentru protecția și promovarea drepturilor copilului.

Structurile comunitare consultative din cele 13 comunități din județul Vaslui, la începutul programelor de dezvoltare comunitară ale Fundației World Vision România, în 2011

La evaluarea inițială realizată în anul 2011 în primele trei comunități în care ne-am început activitatea, am găsit SCC-urile înființate în baza deciziei primarului, însă fără a avea o activitate foarte însemnată, la nivel local.

După 10 ani de prezență constantă și lucrul îndeaproape cu membrii acestor structuri, în toate cele 13 comunități din județul Vaslui au fost reactualizate 12 structuri (cu membri activi, implicați și interesați de schimbare), iar în cea de-a treisprezecea comunitate prima structură comunitară consultativă a fost înființată în 2017.

2. Activitatea Fundației World Vision România în domeniul protecției copilului - Biroul zonal Iași-Vaslui

Dezvoltarea și partenerierea cu SCC-urile

Abordarea Fundației World Vision România (FWVR), prin sectorul de protecție a copilului, este aceea de a se parteneria atât la nivel județean, cât și local cu instituțiile responsabile de protecția și promovarea drepturilor copiilor, în vederea conștientizării membrilor acestor structuri locale, cu privire la drepturile copiilor, de a-i sprijini în creșterea capacității lor pentru a preveni situațiile de risc asupra copilului și de interveni pentru ocrotirea și protejarea drepturilor copiilor în familie și comunitate.

Pentru a atinge aceste obiective, am folosit următoarea abordare de lucru:

Evaluarea activităților SCC-urilor locale: întâlniri formale/informale cu membrii acestora.

Prezentarea modului de lucru a FWVR în comunitate – abordarea integrată, holistică și multisectorială.

Încheierea acordurilor de parteneriat și de confidențialitate - stabilirea responsabilităților membrilor SCC-urilor în parteneriatul FWVR – comunitate.

Împuternicirea și capacitatea membrilor SCC în funcție de nevoi. Membrii acestora au participat la o serie de activități și evenimente de capacitate: training-uri, întâlniri de lucru, sesiuni de informare, schimburi de experiență, cursuri, în vederea informării, conștientizării asupra rolului pe care aceștia îl au, conform legislației în vigoare, pe de o parte, dar și pentru îmbunătățirea cunoștințelor și formarea abilităților de a interveni asupra cazurilor copiilor aflați în situație de risc.

Colaborarea în intervenția pe cazuri din domeniul protecției copilului.

Întâlniri de lucru pentru maparea grupurilor vulnerabile din comunitate și stabilirea unor intervenții, în parteneriat cu membrii comunităților locale.

Implementarea unor metodologii de lucru, specifice FWVR, cum ar fi CPA (protecția copilului prin advocacy) - metodă ce reprezintă un set de intervenții specifice care sunt centrate în jurul consolidării sistemului de protecție a copilului de la nivelul comunității, împuternicind astfel comunitatea să crească nivelul de protecție a copilului în fața abuzului, neglijării, exploatării sau a altor forme de violență în familiile lor sau în comunitate.

Întâlniri de lucru, constante, în care sunt dezbătute situațiile copiilor monitorizați de către staff-ul FWVR și care prezintă un risc de vulnerabilitate, și care sunt apoi referiți către SCC-uri conform standardelor de lucru din cadrul serviciului social al FWVR, furnizate prin Centrul de zi pentru consiliere și sprijin al părinților și copiilor.

Toată experiența de lucru cu SCC-urile locale, acumulată de-a lungul intervenției noastre, a fost „adunată” într-un ghid practic, pe care, cu ajutorul specialiștilor din cadrul DGASPC Vaslui l-am elaborat și publicat în 2019: „Ghid de lucru cu Structurile Comunitare Consultative în domeniul Protecției Copilului”.

Ghidul conține inclusiv metodologia de lucru folosită de-a lungul activității noastre, precum și instrumentele de lucru pe care le folosim în intervenția în domeniul protecției copilului.

La nivel local, în comunitățile rurale din județul Vaslui, unde ne desfășurăm activitățile programelor de dezvoltare comunitară Vaslui 1 și Vaslui 2 obiectivul major este acela de a împuternici membrii Structurilor Consultative Comunitare, pentru a lucra în rețea, ca modalitate de cooperare în domeniul social pentru asigurarea interesului superior al copilului.

3. Exemple de intervenții ale SCC în comunitățile FWVR din județul Vaslui

Apel de proiecte comunitare finanțare de FWVR

Ca și abordare de lucru cu partenerii locali, FWVR oferă finanțare pentru proiecte din domeniul educației, protecției copilului și dezvoltării spirituale, care au ca și beneficiari copiii vulnerabili sau în risc de abuz, neglijare și exploatare.

Proiectele din domeniul protecției copilului sunt scrise și implementate de asistenții sociali DAS, reprezentanți ai bisericilor și cadrele didactice (care fac parte din SCC), care aplică pentru proiecte de tip - Plan de acțiune pentru prevenirea abandonului școlar sau activitate de tip Școala Părinților - Modulul Protecția Copilului.

De exemplu, în ultimii 2 ani, au fost scrise și implementate 35 de proiecte în valoare de 80.200 RON de membrii SCC în parteneriat cu școlile, bisericile și DAS Negrești. Aproximativ 2000 de copii și părinți au fost beneficiari direcți.

Proiect POCA 2018-2020

Numele proiectului: Consolidarea capacității ONG-urilor și a autorităților publice de a elabora și transmite propuneri alternative la politicile publice din domeniul asistenței sociale, în vederea reglementării normelor de funcționare și definirii regimului juridic al Structurilor Comunitare Consultative.

Despre proiect

Proiectul Fundației World Vision România a venit ca răspuns la nevoia unei reglementări a normelor de funcționare și a definirii unui regim juridic al Structurilor Comunitare Consultative.

Proiectul s-a desfășurat în 18 comunități din regiunile Cluj, Dolj, Vâlcea, Iași/Vaslui, Ialomița și București în perioada mai 2018 – februarie 2020 și a avut ca grup țintă 175 de persoane, reprezentanți ai ONG-urilor și instituțiilor publice din comunitățile vizate.

Scopul proiectului a fost corelarea și completarea legislației în vigoare privind funcționarea Structurilor Comunitare Consultative, ca structuri de sprijin în soluționarea nevoilor de servicii sociale ale comunității.

Rezultatele proiectului

120 de persoane din ONG-uri și instituții publice au fost instruite în domeniile schimbării sociale și mobilizării comunitare.

35 de persoane din ONG-uri au fost instruite în domeniul formării de formatori.

20 de persoane din ONG-uri au fost instruite în domeniul analizei și elaborării politicilor publice.

1 politică publică în domeniul asistenței sociale.

1 proiect de lege pentru completarea Legii Asistenței Sociale nr.292/2011.

1 metodologie și un ghid de înființare și funcționare pentru SCC-uri aprobate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

6 Structuri Comunitare Consultative înființate cu sprijinul Fundației World Vision România pe perioada de desfășurare a proiectului.

18 proiecte sociale derulate, câte unul în fiecare comunitate parteneră în proiect.

Exemple de succes ale intervențiilor SCC-urilor în comunitățile FWVR se pot viziona pe canalul de Youtube al World Vision România, în playlist-ul Dezvoltarea Comunităților:

<https://bit.ly/dezvoltarecomunitati>

4. Succese și provocări

Succese	Provocări	Propuneri de îmbunătățire
13 SCC uri înființate până în 2018	Nu toate SCC urile sunt active natural, fiind necesară intervenția și mobilizarea WVR	Reactualizarea componenței SCC la 2 ani pentru a se asigura o echipă implicată, devotată, cu inițiativă.
Cazurile discutate de PC în cadrul întâlnirilor de lucru și-au găsit soluții spre rezolvare	Încă mai există cazuri de PC la nivelul comunităților, care nu sunt raportate/ instrumentate/ soluționate	Conștientizarea continua a importanței PREVENȚIEI pentru cazurile de abuz/ neglijare/ exploatare Organizarea campaniilor de informare / conștientizare
Crearea unei rețele de profesioniști (local- județean) care conlucrează pentru atingerea rezultatelor	Chiar dacă intervenția este sprijinită de către specialiștii WVR și cei ai DGASPC, întrunirile SCC încă nu au loc natural, firesc , atunci când apare o problemă în comunitate.	Responsabilizarea unui membru al SCC cu privire la importanța lucrului în echipa MULTIDISCIPLINARĂ.
Crearea unei rețele de profesioniști (local- județean) care conlucrează pentru atingerea rezultatelor	Dat fiind faptul ca aceștia sunt voluntari, timpul alocat pentru implementarea acestor proiecte este limitat, membrii având și alte responsabilități în cadrul comunității.	Împărțirea responsabilităților între membrii echipei SCC
Proiecte scrise și implementate de membrii SCC pentru soluționarea unor cazuri de PC	Implicarea si responsabilizarea fiecărui membru SCC tine de motivațiile personale ale fiecăruia, de timpul si de devotamentul acestora	SCC-urile ar trebui să aibă personalitate juridice, astfel încât membrii să fie remunerați, ceea ce ar extinde tipul serviciilor oferite: prevenire, conștientizare, întâlniri constante și frecvente, motivare.
Capacitare parteneri și transfer de cunoștințe / know how – sustenabilitatea intervenției.	Nu exista servicii sociale in comunitățile rurale; accentul este pus pe acordarea de prestații sociale; nu exista buget alocat pentru prevenirea cazurilor de PC, iar la nivelul UAT există o încărcare a sarcinilor profesioniștilor din domeniul PC, foarte mare.	– colaborare cu CNASR - organizare programe de formare pentru ei – capacitatea/ dezvoltarea continua a profesioniștilor din UAT uri

Resurse informative

1. <https://worldvision.ro/wp-content/uploads/2020/09/Ghid-SCC.pdf>
2. <https://www.youtube.com/playlist?list=PLQxRCPcTPKmNEBEZ6rv8LPZpNXaoej2wq>
3. <http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Legislatie/L272-2004-R.pdf>
4. <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/133913>
5. <https://worldvision.ro/2018/09/14/consolidarea-capacitatii-ong-urilor-si-a-autoritatilor-publice-de-a-elabora-si-transmite-propuneri-alternative-la-politicile-publice-din-dome-niul-asistentei-sociale>

NICIUN COPIL LĂSAT ÎN URMĂ – INTERVENȚII ÎN COMUNITATE

NO CHILDREN LEFT BEHIND - COMMUNITY INTERVENTIONS

Alina CIORTESCU

Director de programe, Asociația „Bună Ziua copii din România”

Abstract

The mission of our association "Bună Ziua, copii din România", is to support children, young people and families in order to lead a dignified, prosperous life. We believe that small things done with love make a big difference in people's lives. The stated purpose of our organization is not only to provide social services for children and their families, but also to be a vector of change. In this regard, BZRO works to support children and create the best conditions for their harmonious development, support and counseling for parents to develop parenting skills, involving community members in volunteering, improving and diversifying working methodologies in the field of social assistance. of the family and the child.

Asociația „Bună Ziua, Copii din România” (BZRO) este o organizație nonguvernamentală activă în domeniul protecției drepturilor copilului, membră FONPC (Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copii, FONSS (Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale) și a Federației VOLUM (Federația care sprijină dezvoltarea voluntariatului în România).

Misiunea noastră este aceea de a susține copiii, tinerii și familia pentru a duce o viață demnă, în bunăstare. Credem că lucrurile mici făcute cu dragoste fac diferențe mari în viețile oamenilor. Scopul declarat al organizației noastre este nu numai de furnizor de servicii sociale pentru copii și familiile acestora, ci și acela de vector al schimbării. În acest sens, BZRO acționează pentru susținerea copiilor și crearea celor mai bune condiții pentru dezvoltarea armonioasă a acestora, suport și consiliere pentru părinți în vederea dezvoltării abilităților parentale, implicarea membrilor comunității în acțiuni de voluntariat, îmbunătățirea și diversificarea metodologiilor de lucru în domeniul asistenței sociale a familiei și copilului.

Obiectivele strategice ale organizației sunt parte a Strategiei Asociației pentru perioada 2020-2022 și presupun:

- dezvoltarea de programe și servicii sociale, educaționale și de recuperare pentru copii, tineri și familii aflate în

dificultate din municipiul Bârlad și comunitățile rurale din jud. Vaslui;

- promovarea implicării membrilor comunității în acțiuni de voluntariat;
- dezvoltarea portofoliului de granturi și finanțări publice pentru asigurarea sustenabilității serviciilor sociale furnizate și oferirea de servicii noi;
- sprijinirea autorităților locale în implementarea legislației și a strategiilor din domeniul social.

Asociația „Bună Ziua Copii din România” are o experiență de peste 20 ani în servicii sociale destinate copiilor aflați în situații de vulnerabilitate, cât și în cele de susținere pentru familiile lor și a încercat să susțină și să extindă serviciile oferite (servicii de prevenire a separării copilului de familie, servicii de prevenire a abandonului școlar, servicii terapeutice pentru copiii cu CES, școala părinților), accesibilitatea lor, aria copiilor beneficiari fiind atât din municipiul Bârlad, cât și din comunitățile rurale din județul Vaslui. (serviciile fiind accesate uneori chiar și de copii și familii din județele din vecinătate). Toate proiectele și serviciile noastre au pornit de la nevoile identificate în rândul copiilor și tinerilor sau de la solicitările părinților și / sau specialiștilor de a oferi sprijin copiilor și tinerilor a căror nevoi nu erau acoperite sau erau insuficient acoperite de serviciile existente în rețeaua publică sau privată. În ultimii ani, am primit tot mai multe

cereri din partea familiilor sau referiri din partea cadrelor didactice, cadre medicale pentru evaluarea și consilierea psihologică a copiilor și tinerilor, iar din experiența de lucru cu copiii din programele noastre am observat o creștere a numărului de copii cu comportamente dezadaptative, fragili emoțional, copii care nu reușesc să se controleze și devin agresivi verbal sau chiar fizic cu ceilalți copii, iar alții sunt izolați și nu reușesc să comunice eficient cu grupul.

„Niciun copil lăsat în urmă” este un deziderat al asociației noastre, ne-am dori ca toți copiii din România să aibă acces la servicii sociale, educaționale și medicale de calitate care să le ofere o viață mai bună. În acest sens, Asociația ”Bună Ziua Copii din România” face eforturi constante pentru ca, cel puțin, copiii din programele sale să nu fie lăsați în urmă, astfel :

- a dezvoltat un model de îngrijire de tip familial pentru centrele de plasament a cărui descriere și mod de implementare este prezentat în manualul Cursul de baza în lucrul de tip familial realizat de experți români și olandezi (2000-2002);
- a dezvoltat un model de pregătire pentru viața independentă a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție, adaptând metodologiile de lucru olandeze la realitățile românești și am realizat transferul metodologiilor de lucru și a 4 apartamente sociale către DGASPC Vaslui(2003-2005);
- a organizat Școala Părinților folosind metoda *Educați: Așa!* de îmbunătățire a relației părinte-copil, video-interaction guidance pentru părinți, asistenți maternali, profesioniști, bunici, părinți singuri (2005-prezent);
- a organizat schimburi de experiență între specialiștii instituțiilor publice și private din domeniul social și educațional din județul Vaslui cu specialiști din Olanda în vederea îmbunătățirii metodologiilor de lucru și creșterii calității serviciilor oferite copiilor și tinerilor în dificultate (2003-prezent);
- a diseminat și promovat în România utilizarea metodei de consiliere cu camera video (video interaction guidance / videohometraining) organizând

seminarii, conferințe, sesiuni de formare și supervizare pentru practicienii din domeniul social și educațional, precum pentru mediul academic în cadrul unui proiect cu finanțare europeană(2006-2008);

- a înființat Cabinetul de logopedie în Spitalul de copii Sf. Nicolae din Bârlad și un serviciu pilot ambulatoriu pentru intervenție și educație timpurie pentru copiii din mediul rural
- a înființat un Centru de Consiliere și Sprijin pentru Părinți și Copii în municipiul Bârlad care se adresează familiei ca sistem, oferind servicii copiilor și familiilor acestora , respectiv consiliere socială, consiliere psihologică, programe de educație parentală, sprijin în educația copiilor (2006-prezent);
- a înființat Startup-ul Servicii inovative pentru copiii cu tulburări din spectrul autist, serviciu de reabilitare și recuperare a copiilor din spectrul autist care oferă pachete de servicii care au includ evaluare inițială și complexă, elaborarea și implementarea unui plan de recuperare personalizat, consiliere, informare, sprijin și acompaniere pentru părinți (2016-prezent);
- 3 servicii sociale au fost apreciate la nivel național ca modele de bună practică: Integrarea socio-profesională a tinerilor din centrele de plasament, Centrul de Consiliere și Suport pentru Părinți și Copii ”Căsuța cu Jocuri”, Ferma Socială Bettine.

De-a lungul timpului Asociația ”Bună Ziua Copii din România” a primit diferite diplome și distincții: Diplomă de merit pentru domeniul: ”Tineri care părăsesc centrele de plasament”- Gala Premiilor FONPC (2007), Diplomă pentru Parteneriat de valoare din partea DGASPC Vaslui (2008), Premiul pentru Inovație (locul V în lume din 240 de organizații din 89 de țări din întreaga lume) pentru ”Campania 19 zile de Activism pentru Prevenirea Abuzului și Violenței împotriva Copiilor și Tinerilor” - Women's World Summit Foundation, Geneva (2013), Trofeul pentru ”Proiecte și campanii de voluntariat”- Gala Performanței Bârlădene organizată de Consiliul Elevilor al Colegiului Național Gh.

Roșca Codreanu (2015), Premiul pentru Servicii Sociale- Gala Fundației Vodafone pentru Ferma Socială Bettine (2016).

Echipa Asociației este formată în prezent din asistenți sociali, psihologi, logopezi, implicați în furnizarea serviciilor sociale pentru copii și familii, consiliere psihologică și logopedică, management de caz și managementul proiectelor. De asemenea, echipa organizației beneficiază de îndrumare, supervizare și know-how din partea specialiștilor olandezi membri și susținători ai asociației. O alta resursă importantă pentru organizație sunt cei 20 de voluntari activi.

Asociația are experiență în scrierea și managementul proiectelor câștigată în cei 20 de ani de activitate întrucât toate intervențiile și serviciile dezvoltate au avut la bază proiecte scrise și depuse spre finanțare, atât la finanțatori publici cât și privați, din țară și străinătate. Proiectele și programele noastre au avut ca finanțatori: Ministerul Muncii și Protecției Sociale (programul de acordare a unor subvenții în baza Legii 34/ 1998), Programul județean de finanțare nerambursabilă a activităților nonprofit de interes general al județului Vaslui, MOL România, UNICEF România, Fundația Vodafone, Ambasada Olandei în România, Stichting Pro Juventute, Bună Ziua kinderen in Roemenië, CNF- Cooperating Netherlands Foundation, Fondul ONG în România-Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European (SEE) 2009 –2014, UiPath Foundation, Comisia Europeană-Programul Tineret în Acțiune.

În prezent Asociația "Bună Ziua Copii din România" derulează următoarele proiecte / servicii:

1. Căsuța cu Jocuri pentru Copiii cu Autism (2016-prezent) prin care sunt oferite servicii de evaluare și de recuperare (logopedie, terapii cognitiv-comportamentale, terapie senzorială), consiliere socială, grup de suport pentru părinți, unui număr de 25 de copii cu tulburări din spectrul autist și părinților acestora.

Parteneri: CJRAE Vaslui, ACMA Betania, Fiept Olanda, Fundația Inimă de Copil
Finanțatori: Bună Ziua kinderen in Roemenie, Stichting Pro Juventute Olanda, Kaufland

România în cadrul Programului "În stare de bine" -2021

2. The Future Acceleration Program (2019-2021) - proiectul urmărește facilitarea accesului la oportunități de învățare pentru 35 de copii din mediul rural din județul Vaslui precum și pentru copii din medii defavorizate din județele Botoșani, Cluj, Galați, Olt, Vaslui și municipiul București prin oferirea de instrumente educaționale prin intermediul cărora aceștia sa își atingă adevăratul lor potențial prin (acordarea de sprijin financiar și/sau materiale de către UiPath Foundation, oferit sub formă de burse, rechizite școlare, haine, cărți și jocuri, sprijin educațional prin includerea copiilor într-un program de meditații, organizarea unei tabere anuale, consiliere psihologică pentru dezvoltarea stimei de sine și depășirea dificultăților privind interacțiunea cu adulții, adaptarea la nou, reziliența, etc., organizarea de cursuri pentru cadrele didactice pe teme precum violență, bullying sau abandon școlar).

Parteneri: UiPath Foundation, Teach for Romania, Asociația OvidiuRo, Fundația "Inimă de Copil" Galați, Policy Centre for Roma and Minorities București, Pro Patrimonio

3. Proiectul Căsuța cu Jocuri de sub Copac (iulie-noiembrie 2021) cuprinde o serie de activități educative și de stimulare a dezvoltării psiho-emoționale pentru un număr de 40 de copii proveniți din familii aflate în dificultate din mun. Bârlad, și comunele Pogana și Puiesti, campanii de voluntariat, precum și conștientizarea importanței educației timpurii în rândul părinților și comunității.

Copiii au participat la activități de învățare non-formală (activități de învățare prin joc, jocuri de rol, activități de socializare, ateliere de lectură), care au avut drept scop dezvoltarea de abilități necesare vieții: respect și stimă de sine, comportament responsabil, comunicare și relații interumane, lucru în echipă, respectarea de reguli, deprinderi igienice de bază, etc.

Transferul de cunoștințe, dezvoltare de abilități și exersare de abilități care urmărește schimbarea paradigmei de abordare a educației, cooperării în locul competiție, solidarității sociale în locul egoismului a avut

loc în cadrul unui program complementar de educație timpurie asigurat de 10 voluntari, elevi de liceu din Bârlad care au reușit să facă din educație și implicare în comunitate priorități de viață.

Proiectul a fost finanțat în cadrul Programului pentru finanțarea nerambursabilă a activităților nonprofit de interes local pentru anul 2021 al Consiliului Județean Vaslui.

4. Atelierul de EMOȚII (Empatie, Motivație, Omenie, Toleranță, Implicare, Incluziune)

Proiectul își propune să contribuie la diminuarea vulnerabilității în plan psiho-emoțional pentru 20 de copii din Bârlad, aparținând diferitelor categorii de risc (copii cu CES, copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, copii proveniți din familii monoparentale, familii dezorganizate), facilitând accesul la servicii de consiliere și ludoterapie, ajutându-i să construiască punți cu lumea din jur. Proiectul cuprinde o serie de activități care presupun crearea de contexte prietenoase de învățare pentru exprimarea emoțiilor, dezvoltarea capacităților de autocunoaștere, activarea resurselor creative, antrenarea abilităților empatică, reducerea problemelor de comportament și dezvoltarea coeziunii și dinamicii de grup. Copiii sunt încurajați să interacționeze prin joc și diverse activități, să lege noi prietenii.

De asemenea, „Atelierul de emoții” prevede crearea unui clip video „Vocea copiilor” pentru sensibilizarea comunității privind importanța sănătății emoționale a copiilor și rolul acesteia în asigurarea bunăstării copiilor, clip ce va fi difuzat până la finalul anului 2021.

Proiectul este realizat cu sprijinul Primăriei și al Consiliului Local Bârlad.

5. ”Laboratoare vii” pentru dezvoltarea comunităților locale (comunități vibrante, solidare, incluzive) - proiect pilot inițiat de Consiliul Local Westerveld din Olanda și susținut de Centrul de Cercetare Wageningen și Universitatea de Științe Aplicate Saxion și în care asociația este partener. Proiectul își propune dezvoltarea comunității locale în următoarele domenii: creștere economică, controlul durabil al climei, biodiversitate în ceea ce privește utilizarea terenului agricol, conservarea

peisajelor caracteristice zonei, coeziune socială și diminuarea migrației tinerilor. Printre partenerii din România se numără: Primăria Pochidia, Primăria Pogana, Ambasada Regatului Țărilor de Jos în România, ADR Nord-Est, Institutul Național al Patrimoniului.

Ce am reușit să facem în 2021?

- Am ajuns la 160 de copii din mun. Bârlad, Huși și 10 comunități rurale din jud. Vaslui (Bogdănești, Grivița, Puiești, Pogana, Iana, Stănilești, Tutova, Fălcu, Șuletea, Deleni), Podu Turcului, jud. Bacău, comuna Boghești, jud. Vrancea, și două comunități din județul Galați (Bălăbănești și Cerțești).
- Avem în implementare 6 proiecte sub umbrela ”Căsuța cu Jocuri”
- Avem 5 parteneriate strategice, cu ONG-uri active la nivel național și local (UiPath Foundation, OvidiuRo, Teach for Romania, Fundația ”Inimă de Copil” Galați, ACMA ”Betania” Bârlad)
- Finanțatori: UiPath Foundation, Consiliul Județean Vaslui, Consiliul Local Bârlad, Kaufland România, Pro Juventute Olanda,
- 25 de voluntari implicați în proiectele noastre

Cum am făcut?

- Am valorificat resursele materiale și financiare, limitate, ale organizației și am încercat să folosim înțelept și eficient orice ajutor, cât de mic din parte sponsorilor, donatorilor din comunitate și nu numai;
- Am valorizat resursele umane, am motivat OAMENII implicați în programele noastre prin acces la cursuri, workshop-uri și traininguri de calitate, care să răspundă nevoilor lor de formare, prin deschidere și feedback constant, am încurajat și urmat inițiativele fiecărui membru din echipele noastre și am încercat să ”ținem aproape”, indiferent de contextele dificile de lucru;
- Am ținut cont întotdeauna de nevoile copiilor din programele noastre și am adaptat intervențiile în funcție de evoluția lor. Dacă au fost descoperite nevoi pe care organizația noastră nu le poate

- acoperi, am căutat soluții în comunitate sau am apelat la parteneri;
- Am implicat comunitatea în mod activ în proiectele și activitățile noastre și am valorizat resursele fiecărei comunități (spații oferite sau oameni implicați);
 - Acolo unde eforturile noastre nu au fost de ajuns, acolo unde nu am avut capacitatea de a interveni, dar am constatat o nevoie a comunității în care am intervenit, am cerut sprijinul partenerilor locali sau din țară, reușind astfel să ajungem la grupuri care nu erau acoperite de proiectele/programele noastre, dar care aveau nevoie de sprijin. Astfel, am facilitat includerea cadrelor didactice din mediul rural interesate, în cursurile de formare oferite de "Teach for Romania", am sprijinit inițiativele Asociației OvidiuRo de a demara programe de educație timpurie în grădinițe, ne-am implicat în selecția copiilor de liceu din județ pentru a primi burse școlare de la "Inimă de Copil" Galați, am mobilizat voluntari pentru a distribui pachete de alimente și produse de protecție, igienă personală și igiena locuinței oferite de diferiți sponsori/ finanțatori în satele din județ, etc.
 - Am acționat ca facilitatori comunitari în dezvoltarea de programe pentru diferite organizații din țară care și-au dorit să intervină în județ prin proiecte pentru copii, părinți sau cadre didactice sau au demarat studii de cercetare, sau au organizat focus grupuri cu specialiști, copii, tineri sau părinți (FONPC, Bethany Iași, Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române, Ateliere fără Frontiere, Digital Nation etc).

Ce a fost/ este dificil?

- Să știi că faci bine ceea ce faci, dar că trebuie să te oprești pentru că s-a încheiat proiectul;

- Incertitudinea legată de faptul că nu știam dacă pentru fiecare proiect vom angaja / găsi oamenii cei mai potriviți (puțini specialiști din domeniu sunt/ rămân în Bârlad sau doresc să lucreze într-un ONG);
- Prioritățile noastre nu au fost întotdeauna prioritățile instituțiilor din comunitate cu responsabilități în domeniu ("insulari", "utopici");
- Interesul scăzut al societății civile / al ONG-urilor de la nivel local de a construi o platformă comună/ de a se asocia;
- Dependența în proporție mare de calendarul și liniile de finanțare lansate (instabilitate).

Ce ne-a făcut să nu renunțăm?

1. Credem că lucrurile mici făcute cu dragoste fac diferențe mari în viețile oamenilor;
2. Rezultatele - schimbările în bine din viața copiilor, a familiilor, a voluntarilor din proiectele noastre;
3. Încurajările și feed-back-urile din partea partenerilor, finanțatorilor, beneficiarilor, foștilor colegi;
4. Propria noastră schimbare și stabilirea priorităților din perspectiva utilității sociale, a binelui "care nu trebuie lăsat nefăcut";
5. Preocuparea și puternica motivație a partenerilor olandezi de a investi în procesul de dezvoltare organizațională a BZRO;
6. Perseverența și angajamentul;
7. Am continuat/ Nu am încetat să visăm!...

Bibliografie

1. Strategia Asociației "Bună Ziua Copii din România" pentru perioada 2020-2022
2. Raport de activitate al Asociației "Bună Ziua Copii din România" pentru anul 2020
3. www.bunaziuacopii.ro
4. <https://www.facebook.com/bz.ro.bd>
5. <https://www.facebook.com/ServiciiPentruCopiiCuAutismBarlad>

STUDIU COMPARATIV LA VÂRSTA PREADOLESCENȚEI ȘI ADOLESCENȚEI ASUPRA SENTIMENTULUI DE VICTIMIZARE ÎN BULLING

COMPARATIVE STUDY IN PRE-ADOLESCENCE AND ADOLESCENCE ON THE FEELING OF VICTIMIZATION IN BULLING

Florica Luminița MIHALCEA
Psiholog clinician, Constanța

Abstract

School violence has become an ever-growing, mass-media, phenomenon. Official research and statistics show that there is an alarming increase in this behaviour. The past few years have shown the most visible evolution of this phenomenon in the field of formal education. Both school performance and progress in the democratization of educational systems have proved to be less evident and efficient compared to the frequency of aggressive behaviour and the consequences that both school children and the education process will have to deal with.

Key words: bullying, victim, school environment.

Pentru a arăta amploarea fenomenului de violență în școală, un studiu din S.U.A. arată că 20% din fenomenul global al victimizării copiilor se petrece în școală sau în jurul școlii, majoritatea agresiunilor (47%) se produc asupra elevilor cu vârsta între 10 – 14 ani și că un procent de 9% din elevii de clasa a VIII-a aduc la școală o armă de foc, un cuțit sau vin, cel puțin o dată pe lună împreună cu grupul de prieteni, pentru a-și asigura securitatea.

Referitor la situația agresiunilor în mediul școlar în România, în anul 2016, Organizația "Salvați Copiii" a realizat un studiu sociologic la nivel național care a pus în evidență situația comportamentului de bullying răspândită în rândul copiilor.

Concluziile studiului sunt alarmante, un procentaj cuprins între 19% și 22% afirmă că au amenințat cu violența fizică și/sau umilirea, în timp ce 29% dintre copii afirmă că s-a întâmplat ca alți copii să îi amenințe cu bătaia, 24% au fost umiliți sau făcuți de rușine în grupul de egali, iar 37% au fost afectați prin răspândirea unor zvonuri despre ei. În cadrul aceluiași studiu, ponderea celor care afirmă că au fost martorii unei acțiuni asociate

bulling-ului este mult mai ridicată, un procentaj de 84% dintre copii au declarat că au fost martorii unei situații în care un copil a amenințat un altul și 80% a unuia în care un copil a fost umilit de alt copil. În cele ce urmează vom prezenta câteva dintre datele și concluziile unei cercetări mai ample asupra bulling-ului realizate la nivelul elevilor din trei școli gimnaziale și un liceu tehnologic din municipiul Constanța inițiate din dorința de a identifica modalități optime de intervenție la nivel individual și de grup în vederea prevenirii acestui fenomen social.

Profilul victimei: indicatori comportamentali, emoționali și cognitivi

Violența are un impact devastator asupra copiilor victime pe toate palierele de dezvoltare (cognitiv, emoțional, social și comportamental), în acest sens menționăm în cele ce urmează caracteristicile principale ale profilului acestora. Dezvoltarea unui atașament de tip anxios este una dintre cele mai importante caracteristici ale profilului victimei. Acest tip de atașament conduce la un sentiment de nesiguranță în relațiile cu ceilalți și drept urmare, individul va acționa potrivit convingerii

că fiecare persoană îl va abandona. Pe acest fond este destul de probabil ca victima să accepte umilințele la care este supusă doar din teama de a nu fi abandonată.

O altă caracteristică a profilului victimei este stima de sine scăzută construită pe o imagine de sine negativă fixată pe anumite sentimente de inferioritate (acnee, construcție fizică fragilă, supraponderalitate, purtatul ochelarilor de vedere sau orice atribut personal considerat ca fiind un handicap). Existența unei atitudini negative față de sine, ceilalți și lume este centrală în profilul victimei și este manifestată prin prezența sentimentelor de rușine, de devalorizare, culpabilitate, lipsa încrederii în sine și în alții, o autonomie scăzută și un slab autocontrol.

Cea de-a patra caracteristică importantă a profilului victimei este prezența temerii de a fi din nou victimizat care potrivit lui Szabo (1986) este definită ca fiind *“percepția unui risc înalt de prejudiciere de către o persoană care nu poate face nimic pentru a o evita sau controla”* (apud Neamțu, 2001, 44).

Indicatori comportamentali

Comportamentul copilului victimă se poate asocia cu o serie de probleme alimentare, cum ar fi anorexia sau bulimia. Umilirea și blamarea transmit mesaje din partea agresorilor legate în principal de aspectul fizic care pot influența comportamentul alimentar al copilului victimă. Într-un mediu disfuncțional, consumul de alimente ar putea fi singura modalitate de control pe care o are copilul.

De asemenea, somnul unui copil victimă ar putea fi influențat, ar putea să apară prezența unor dificultăți la adormire, teama de a dormi singur, un somn agitat sau coșmarurile.

În urma unor comportamente abuzive repetitive, copiii vor avea tendința de a adopta o atitudine de adversitate și de manipulare față de ceilalți. Aceștia vor integra imaginea despre lume ca fiind un loc nesigur și neprietenos, având tendința de a manipula și a nu fi sinceri în exprimarea emoțiilor, deseori acționând egocentric și impulsiv.

Unul dintre efectele cele mai frecvente și cel mai ușor de observat este comportamentul agresiv care se datorează dificultăților de autoreglare emoțională și comportamentală

care stau la baza manifestării unor comportamente agresive fizice îndreptate către alții și sine sau a unei conduite antisociale.

Sănătatea fizică este afectată în urma unui abuz, copilul poate regresa la o etapă anterioară de dezvoltare sau poate pierde anumite achiziții. Copiii victime ale unor abuzuri repetate pot manifesta enurezis sau encoprezis, tulburările sfincteriene fiind modul de comunicare a durerii sau respingerea agresorului (Marc, 2015, pp. 74 - 80).

Indicatori emoționali

Violența, indiferent de modul de acțiune este un eveniment resimțit ca fiind amenințător ce va determina la nivelul victimei sentimente de frică, teamă și anxietate ca și efecte imediate, dar care se pot menține și mult timp după producerea sa.

O altă categorie a indicatorilor emoționali corelați cu evenimentele abuzatoare este reprezentată de tristețea permanentă, sentimentele de nefericire, stima de sine scăzută, sentimentele de autoînvinuire și de neputință. Aceste trăiri emoționale sunt urmarea furiei resimțite de către copil în urma evenimentului abuzator, dar redirecționate asupra propriei persoane sub forma sentimentului de devalorizare de sine și a depresiei. Întrucât semnele de debut ale depresiei la copil sunt mai greu de sesizat, deseori fiind confundate cu alte comportamente specifice vârstei, trebuie să avem în vedere starea pesimistă, nemulțumirea continuă, lipsa speranței, a interesului și a dorinței de implicare, lipsa energiei și a perspectivelor de viitor care pot constitui premisele în evaluarea unei posibile depresii (Marc, 2015, pp. 80 - 85).

Indicatori cognitivi

Experiențele abuzatoare au consecințe și la nivel cognitiv, pot să apară dificultăți de înțelegere a relației cauză-efect, nereușind să vadă modul în care comportamentul lor ar putea să afecteze pe ceilalți. Sentimentul responsabilității este diminuat, iar vina este atribuită întotdeauna celorlalți. Situațiile de risc vor fi supraestimate, iar resursele și propria eficacitate vor fi subestimate. Va apărea o sensibilitate mare și reacții exagerate față de situații emoționale negative

și suspiciozitate față de orice acțiune a celorlalți.

Experimentarea unor situații de abuz corelează puternic cu funcționarea cognitivă (rezolvarea de probleme) și performanța academică a copiilor. În acest sens există numeroase cercetări care pun în evidență prezența unor dificultăți de învățare, rezultatele școlare scăzute și repetenția în rândul copiilor cu experiențe abuzatoare (Marc, 2015, pp. 85 - 88).

Impactul psihologic al comportamentului de victimizare

Atunci când vorbim de bullying ne referim cu precădere la vârsta școlarității, moment în care copiii își extind cercurile de relații dincolo de cadrul familial. Această vârstă este definită de nevoia individului de a se simți apreciat și valoros și de către covârșnici. Pe acest fond psihologic apariția unei situații în care copilul este supus unui comportament de agresiune venit din partea altor colegi amprentează într-un mod negativ dezvoltarea sa emoțională, socială și performanța sa școlară. Experimentarea unor eșecuri în sfera relațională oferă terenul propice pentru dezvoltarea unei imagini negative despre sine, copilul va interioriza un sentiment de vină și va dezvolta atitudini de inadecvare și incompetență. Repetitivitatea comportamentelor de umilire sau amenințare vor genera formarea și consolidarea unor abilități de coping limitate, în acest sens, copiii victime vor manifesta pattern-uri limitate de interacțiune, lipsă de inițiativă relațională, atitudini de opoziționism și comportamente agresive (Marc, 2015, pp. 65-66).

Vulnerabilitatea psihologică a victimelor are în atenție cercetătorilor care au realizat o serie de studii pentru a evidenția faptul că victimele, atât cele pasive, cât și cele active prezintă un risc mai mare de a avea diverse probleme de sănătate mentală comparativ cu cei neimplicați în astfel de comportamente.

Unele studii sugerează că statutul de victimă pasivă este corelată pozitiv cu unele probleme de internalizare, precum anxietatea, depresia și ideea suicidală (Kaltiala-Heino și colab., 1999, Kaltiala-Heino și colab., 2000), cu deficitul de atenție (Kumpulainen și colab. 2001), precum și cu abilitățile reduse de

adaptare socială și emoțională, cu lipsa suportului social datorate dificultăților în legarea prietenilor cu ceilalți copii de aceeași vârstă (Nansel și colab., 2001). Deasemeni, statutul de victimă pasivă relaționează pozitiv cu indisciplina (Haynie, Nanel, Eitel, 2001), cu absenteismul cronic sau randamentul școlar scăzut (Beale, 2001).

Studiile care au analizat statutul de victimă activă au evidențiat faptul că *agresorii-victime* prezintă probleme de sănătate mentală, anxietate, simptome psihosomatice, tulburări de alimentație (Kaltiala-Heino și colab., 2000) sau simptome depresive (Kaltiala-Heino și colab., 2000, Haynie și colab., 2001). Deasemeni, statutul de victimă activă relaționează pozitiv cu o slabă funcționare psiho-socială, probleme de comportament, un auto-control și competențe sociale scăzute, dar și o funcționare în mediul școlar mai slabă comparativ cu agresorii și victimele pasive (Haynie și colab., 2001, Nansel și colab., 2001).

Smokowski și Kopasz (2005) analizând rezultatele unor studii longitudinale au subliniat faptul că statutul de agresor de tip bullying și victimă se poate transmite de la o generație la alta, prin contagiune (*apud* Bledean-Galea, 2012, 9). Pentru a înțelege modul în care victimizarea afectează negativ starea de sănătate mintală a copilului este foarte important modelul de analiză a stresului, și mai ales modelul social-ecologic propus de Swearer și Hymel (2015). Potrivit acestuia, experiența victimizării frecvente și incapacitatea individului de a reacționa în mod adecvat la aceste situații cauzează un nivel ridicat de stres individual care afectează funcționarea psihosocială pe termen scurt și lung, activând puternice emoții negative și astfel creând un fond vulnerabil predispus manifestării depresiei.

Cu privire la efectele pe termen lung ale comportamentului de bullying au fost puse în evidență de către Zwierzyńska, Wolke și Lereya (2013) care au indicat faptul că victimele unor comportamente de agresiune au manifestat într-o proporție de peste 90% probleme emoționale și simptome depresive de intensitate severă față de persoanele care nu au fost supuse la comportamente de tip bullying, chiar și la doi ani după evenimentul

agresiv (Cosma, Balazsi, Băban, 2018, pp. 32-34).

De asemenea, expunerea sistematică la comportamentul de bullying aduce o serie de probleme legate de adaptarea psiho-socială, copiii care au fost victime au un risc ridicat în ceea ce privește manifestarea depresiei și a ideății de sinucidere, o stimă de sine scăzută, timiditate, singurătate, anxietate socială, sentimente de izolare și neputință, lipsă de speranță și distorsiuni ale imaginii de sine (S. J. Biebl, L.F. DiLalla, E.K. Davis, K.A. Lynch și S.O. Shinn, 2010, W.M. Craig, 1998, L. Roeger, S. Allison, R. Korossy-Horwood, K. Eckert și R. Goldney, 2010). În acest sens, există studii care subliniază faptul că elevii care au fost victime ale bullying-ului au o probabilitate mai mare ca aceștia să devină victime și în mediul profesional față de cei care nu au avut o astfel de experiență în mediul școlar (M. Schafer, S. Korn, P. K. Smith, S. C. Hunter, J.A. Mora-Merchan, M.M. Singer and K. van der Meulen, Lonely, 2004) (*apud* Țocu, 2017, pp. 213-214).

Efectele violențelor fizice vizează atât sănătatea și integrarea corporală a victimei, dar și evoluția sa psihologică, astfel, în plan cognitiv, victima se va autopercepe negativ, iar în plan emoțional se vor manifesta stări depresive sau de teamă. Studiile asupra victimelor supuse violențelor verbale și psihologice au arătat că acestea afectează stima de sine manifestată printr-o lipsă de încredere în posibilitățile proprii și un puternic sentiment de devalorizare. În acest sens, un studiu realizat în Anglia (1998) ajunge la concluzia că în fiecare an, 10 elevi au tentative de suicid determinate de actele de violență de la școală, 85% dintre victimele violențelor consideră violența verbală ca fiind mai stresantă decât violența fizică, iar 35% consideră că violențele de la școală le afectează capacitatea de concentrare asupra sarcinilor școlare (*apud* Neamțu, 2003, 221). Potrivit lui Palaghia, persoanele supuse mai frecvent victimizării în bullying sunt cele care au un statut mai retras în cadrul grupului din

care fac parte și au un nivel scăzut al stimei de sine (Palaghia, 2016, pp. 28 - 29).

Deși efectele unui comportament abuziv afectează mai multe domenii de funcționare și au un pattern de manifestare neregulat în timp, Briere (1995) le sintetizează în următoarele trei categorii: reacțiile inițiale la victimizare, adaptarea la abuzul de lungă durată și elaborarea de lungă durată și acomodarea secundară care se referă la efectele abuzului timpuriu asupra dezvoltării ulterioare, dar și la modalitățile pe care victima le pune în acțiune (*apud* Marc, 2015, pp. 71 - 72).

În acest context psihologic, este imperios necesar ca specialiștii care lucrează în școli sau licee să poată evalua gradul sentimentelor de victimizare manifestate de către elevi și să cunoască impactul acestora asupra dezvoltării în vederea conceperii de modele de intervenție adecvate și adaptate fiecărui elev și colectiv școlar.

Ipoteza de lucru a studiului a fost presupunerea că la nivelul elevilor preadolescenți se manifestă într-o mai mare măsură sentimente de victimizare în comparație cu elevii adolescenți, iar instrumentul utilizat a fost *Chestionarul de autoevaluare pentru elevi privind fenomenul bullying-ului*.

Eșantionul pe care s-a realizat studiul a fost unul neprobabilistic, fiind constituit din două loturi de participanți, iar alegerea acestora s-a efectuat după principiul selecției aleatoare. Primul lot de participanți curinde un număr de 100 elevi cu vârsta de 12 ani, școlarizați în clasa a VI-a din cadrul a trei școli gimnaziale din municipiul Constanța, iar cel de-al doilea lot de participanți cuprinde 100 elevi cu vârsta între 15 și 16 ani, școlarizați în clasele a IX-a și a X-a din cadrul unui liceu tehnologic din municipiul Constanța.

În cele ce urmează vom prezenta frecvențele nominale și procentuale ale nivelului perceput de victimizare și reprezentarea grafică a acestora în funcție de vârsta participanților la studio, rezultate statistice obținute în urma aplicării *Chestionarului de autoevaluare pentru elevi privind fenomenul bullying* pe cele două loturi de participanți.

Tabel 1. Tabelul frecvențelor nominale și procentuale ale nivelului perceput de victimizare, în funcție de vârstă

Nivelul victimizării	Vârstă		Total
	Preadolescenți	Adolescenți	
Nivel scăzut	83	93	176
	47,2%	52,8%	100,0%
Nivel mediu	5	5	10
	50,0%	50,0%	100,0%
Nivel ridicat	12	2	14
	85,7%	14,3%	100,0%
Total	100	100	200
	50.0%	50.0%	100.0%

Detaliem rezultatele statistice obținute, având ca și obiectiv analiza nivelului perceput de victimizare, comparativ pe cele două loturi de participanți la studiu. Se observă faptul că din totalul participanților a căror scoruri obținute s-au plasat la nivelul scăzut al victimizării avem un număr de 176 de participanți, din care 83 sunt din rândul preadolescenților, ceea ce înseamnă un procentaj de 47,2% și un număr de 93, ceea ce înseamnă un procentaj de 52,8% care sunt din rândul adolescenților.

La nivelul mediu al victimizării se observă faptul că avem un număr de 10 elevi, iar distribuția acestora în funcție de vârstă este similară, câte 5 elevi pentru fiecare categorie de vârstă, ceea ce înseamnă un procentaj de 50%, atât la nivelul preadolescenților, cât și al adolescenților. La nivelul ridicat al victimizării avem un număr de 14 elevi, din care 12 sunt din rândul preadolescenților, ceea ce înseamnă un procentaj de 85,7% și un număr de 2 elevi, ceea ce înseamnă doar un procentaj de 14,3% care sunt din rândul adolescenților.

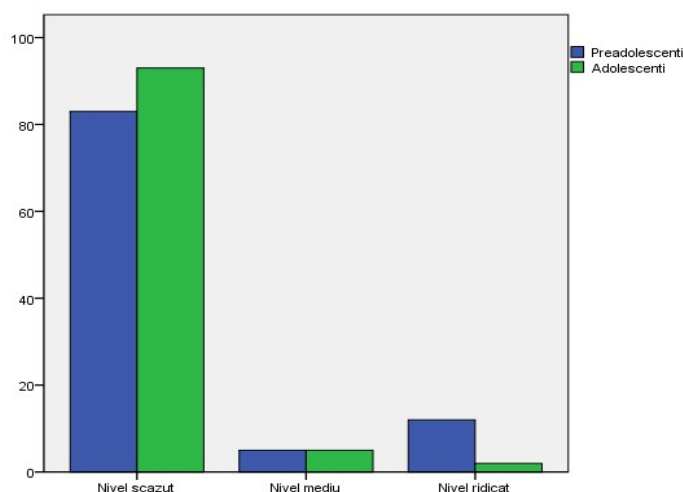

Figura 1. Histograma de frecvență a nivelului de victimizare, comparativ la preadolescenți și adolescenți

Reprezentarea grafică a rezultatelor obținute în urma aplicării Chestionarului de autoevaluare pentru elevi privind fenomenul bullying

este dată sub formă de histogramă de frecvență care pune în evidență tendința participanților de vârstă preadolescentă de a

manifesta într-o mai mare măsură sentimente de victimizare comparativ cu participanții la cercetare de vârstă adolescentă.

Pentru a verifica ipoteza care lansează presupunerea existenței unei relații de asociere între cele două variabile (vârsta și sentimentele de victimizare în urma unui comportament de bullying) s-a utilizat funcția tabelelor asociate și testul statistic Chi-Square.

Analiza tabelelor de asociere ne îndreptățește să concluzionăm faptul că mai mulți adolescenți consideră că nu sunt victimizați în urma comportamentului de bullying în comparație cu preadolescenții a căror procentaj este cu 5,1% mai mic decât cel obținut de către adolescenți.

La nivelul mediu pe scala victimizării, cele două loturi de participanți la studiu înregistrează procentaje egale, iar la nivelul ridicat al victimizării, preadolescenții se consideră mult mai victimizați decât adolescenții, scorul fiind cu 71,4% mai ridicat.

Comparația cu procentajele de pe linia totalurilor arată existența unei asocieri între nivelul ridicat înregistrat pe scala victimizării obținut de către preadolescenți, susținută și de

asocierea între nivelul scăzut înregistrat pe scala victimizării obținut de către adolescenți. Observăm că la nivelul mediu pe scala victimizării avem aceeași frecvență, atât la preadolescenți, cât și la adolescenți, fapt ce pune în evidență că ambele loturi de participanți la studiu declară că resimt victimizarea în urma comportamentului de bullying în același grad. Din aceste comparații simple rezultă faptul că între aceste două variabile, vârstă și sentimentele de victimizare există o corelație în sensul că preadolescenții sunt mai predispuși decât adolescenții de a se simți mai victimizați în urma comportamentului de bullying.

Pentru verificarea statistică a existenței unei relații de asociere între cele două variabile am ales realizarea testului chi pătrat (chi-square test). Întrucât indicele de asociere rezultat este de 0,009 s-a îndeplinit condiția statistică de respingere a ipotezei nule și putem concluziona existența asocierii dintre cele două variabile, și anume că sentimentele de victimizare în urma comportamentului de bullying sunt dependente de vârsta participanților la studiu.

Tabel 2. Tabelul asociat al datelor statistice pentru testul Chi-Square Vârstă / Scala victimizării, comparativ la preadolescenți și adolescenți

Vârstă		Scala victimizării			Total
		Nivel scăzut	Nivel mediu	Nivel ridicat	
Preadolescenți	Count	83	5	12	100
	Expected Count	88.0	5.0	7.0	100.0
	Residual	-5.0	.0	5.0	
	Std. Residual	-.5	.0	1.9	
	Adjusted Residual	-2.2	.0	2.8	
Adolescenți	Count	93	5	2	100
	Expected Count	88.0	5.0	7.0	100.0
	Residual	5.0	.0	-5.0	
	Std. Residual	.5	.0	-1.9	
	Adjusted Residual	2.2	.0	-2.8	
Total	Frecvențe observate	176	10	14	200
	Frecvențe așteptate	176.0	10.0	14.0	200.0
	Frecvențe procentuale	88.0%	5.0%	7.0%	100.0%

Tabel 3. Tabelul valorilor pentru testul Chi-Square

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7.711 ^a	2	.021
Likelihood Ratio	8.493	2	.014
Linear-by-Linear Association	6.771	1	.009
N of Valid Cases	200		

a. 0 cells (0.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5.00.

Testul de asociere realizat (Chi-Square) arată că între cele două variabile există o corelație care evidențiază faptul că victimizarea depinde de vârstă, în sensul că preadolescenții manifestă un risc mult mai mare decât adolescenții de a se simți victimizați în urma unui comportament de bullying. Putem interpreta această concluzie prin prezența fondului psihologic vulnerabil existent la vârsta preadolescenței, dar și prin lipsa sau slaba dezvoltare a unor comportamente prosoziale care să faciliteze inițierea și menținerea unor relații de colaborare cu egali.

Prevalența vârstei preadolescenței în manifestarea comportamentului de bullying este susținută de multe studii internaționale și naționale. În acest sens, menționăm un studiu asupra școlilor din România a lui Cosma și Băban care evidențiază faptul că există o

intensificare a comportamentelor de bullying în jurul vârstei preadolescenței și o descreștere a acestora pe măsură ce copiii înaintază spre vârsta adolescenței sau studiile realizate de Pellegrini și Long (2002) și cel a lui Craig (2009) (*apud* Cosma, Băban, 2013, 272).

Studiul sintetizează vulnerabilitatea profilului victimei și impactul psihologic al comportamentului de victimizare, totodată evidențiind prevalența de manifestare a sentimentelor de victimizare la vârsta preadolescenței. Utilitatea acestui studiu constă în faptul că datele oferite pot constitui puncte de plecare pentru specialiștii care lucrează în domeniul educației în ceea ce privește elaborarea de programe antibullying eficiente, adaptate nevoilor psihologice ale persoanelor implicate în comportamentul de bullying.

BIBLIOGRAFIE

1. Neamțu, C. (2003), *Devianța școlară*, Editura Polirom, Iași.
2. Marc, G. (2015), *Abuzul la copii. Diagnoză și intervenție terapeutică*, Editura SPER, București.
3. Palaghia, C. (2016), *Dimensiuni ale devianței școlare. De la identificare la prevenție*, Editura Pro Universitaria, București.
4. Cosma, A., Băban, A. (2013), „The associations between bullying behaviors and health outcomes among Romanian school children”, *Cognition, Brain, Behavior, An Interdisciplinary Journal*, ASCR Publishing House, Volume XVII, Nr. 4/2013, pp. 263-276.
5. Beldean-Galea, I. E. (2012), „Agresivitatea la elevi” (teză doctorat, Universitatea Babeș Bolyai Cluj-Napoca), accesat decembrie 2018 la adresa: <https://www.scribd.com/document/363190576/beldean-galea-ioana-elena-ro-bullying-pdf>
6. Cosma, A., Balazsi, R., Băban, A. (2018), „Bullying victimization and internalizing problems in school aged children: A longitudinal approach”, *Cognition, Brain, Behavior. An Interdisciplinary Journal*, ASCR Publishing House, Online 2601-226X, Volume XXII, No. 1 (March), pp. 31- 45, accesat decembrie 2018 la adresa: [https://www.researchgate.net/publication/324082846_Bullying_victimization_and_internalizing_problems_in_school_aged_children_A_longitudinal_approach]
7. Țocu, R. (2017), „Peer victimization: from preschool to adulthood”, *Scientific Research & Education in the Air Force – AFASES*, Vol. 2, pp. 211-216, accesat decembrie 2018 la adresa <http://www.afahc.ro/ro/afases/2017/30-M&H-TocuRodica.pdf>

ȘCOALA DE MESERII CONCORDIA

CONCORDIA CRAFTS SCHOOL

Luiza FLOREA

Asistent social

Astract

EDU-CAMPUS CONCORDIA from Ploiesti, is an innovative example, unique in Romania, which offers education and training services for children and young people from vulnerable backgrounds. The educational model we implement is based on a holistic approach that includes the social, emotional plan, personalized interventions according to the needs and desires of students and young people.

EDU-CAMPUS CONCORDIA din Ploiești este un exemplu inovator, unic în România, care oferă servicii de educație și formare pentru copiii și tinerii proveniți din medii vulnerabile. Modelul educațional pe care îl implementăm se bazează pe o abordare holistică ce include planul social, emoțional, intervenții personalizate în acord cu nevoile și dorințele elevilor și tinerilor.

Școala de Meserii CONCORDIA din cadrul EDU-CAMPUS CONCORDIA oferă oportunități incluzive de formare profesională pentru maxim 46 de tineri anual, garantând accesul tinerilor defavorizați social la educație și formare profesională de calitate. Școala organizează cursuri de formare profesională cu o durată de până la 9 luni pentru meseriile de brutar, bucătar, ospătar și horticultor, iar la terminarea acestor cursuri, în urma unui examen, absolvenții primesc o diplomă recunoscută de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale și în Uniunea Europeană. Cursurile organizate de Școala de Meserii CONCORDIA pun un mare accent pe formarea practică, 75% reprezentând pregătire practică și 25% teorie.

Puncte forte care ne diferențiază în domeniul formării profesionale și integrării pe piața muncii:

- Managementul de caz (Case Management). Pe baza unei analize de specia-

litate a nevoilor social – pedagogice, școlare și psihologice ale fiecărui tânăr, se elaborează un plan integrat de măsuri adaptate individual. În cadrul ședințelor de Case Management se discută în echipe multidisciplinare formate din educatori, psihologi, formatori, consilieri, coordonatorii școlii, situația fiecărui tânăr în parte, astfel încât planul individual stabilit inițial să fie monitorizat și adaptat permanent.

- Sistemul de mentorat (Learn Coach) este un program de consiliere educațională conceput pentru consolidarea competențelor cheie ale elevilor, precum atitudinea potrivită la locul de muncă și în zonele de producție, găsirea soluțiilor și lucrul în echipă.
- Școala pentru Viață este un program desfășurat în cadrul Școlii de Meserii care își propune să dezvolte abilitățile de viață ale tinerilor astfel încât, după absolvirea cursului, să devină independenți și să le ofere cunoștințele necesare practicării cu succes a meseriilor în care se specializează. Elevii Școlii de Meserii participă zilnic la orele din cadrul Școlii pentru Viață, unde se pune accent pe dezvoltarea abilităților matematice, de educație financiară, de comunicare în limba română și limba engleză prin metode non-formale.
- Sistemul de mentorat pentru găsirea și păstrarea locului de muncă (Job Coach)

este un program de consiliere profesională care ajută tinerii să își continue drumul, să își găsească un loc de muncă, să îl păstreze și să răspundă cerințelor. De asemenea, oferă suport angajatorilor pentru angajarea tinerilor care provin din medii dezavantajate. Tinerii sunt susținuți în primele luni după finalizarea cursurilor și părăsirea cam-

pusului, până este asigurată stabilitatea și independența necesare vieții pe cont propriu.

- Începând cu 2010, 336 de tineri au absolvit unul dintre cursurile Școlii de Meserii CONCORDIA, iar 70% și-au menținut locul de muncă la același angajator pentru mai mult de 6 luni.

DIN ACTIVITATEA FICE ROMÂNIA / FICE ROMANIA ACTIVITIES

ȘEDIȚA DE BIROU NAȚIONAL FICE ROMÂNIA CAMPANIA 19 ZILE DE PREVENIRE A ABUZURILOR ȘI VIOLENȚEI ASUPRA COPIILOR ȘI TINERILOR

Online, 6 Decembrie 2021

Prof. Toma Mareș, președintele FICE România, în cuvântul său introductiv, a subliniat importanța Campaniei 19 Zile în efortul de contracarare, la nivel național, a fenomenului violenței contra copiilor și tinerilor și a spus, spre votare, ordinea de zi:

1. Informare - "Campania 19 zile de activism pentru prevenirea abuzului și violenței asupra copiilor și tinerilor", 1-19 noiembrie 2021 – dr. Eugen Simion;
2. Informare - prof. Manuela Stan;
3. Diverse probleme, idei, sugestii pentru activitățile viitoare;
4. Discuții.

După ce ordinea de zi a fost votată în unanimitate, s-a dat cuvântul participanților la ședința de lucru a Biroului Național al FICE România.

▪ *Dr. Eugen Simion, președinte FICE România, filiala Neamț*

„E firesc să ne dorim o societate care să fie cât mai puțin tolerantă cu orice formă de violență împotriva copiilor” a constituit ideea centrală a discursului vorbitorului, care a oferit și o serie de detalii tehnice legate de participarea (nu atât la aceste activități organizate în cadrul campaniei, cât la acest fenomen) a aproximativ 1000 de unități școlare și socio-educative, DGASPC-uri și CJRAE, unite prin scopul comun de a aduce în plan vizibil zona copiilor abuzați.

▪ *Prof. Manuela Stan – președinte FICE România, filiala Caraș-Severin*

Față de anul precedent s-a implementat un sistem de monitorizare care să gestioneze mult mai eficient implicarea părților interesate, semnându-se în jur de 3700 de certificate de participare individuale. Campania de prevenirea abuzurilor și violențelor asupra copiilor și tinerilor a antrenat implicarea tuturor județelor

țării (cu excepția unuia) și a municipiului București prin intermediul a 886 de unități școlare, a 3 DGASPC-uri (IL, AG, IS), a 890 de coordonatori locali, a mii de elevi și cadre didactice din 550 de localități, dar și a numeroși consilieri școlari și specialiști din poliție și din instituțiile Asistenței Sociale.

Activitățile derulate în timpul campaniei au avut următoarele obiective:

- dezvoltarea spiritului civic și deschiderea spre dialog;
- identificarea comportamentelor de tip abuziv, dar și a celor pasive, asertive sau agresive;
- înțelegerea importanței luării de atitudine contra comportamentelor abuzive;
- identificarea și conștientizarea factorilor care pot determina apariția comportamentelor de acest tip și găsirea de soluții;
- prevenirea și reducerea comportamentelor de hărțuire, bullying, în rândul copiilor și tinerilor;
- ajutarea copiilor să se protejeze și să ceară sprijin emoțional și de alt tip atunci când se impune.

Organizarea activităților s-a realizat prin metode, mijloace și tehnici cum ar fi:

- desene, colaje,
- expoziții, prezentări video,
- filmulețe tematice,
- studiu de caz, joc de rol,
- dezbateri online,
- activități de informare și de conștientizare,
- concursuri de fotografie, postere, mesaje anti-bullying,
- întâlniri cu specialiști din poliție,
- pagini dedicate pe Facebook,
- teste pe platforma Quizziz,

- scrisori anonime către abuzatori, victimele abuzurilor și autoritățile locale;
- evenimente online organizate în 2 noiembrie – Ziua internațională a compasiunii.

S-a dorit ca elevii să rețină, în special, că violența este inerentă firii umane, dar că, deși nu se poate eradica, se poate, totuși, controla și diminua ca fenomen; că există o cultură a violenței și că violența generează emoții negative, resentimente, traume, putând genera acte de răzbunare; că trebuie înțelese realist relațiile dintre femei și bărbați și că toleranța față de violență este inacceptabilă.

▪ *Înv. Iuliana Coarnă*

Cu toate că și-a exprimat propria dezamăgire că prea puțini colegi din școală s-au implicat, vorbitoarea și-a manifestat și bucuria că cele trei clase de ciclu primar participante la activități au avut elevi entuziaști, care au confecționat afișe și colaje, au creat mesaje anti-violență, au vizionat filme cu tematică specifică campaniei și au luat parte la întâlniri cu specialiști polițiști. Dincolo de entuziasm, însă, copiii s-au arătat a fi și afectați de faptul că societatea noastră se confruntă cu astfel de probleme.

Toate intervențiile au suscitat discuții aprinse între participanții la ședința de lucru a Biroului FICE România, ducând la depășirea timpului alocat întâlnirii online. Iată, mai jos, câteva dintre ideile aduse în prim-plan:

- *Prof. Toma Mareș*, președintele FICE România, a apreciat că această campanie a avut impactul scontat în rândurile elevilor,
- *Doamna Gabriela Crețu*, senator, Senatul României, vicepreședinte FICE România, a felicitat persoanele și instituțiile care s-au implicat în campanie ca voluntari, fără aport de fonduri europene; a tras, totodată, un semnal de alarmă în ceea ce privește utilizarea de către copii și tineri, pe bază tot mai largă, a tehnologiei (tabletelor), care creează dependență și duce la apariția tulburărilor psihice grave. De asemenea, trebuie avut în vedere și rolul anturajului apropiat, care-l influențează pe copil într-o proporție mult mai mare decât se dorește să se creadă de către cei ce susțin că părinții au contribuția majoră la educarea generației tinere. Ideal ar fi ca ceea "ce face domnul Mareș la nivel național să facă fiecare la nivel local",
- *Doamna Cleopatra Ravaru*, DGASPC Vaslui, a sugerat extinderea preocupărilor axate pe copii și tineri și la alte nivele, abordând, de exemplu, inclusiv violența împotriva femeilor, pornind de la considerentul că un copil nu trăiește într-un turn de fildeș, ci în familie, iar un act de violență împotriva mamei îl afectează și pe el în mod direct (tratarea cauzelor pentru eliminarea efectelor),
- *Dr. Eugen Simion* a reamintit că în perioada 25 noiembrie – 10 decembrie are loc, anual, Campania 16 zile de activism pentru prevenirea violenței asupra femeilor (violența de gen), campanie organizată în România de către Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați – ori statutul FICE prevede, ca activități eligibile, și pe cele care se adresează familiei,
- *Doamna senator Gabriela Crețu*: "Unele războaie se poartă în familie, iar copiii fac parte din familie. Familia funcțională înseamnă copii fericiți!",
- *Ec. Mariana Gâju*, primarul comuna Cumpăna, județul Constanța, prim-vicepreședinte al Asociației Comunelor din România (ACoR), transmite invitația de a participa, în perioada 20-23 februarie 2022, fizic și online, la Adunarea Generală ACoR, care va avea ca temă de dezbatere atât situația tinerilor peste 18 ani care părăsesc sistemul de protecție și au nevoie de locuințe sociale, cât și situația femeilor abuzate – pentru a rezolva asemenea probleme, fondurile ar trebui să provină atât prin proiecte europene, cât și prin alocări de la Guvernul României,
- *Doamna senator Gabriela Crețu*: "Instituțional, sprijinul nu e atât de puternic decât acolo unde sunt oameni", iar foarte important este să se rețină că "asistentul social, ca poziție, este mâna dreaptă a primarului",

- *Prof. univ. dr. Ioan Neacșu* completează opiniile anterioare cu câteva propuneri: în revista FICE România, "Protecția socială a copilului", să fie inclusă statistica doamnei Manuela Stan, dar și o statistică cu toate filialele din țară, cu persoanele de contact ale acestora; tematica să vizeze fie dependența tinerei generații față de computere, fie mediul și potențialul educativ al acestuia, sau managementul de caz al situațiilor de violență (inclusiv contra femeilor), sau violența în limbajul socio-politic - "FICE ar putea să se pronunțe și să devină o voce în privința limbajului internațional"; "În colectivul nostru de redacție să avem oameni care să lărgescă spectrul: școala este un element, dar nu tot elementul",
- *Dr. Eugen Simion* recunoaște impasul, generat și de pandemie, în care se găsește revista, atrăgând, totodată, atenția că "nu tema e problema, ci cine scrie articole pe teme stabilite!",
- *Prof. Univ. Dr. Ioan Neacșu*: "Revista poate avea o rubrică a uceniciei, a începătorului",
- *As. soc. Polixenia Condrea* (DGASPC Vaslui) propune, prin chat, ca anumite articole să fie furnizate, scrise de studenți, care să publice fragmente din lucrările de licență, iar doamna *Gheorghiza Nistor* restrânge sfera la masteranzi și doctoranzi,
- *Prof. Toma Mareș*: Cotizația de membru FICE România rămâne tot în cuantum de 30 de lei anual, ca până în prezent,
- *As. soc. Ștefania Savin* (DGASPC Vaslui) invită participanții la o activitate față în față la Pădureni (Huși, jud. Vaslui), iar doamna primar *Mariana Gâju* lansează o invitație pentru iunie-iulie 2022 la Cumpăna (jud. Constanța).

În încheierea ședinței de lucru, *prof. Toma Mareș* a adresat celor prezenți mulțumiri atât pentru participare cât și pentru ideile interesante pe care le-au adus în discuție și a transmis tuturor membrilor FICE România urări de final de an, în speranța unui viitor mai bun, plin de satisfacții pe plan personal și profesional.

Sinteză realizată de
pedagog Cleopatra RAVARU
DGASPC Vaslui

IN MEMORIAM

CĂLIN-AUREL DRĂGOI – CONTRIBUȚII LA DEZVOLTAREA FICE ROMÂNIA

Profesionist cu experiență vastă și merite recunoscute în educație și asistență socială, Călin-Aurel Drăgoi rămâne autorul și promotorul mai multor contribuții la dezvoltarea organizației FICE România. Stabilit în Germania, a fost un membru activ al Comitetului Național FICE România.

Suținerea sa în plan științific și sprijinul acordat sub aspect aplicativ timp de câteva decenii, de la înființarea organizației, au fost întregite permanent de un spirit colegial deschis, fundamentat pe afecțiune, dispoziție pentru comunicare sinceră, aporie sufletească și mult bun simț.

O amprentă decisivă asupra direcțiilor urmate de FICE România a lăsat coordonarea de către Călin-Aurel Drăgoi, în calitate de psiholog-pedagog, a primei case de copii de tip familial deschise în România, la Lipova, în județul Arad, în 1990.

În aceeași perioadă, a participat la elaborarea statutului FICE România.

În procesul de formare profesională continuă a membrilor FICE România, a altor colaboratori din aria de preocupări educaționale și sociale, Călin-Aurel Drăgoi a avut un rol substanțial prin coordonarea grupelor de specialiști din casele de copii care au urmat stagii de documentare la centrul social de performanță de la Schottener Reha, în Germania, unde el a lucrat ca pedagog social. În perioada 1994-2005, peste cinci sute de directori și asistenți sociali din casele de copii din România au participat în Germania la perfecționarea pregătirilor de specialitate. Este de reamintit în context sprijinul acordat (cazare, masă, transport) de către dr. Gerhard Schemenau, în calitate de director general la Schottener Reha. Călin-Aurel Drăgoi și-a îndeplinit cu succes unanim apreciat îndatoririle de lector și translator la cursuri.

În 1997, împreună cu dr. Gerhard Schemenau și cu Călin-Aurel Drăgoi, FICE România a pus bazele revistei „Protecția socială a copilului”. La realizarea fiecărui număr al revistei, Călin-Aurel Drăgoi a avut contribuții remarcabile.

De-a lungul a trei decenii, Călin-Aurel Drăgoi a participat la conferințe, seminarii și alte manifestări științifice și profesionale organizate de FICE România și de FICE Internațional. De asemenea, rămân memorabile cursurile de perfecționare a sute de psihologi și pedagogi sociali susținute de el la București, precum și în județele Iași, Vaslui, Arad, Neamț, Argeș, Bihor.

Călin-Aurel Drăgoi a fost un coleg minunat, un prieten apropiat, reîntâlnirile cu el însemnând întotdeauna momente de bucurie, de redescoperire sub semnul unor idealuri comune: educația, îngrijirea și ocrotirea copiilor și tinerilor.

Pentru FICE România, amintirea lui Călin-Aurel Drăgoi va fi întotdeauna vie, nealterată, cu valoare de referință.

FICE România

IN MEMORIAM!

CĂLIN AUREL DRĂGOI (25.X.1951- 25.XI.2021)

Când durerea, emoțiile și amintirile te copleșesc, e greu să scrii despre cineva... E greu să scrii despre un om care nu mai este alături de tine, despre un om cu o prezență notabilă, marcantă pentru o perioadă de timp și care, brusc.....

Călin Aurel Drăgoi, căci despre el vreau să vorbesc, nu mai este printre noi...! Avea 70 de ani și avea planuri și proiecte, inclusiv științifice, profesionale...

Nu cunosc prea multe despre cariera lui profesională de dinainte de 1989, știu doar că era psiholog, că înainte de revoluție fusese inspector școlar pentru învățământul special la Inspectoratul Școlar al județului Arad apoi, pentru o perioadă, educator la casa de copii Lipova, județul Arad de unde a plecat în Germania.

Spun că nu am cunoscut prea multe despre activitatea lui trecută sau despre problemele personale pentru că era un model de discreție și de noblețe cum rareori mi-a fost dat să întâlnesc!

Ne-am întâlnit de câteva ori la acțiunile profesionale, seminariile și conferințele care erau organizate de către FICE România apoi, în calitate de director al unui centru pentru tineri din Scotten Reha, a coordonat una dintre sesiunile de internship din cadrul schimburilor de experiență inițiate de FICE România și FICE Germania, sub directa îndrumare a regretatului Gerd Schemenau, secretarul general FICE Europa până în 2011, la care am avut oportunitatea de a participa.

Apoi, după 2014, an în care am fost desemnat secretar general de redacție al revistei **Protecția socială a copilului**, revistă editată de FICE România, drumurile noastre s-au intersectat destul de des. Revista reprezenta și pentru el, ca și pentru mine, de altfel, un proiect de suflet. Chiar amintea, cu o stare de apartenență, nu de mândrie, că primul număr al ei a fost scris pe computerul lui. Împreună am discutat despre formatul revistei, despre înnoirea ei, am făcut peer-review-urile multor articole trimise spre publicare, am ales fotografiile pentru copertă. Aveam în plan ca din octombrie să demarăm și procedura de indexare științifică și să scoatem și un format online al revistei.

Dar, parafrazându-l pe Marin Preda, spun că timpul n-a mai avut răbdare! N-a mai avut răbdare să îl lase să-și continue proiectele personale, colaborările cu institute științifice din Europa, finalizarea și susținerea tezei de doctorat...

Aproape fiecare număr al revistei care a apărut după 2014 a avut șansa ridicării valorii științifice și prin articolele publicate de către Călin Drăgoi! Se simțea că domeniile protecției sociale a copilului, ale asistenței și pedagogiei sociale îi sunt apropiate și că ceea ce documentează cu seriozitate științifică este dublat de pasiune, de interes nedisimulat și de motivație intrinsecă cuantificabilă.

Tema de cercetare cu care era înscris la Școala Doctorală de Psihologie și Științe ale Educației din cadrul Universității de Stat din Moldova, „Managementul adaptării și rezistenței la stresul ocupațional al personalului din instituțiile de protecție a copilului”, a fost documentată prin chestionarea specialiștilor în domeniul protecției copilului din România, Germania și Republica Moldova și a implicat o muncă asiduă de documentare și cercetare. Părea că este inepuizabil!!!

Apoi, a intervenit ceva...! Ce anume era, nu am putut realiza, pentru că nu vorbeam prea mult despre stările de sănătate sau despre copii, familii...

Din ultimele discuții telefonice de la mijlocul anului trecut mi-am dat seama că vorbitul devenise obositor pentru el și am continuat să discutăm pe whatsapp apoi, în data de 7 august 2021 mi-a scris ultimul mesaj și n-am mai primit nicio veste până în data de 8 decembrie, când soția dânsului m-a sunat să-mi spună că, din data de 25 noiembrie, Călin nu mai este.

Un mare om, un profesionist de clasă, un intelectual rasat! Acesta a fost Călin Aurel Drăgoi!

În ferparul pe care mi l-a trimis soția lui Călin este trecută o odă a lui Quintus Horatius Flaccus (Horațiu), din care îmi permit să redau mai jos:

”Nu-ntreba – nu poți ști – noi, de la zei – tu, Leuconoe, ori eu,
Când e dat să murim. Magi caldeeni nu iscodi în zadar.
Orice-ar fi, de va fi, bine-i să rabzi;
Fie că multe ierni dat-a Zeus să mai ai, fie că nu – și ultima, poate
E iarna asta ce-acum sparge de stânci valul tirenei mări.
Vinul, dar, strecurând, vino-ți în minți: Traiul ni-i foarte scurt.
Nu spera în viitor: cât am vorbit, vremea a și trecut.
Gustă ziua de azi. De la ce-o fi, cât mai puțin să aștepți!”

Călin Drăgoi îmi era prieten într-un mod special, cum nu puteam noi să o spunem, și simțeam că nu pot trece zile fără să vorbim despre proiectele comune, despre provocările mele profesionale și apoi, câte puțin, despre noi. E greu acum să spun câte i-aș fi relatat lui, câte am mai fi putut face împreună... E atât de sensibil și prețios timpul dintre noi, atât de târziu ne dăm seama că l-am putea pierde încât deseori nu știm ce să facem cu el, din dorința de a păstra cât mai mult!

I-aș spune lui Călin, dacă aș mai putea, să mergem la munte, să înotăm împreună, să vorbim pur și simplu, să alergăm împreună spre tot ce-i simplu și merită, să râdem, să gustăm viața!

Drum bun, Călin! Într-o zi, poate vom povesti despre toate acestea...

Dr. Eugen SIMION
Secretar general de redacție,
Revista „Protecția socială a copilului”

ÎN ATENȚIA COLABORATORILOR NOȘTRI:

Colectivul științific și redacțional al revistei își propune să asigure o cât mai înaltă ținută științifică publicației noastre și, în acest sens, vă rugăm să aveți în vedere ca materialele, trimise pe adresa fizică a FICE România sau redacției, la adresele fice.romania@yahoo.com sau eugen10simion@yahoo.com, să respecte următoarele indicații de publicare:

- **TITLUL:** maxim 12 cuvinte și tradus în limba engleză;
- **AUTORUL:** nume, prenume, titlul științific, instituția, localitatea;
- **REZUMAT OBLIGATORIU:** maxim 10-12 rânduri (circa 150-200 cuvinte), întruna din limbile engleză / franceză / germană.
- **TEXTUL CU DIACRITICE:** maxim 10-12 pagini (cca 3000 semne per pagină), arial, font 12, rând 1,5;
- **BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE:**
 - a. Integrată în text;
 - b. La final, în ordine alfabetică, model APA (American Psychological Association)
[Nume, Prenume, (anul apariției). Titlul lucrării (italic), Localitatea de apariție: Editura].
Titlurile articolelor se scriu cu caractere italice, în revistă („titlul revistei”, între ghilimele), număr revistă/an și se menționează numărul paginilor.

Menționăm că responsabilitatea cu privire la originalitatea și conținutul materialelor trimise la redacție revin în întregime autorilor.

Redacția își asumă dreptul de a nu publica acele articole care nu au legătură cu tematica generală a revistei și nu respectă principiul de bază al FICE România, de promovare, respectare și apărare a drepturilor copilului.

IMPORTANT

Revista „**Protecția socială a copilului**”, editată de FICE România, apare semestrial și se difuzează pe bază de abonament.

Toți cei interesați în a contracta un abonament o pot face prin una dintre următoarele modalități:

- Prin telefon, la numerele +40 213 300 812/+40 722 464 638
- Prin e-mail, la adresele ficeromania@hotmail.com
fice.romania@yahoo.com
www.ficeromania.wix.com/ficeromania

Conținutul revistei poate fi consultat și pe site-ul FICE România,
www.ficeromania.wix.com/ficeromania

